کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: اور او مینه

لیکوال: نورګل اندړوال ۰۷۸۳۳۲۴۶۹۹

چاپ زیار: بغلان ادبي بهیر

خپرندوی: شهباز خپرندویه ټولنه- جلال اباد

کمپوز: عبدالمبین صافی

چاپ وار: لومړی

چاپ شمېر: (۱۱۰۰)

چاپ کال: ۲۰۲۱ زېږدیز. ۱۴۰۰لمریز کال

د لیکوال فیسبوک: نورګل اندړوال

دلیکوال وټساپ: ۰۷۹۲۲۰۹۵۴۵

ددې کتاب چاپ، پر وېب پاڼو او ټولنیزو رسنیو د خپرولو حقوق له خپرندویې ټولنې او لیکوال سره خوندي دي

د عتیق الله نیازي د کتاب او قرطاسي پلورنځی، د لوګر ولایت مرکز. کابل پکتیا عمومي سرک د ښاروالۍ مارکیټ
۰۷۷۲۲۳۳۴۹۴/۰۷۸۷۰۰۶۶۰۳۰

جدید مکتبه رشیدیه: جاده میوند سرچوک کابل ، ۰۷۸۲۶۹۰۸۵۰

جدید اسلامي کتاب خانه، خوست ښار افغان پلازه نوی کتاب بازار زېرزمیني ۰۷۶۵۲۲۵۵۳۴رڼا کتابخانه، ژوندون کتابخانه :خوست

پښتو اکېډېمي بک شاپ، پېښور یونیورسټي:۰۳۱۲۰۰۹۴۹۴۰

ثاقب پبلشرز، رحمت مارکیټ، عقب قصه خوانی، پېښور: ۰۳۰۰۵۹۵۵۷۶۷

روغانیوال خپرندویه ټولنه؛ اسحاقزے مارکیټ، لاندینے پوړ، جلال اباد ښار، افغانستان.
اړیکه شمېرې: ۰۷۸۷۸۳۰۳۰۲

شهباز خپرندویه ټولنه، اسحاقزي مارکیټ، دویم بلاک دویم پوړ لومړی دوکان
۰۷۹۷۹۲۰۰۰۸ / ۰۷۷۶۹۲۰۰۰۸ / ۰۷۸۷۸۸۶۸۱۶

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

هغوی ته چې د هیواد داوږدې جګړې یې د مینې ارمانونه سوځولي دي.

مننه

د سویډن په مالمو ښار کې د مېشت هېوادوال ښاغلی استاد احمد خان اندړ څخه نړۍ مننه، چې د کتاب د چاپ لګښت یې په غاړه واخیسته او همداراز د بغلان پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د استاد پوهنیار ګل رحمان رحماني دې کور ودان وي چې د کتاب د کتنې زحمت یې په ځان وګاله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښوونځي زده کوونکي د خپلو ورکړو ازموينو د پايلو اعلان ته په تمه وو، بالاخره دا ورځ هم را ورسېده، د چهارشنبې په سهار له اوږده انتظار وروسته د ټولو پايلې اعلان شوې، د ښوونځي انګړ شور ماشور په سر واخيست، هر زده کوونکي د خپلو نومرو پوښتنه کوله، اول نومره، دويم نومره او درېيم نومره زده کوونکي خو دې پايلو ته تر ټولو زيات وارخطا او تلوسه کې وو، شمشاد هم په همدې ډله کې راته، دی تر لسم ټولګي پورې له درېيمې نومرې نه و مخته شوی، خو په دې کال يې د بخت ببېدۍ ميره شوه او په خپل ټولګي کې يې تر ټولو لوړې نومرې وړې وې.

داسې ورځې به معمولا د ښوونکو لپاره هم ډېرې جالبې وې، غوښتل يې هم زده کوونکي لږ په تلوسه او هيجان کې پرېږدي او هم يې لږ تر لږه د کال په يوه ورځ خندولو او خوښۍ ته کومه نيمه پلمه جوړه کړي، ځکه يې له وړاندې ورباندې د ناکاميو او يا خو مضامينو کې د مشروطۍ ناسم زېري کول.

د ښوونځي سر ښوونکي اړوندو ښوونکو ته د پايلو پارچې ووېشلې او هر يوه خپل زده کوونکي ټولګي ته غوښتل، په دې ورځ معلم عبدالبصير هم راغلی و، له پارچو سره مخامخ ټولګي ته ننوت او له سلام ورکولو وروسته يې وويل:

خبرې مه کوئ، غلي شئ، د عملنامو د وېش ورځ ده، کوچنی قيامت به ورته وو ايو، په دې ورځ بايد سړی غلي او زبون وهلي وي، زموږ په رنګ کې به په داسې ورځو وينه هم وچه وه، خو تاسې دا دی جشن جوړ کړی او غالمغال مو ټول ښوونځی په سر اخيستی.

د ښوونکي بصير په څېره کې د خوښۍ او رضايت نښو، چې ده نه شوی پټولی، زده کوونکو ته ښکاروله چې نه دا يې د زړه خبره نه ده، د پايلو پارچو کې اصلاً نور څه ليکل شوي دي.

زده کوونکو شور بند کړ، غلي شول او سترګې يې په ښوونکي بصير وګنډلې، غوښتل يې تر ټولو وړاندې پوه شي چې د ناکامۍ او مشروطۍ خبره يې څنګه شوه؟ هسې نه چې د معلم صاحب خبرې رښتيا وي.

د زده کوونکو په منځ کې نری، دنګ او د ښکلې څېرې تنکی ځوان شمشاد هم سرګردانه و، د خپلو ټولګيوالو په منځ کې يې کله په يوه او کله په بله پښه تکيه کوله، د فزيک مضمون پارچې ته يې زياته سودا وه، که څه هم پوښتنې يې حل کړې وې؛ خو زيات ورباندې ډاډمن نه و، ځکه د ازموينې په شپه د خپل ټولګيوال ګلاب د ورور واده کې بند و، درس ته يې وخت او موقع ونه موندله، نه يې غوښتل د فزيک په پارچه دا بې باوري چا سره شريکه کړي، يوازې يوه ټولګيوال او سيال بابر شاه ته يې کيسه کړې وه.

ټولو زده کوونکو ښوونکي ته کتل، خو شمشاد په مېز سر اېښې و، د نورو ټولګيو د زده کوونکو شور ماشور هم روان و، د ښوونکي خبرو د شمشاد حوصله هم ختمه کړه، لړزې واخيست، خو غلی و. ښوونکي يې په منځ کې د انګيزې په موخه د ليک لوست تخته وډبوله او په غوسه ناک انداز يې وويل:

ښاغلو ټنبلانو او نقالانو! په کور کې به هم مور او پلار، يا وروڼه درته خوښ وي، چې زامن مو ښوونځي ته تللي، ښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومرې به یې اخیستې وي، خو متاسفانه چې د هغوی دا هیله مو نه ده پوره کړې.
یوه شېبه د ټولو په منځ کې چوپتیا خپره شوه، چا ساه هم په زوره نه وېسته، ټول هک پک و، لکه د مرغانو په سېل چې بانېه ور ګډه شوې وي، ټول هک پک پاتې شول، هلکانو یوه او بل ته کتل خو تر داسې روحي فشار لاندې راغلي وو، چې د ښوونځي فضا هم وربانديې د قفس په څېر راټولېده، بابرشاه چې لس کاله اول نومره پاتې شوی و، زړه یې ټوپونه وهل، ټولګیوال یې لالو ورته ګلان راوړي و، خو اوس یې لاندې کتل، له غوسې یې د خپلو راوړو پلاستیکي ګلانو پاڼې پرې کولې، ځان ورته بد ښکارېده، د بابرشاه په استعداد یې هم باور خامېده، د ګلانو په راوړلو په زړه کې پوره پښېمانه و. معلم بصیر خان هم وضعیت او د هغوی خپګان درک کړ، ټوکه یې همدومره بس وګڼله، غاړه یې تازه کړه، ویې خندل او بیا یې غږ کړ: زما ښاغلو شاګردانو! وبښئ چې په خپله شوخي مې وځوروئ، حقیقت خبره دا ده چې تاسې د ښوونځي تر ټولو ممتاز زده کوونکي یاست، ستاسې د نګران په حیث په ډېر ویاړ وایم چې نه څوک مشروط دی او نه هم ناکام شوی، مخکې له مخکې ټولو ته د ځان او ادارې له خوا مبارکي وایم.
د معلم صاحب د دې خبرې په اورېدو سره د صنف فضا ۳۶۰ درجې بدلون وکړ او خوشالي شوه، ټولو چک چکې وکړې او د ځینو په رنګ کې ایله چې وینه وغورېده، جنت چې ددې ټولګي تر ټولو شوخ زده کوونکی و استاد ته یې په خندا وویل:

معلم صاحب! باور وکړه موږ دې له اندېښنې مړه کړو، زړه مې ولوېده که تر راتلونکو شپږو میاشتو مړ شوم، نو خون به مې ستا له غاړې وي.
ټولو وخندل او دې وخت کې د ښوونځي سرښوونکی ارمان ټولګي ته راننوت، درې کتابچې، دوه کتابونه او یو درجن قلمونه یې په لاس کې وو.
په خندا یې ویل:
هلکانو! تاسو ټولو موږ ته ویاړ رابښلی، زما سرمو جګ کړی، پلرونه او میندې که بچې راوړي، نو ستاسې غوندې دې وي، لایق او با استعداده اولادونه، د سږ کال ازموینو تر ټولو لوړه سلنه ستاسې ټولګي جوړه کړې ده.
بیا سرښوونکي ارمان شمشاد ته وکتل چې په فکرونو کې ډوب دی، ورته یې ویل: شمشاده! څنګه خپه یې، خدای مه کړه بار موټر خو به دې د سالنګ په لاره نه وي چپه شوی؟
له مزاجه شوخ جنت بیا غږ کړ
هلکه! څنګه خپه یې، خوابښې خو به دې نه وي مړه شوې؟
بل ټولګیوال یې، هېواد وخندل او وې ویل:
ملګرې به یې ترې خپه شوې وي.
د شمشاد تندې چې له ډېرې اندېښنې، ویرې او په خپل ځان د غوسې ګونځې کړې و او په وچلي یې دولس بجې ښکارېدې سرښوونکي ته یې په تریو تندي وویل:
ښاغلیه! نه پوهېږم چې نن مې ولې هسې طبیعت ګډوډ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سربښوونکي ویل: ښا نو، زه نو نور ستاسې وخت نه نیسم، نن به تاسې زیات خوښ یاستئ، نومرې به اعلان کړم، خو ګورئ چې ماته به شیریني راوړئ.

د سربښوونکي خبرې لا پای ته نه وې رسېدلې، چې معلم بصیر ورغبرګه کړه:

زده کونکو! څه فکر کوئ چې سږ کال به لومړی مقام چا ګټلی وي؟

لکه د ښوونکي پوښتنه چې خورا سخته وي، هېچا هم څه نه ویل، ټول په خپله خیالي دنیا او ګومانونو کې ورک وو، د ډېرو علمي سوبې نږدې سره برابرې وې، ځکه خو مخکې له مخکې ورته دا اټکل ګران و.

ښوونکي بیا وپوښتل:

ووایئ، اول نومره به څوک وي؟

یو ځل بیا په یوه او بل کې سترګې خښې شوې، خو ډېرې سترګې په شمشاد او بابر شاه راټولې وې، دوی پخوا هم خپلو کې سیالي کوله او په لوړو نومرو به کامیابېدل، خو دا ځل شمشاد خپله هم بابر شاه ته وکتل او په سترګو یې ویل چې دا ښاغلی دی.

شوخو هلکانو په خپلو کې په ټوکو ویل:

د اول نومره ګۍ میراث خور خو معلوم دی، واقعا تکړه دی، د چا پلار یې هم نه شي ورڅخه نیولی، بابر، بابر... بابر شاه او په همدې کې شمشاد هم د هغه نوم واخیست او ویې ویل:

ماته مه ګورئ، بابر شاه ته دې مبارک وي.

بابرشاه ددې خبرو په اورېدو، په ویاړ او غرور سره اوږې وغورځولې، په فاتحانه انداز یې ټولو ته وکتل، خو نظر یې د منني پر ځای له غروره ډک و:

زه درس وایم، په ځان پیسې لګوم، ستاسو په څېر تنبل نه یم چې میراثي اول نومره شم، بیا یې شمشاد ته وکتل او د پېغور په ډول یې ورته وویل:

د شمشاد په څېر هم نه یم چې د ازموینې په شپه واده ته لاړ شم او بیا مې استاد مشروط کړي.

ددې خبرو په اورېدو سره سربښوونکي ارمان په دېوال ټومبلې توره تخته وډبوله او بابرشاه ته غوسه شو، په لوړ غږ یې وویل:

زده کوونکو! زما په مخ کې تاسې د هېچا د سپکاوي حق نه لرئ، په چا ملنډې مه وهئ، نه شمشاد او نه هم بل څوک ستاسې د ټوکو دي، اوس به ربښتیا هم نومرې اعلان شي او څوک چې د لومړي مقام مستحق وي او خواري یې کړې وي؛ نو ټول به مبارکي ورکړو.

بیایې غاړه تازه کړه او شمشاد ته یې وکتل

هلکانو! تاسې ټول زموږ د سر سترګې او اولادونه یاست، شمشاد ستاسې په ټولګي کې هغه تکړه ځوان دی چې له بل تکړه زده کوونکي بابرشاه جان څخه یې یوه لسیزه وروسته اول مقام ګټلی، سږ کال مو همدی اول نومره دی، له زړه نه دې ورته مبارک وي.

شمشاد او ځینو ملګرو یې د لاسونو په شوخې پړکا شور جوړ کړ، ځینې خپه او ځینې خوښ شول، شمشاد په خپل ځای کې ودرېده، د واه چیغه یې کړه، ټولګیوال یې غورځنګ د شمشاد خواته ورغی، خوشحالي وه، شمشاد یوه شېبه په دې فکر کې لاړ چې هسې دی ویده دی او خوب بهویني، په غورځنګ یې سترګې خښې کړې، په ځیر ځیر یې ورته وکتل، د هغه په سترګو کې یې خپله خندانه څېره ولیده چې اننګي یې د خوښۍ ګرمې اوښکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمبوي. غورځنګ شمشاد په غېږ کې ټینګ ونیوه هغه یې ښکل کړ، د ولاړو ټولګیوالو د لاسونو شوخې پړکا ښوونځی په سر اخیستی و او سترګې یې په غورځنګ او شمشاد خښې کړې وې، څو شېبې وروسته ټول سره کېناستل.

د شمشاد اول نومرګي چې تول هک پک کړي وو، ټولګي کې یې یوه او بل ته کتل، ټولګیوالو یې د بابرشاه لپاره راوړي ګلان د شمشاد په غاړه کې وراچول او مبارکیانې یې ورکولې.

چې غوټې پسې وهې په لاس به درشي
چا ویل چې په دریاب کې ګوهر نشته

د مبارکیو تر څنګ په ټولګي کې ګونګوسې په دې خپرې شوې چې څنګه بابرشاه ندی اول نومره شوی؟

سرښوونکي غږ کړ:
شمشاده! اوس د تختې خواته راشه او خپله ډالۍ ترلاسه کړه.

شمشاد د خوښۍ قدمونه اخیستل، خو د ساعت وړاندې وېرې او اندېښنې اغېز یې لا اندامونه رپول، په لړزېدلو قدمونو ور روان شو، سرښونکي شمشاد په تندي ښکل کړ، اطلاعنامه، مبارکي او ډالۍ یې ورته په خپل لاس وسپارله.

شمشاد بېرته خپل ځای ته راغی، غورځنګ هم د شمشاد په غاړه کې لومړی ګلان او بیا خپل لاسونه واچول، دواړو دومره وخندل چې آن له سترګو یې اوښکې روانې شوې، بل ټولګیوال یې اباسین شمشاد ته غېږه ورکړه، په تندي ده هم ښکل کړ، بیا یې تر څو شیبو خندا وروسته ټوکې پیل کړې، ویل یې کېدای شي بله ازموینه کې زه اول نومره شم، ددې خبرې په اورېدو په ټولګي کې خندا زور واخیسته ټولو خندل، غورځنګ لومړی په غوسه او بیا

یې په کړس وخندل، ویل یې د خدای ج بنده ګانو د شمشاد د اول نومره ګۍ فکر د چا په سر کې و؟ دغه دی اوس اول نومره شو.

شوخ مزاجه جنت راودانګل د سترګو په رپ کې یې د شمشاد له مخه د پنځه مچکو ټقونه ووېستل، ورغبرګه یې کړه بچو د جنت یاران تل په غرونو کې لارې باسي دا زما خبره ومنئ او سبقونه ووایئ داسې به اول نمره یاست، خپلواک ورغږ کړ.

لنډیه! لږ دا خواږه نصیحتونه ځانته هم ووایه.

جنت په ځانګړي انداز د خولې ډول ورته شروع کړ او په خندا یې وویل: لالا مو تیار د حاضري کلینر دی، شمشاد مو له پیل او زه مو له پایه اول نمره یم.

بل ټولګیوال یې خپلواک په خندا ویل:
ګلان مو بابر شاه ته راوړل خو د شمشاد په غاړه کې مو واچول، څوک د چا نصیب نه شي خوړی.

شمشاد چې له ډیرې خوشالۍ خبرې نه شوې کولی په ټولګي کې یې قدمونه ووهل بیا یې ویل:

نصیب مې خپل دی رارسیږي
خلکو زما په نصیب مه تړئ شرطونه

شمشاد او ټولګیوال یې د لیسې له دروازې بیرون ووتل، د شمشاد په مخ د خوشالۍ اوښکې رارواني وې. مخامخ د نجونو د لیسې دروازه هم خلاصه شوه او د شمشاد د ګاونډي لور سوله په ژړا له لیسې راووته، هغې د ننستر په څېر دنګ قد، زړه راښکوونکې څېره، د مارانو په څېر تاوتاو تورې زلفې، غټې بادامي سترګې، د خنجر په څېر تېره ښو یې د سترګو خمار

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا پیاوړی کاوه، یوه لوښت غړی، سپین کاغذي مخ، نری پوزه او د ململو په شان پستو لاسونو یې د هر نظر تېر خپل ځانته راکاږه، هر پل یې په ناز لکه د زرکې اخیسته او په ټوله کې یوه بې جوړې نجلۍ وه چې سترګې ترې نه اوښتې.

سولې ددې لپاره ژړل چې سږکال په ټولګي کې نه وه اول نومره شوې، د اوښکو لیکې یې په سپینو اننګو کې لارې جوړې کړې وې او د دغې ناخوښې بار یې په اوږو پروت وه، ورو ورو د سړک په خوا رهي شوه، چې نا ببره یې د هلکانو په ښوونځي یې سترګې ولګېدې، پام یې شو چې د شمشاد په غاړه کې ګېډۍ ګلونه پراته او په مخ یې د خوښۍ څپې خورې دي.

لس متره لرې ودرېده، څو دقیقې د شمشاد په ننداره کې ډوبه وه، بېرته یې مخ د خپل ښوونځي خواته واړوه، وېې کتل چې چا نده څارلې او هېڅوک هم له خپل ښوونځي نه ورته ګوري، د خپل ښي لاس د شهادت ګوته یې په غاښ کړه، بیا یې غاښونه په خپلې لاندنۍ شونډه خښ کړل، ټیکری یې له ځانه تاو کړ، د ځان د سمبالولو هڅه یې وکړه، له لاسي دستکوله یې کاغذي دستمال راوویسته، مخ یې پرې پاک کړ، بیا یې بل کاغذي دستمال راوویسته او له سترګو راغلې اوښکې یې پاکې کړې، خپل ګلکسي ټیلیفون یې راوویست، مخ یې بېرته د نجونو د ښوونځي په لور واړوه، د ګلکسي ټیلیفون په ښیښه یې خپلې نازکې ګوتې تېرې کړې، درې واره یې د ټیلیفون کوډ دننه کړ خو خپل شاتګ او د شمشاد پرمختګ اغېز، بیخي یو ډول کړې وه چې آن د خپل ټیلیفون کوډ یې هم هېر شوی وو، څو دقیقې یې سوچ وکړ او بیا یې په خپل وچلي لاس کېښوده، د مبایل کوډ یې دننه کړ،

سکرین خلاص شو، د ټیلیفون د مخې په کمره کې یې خپلې څېرې ته په ځیر وکتل، په ښي لاس یې چپه غومبوری وسولاوه او د اوښکو راغلي نښې یې ترې پاکې کړې، بیا یې ځانته په ډېر ځیر ځیر وکتل، پښه نیولې روانه شوه، د شمشاد خواته راغله خو بیا یې هم جرات ونکړ چې هغه ته نژدې ورشي.

له ځانه سره ویل:

چې هاغه زما د انا خبره ده څوک له غمه او څوک له خوشالۍ ژاړي.

سولې خپل مخ په پړوني کې راپټ کړ، یو خوا او بله خوا یې وکتل، غوښتل یې شمشاد ته د اول نومره ګۍ مبارکي ورکړي ځکه چې د شمشاد څېره، پوهه اوخوی یې خوښېده، خو ورسره د مخامخ کېدو پلمه یې نه موندله، همدا ښه موقع وه چې له شمشاد سره خبرې وکړي او د هغه زړه ته لار پیدا کړي.

پښه نیولې د شمشاد خواته ور روانه شوه، په زړه کې یې څو خبرې تاو راتاو شوې، بیرته ودرېده، لړزېده، اندېښنه یې وه چې څوک یې ونه ویني، د خپل پلار فتح خان او ورور روښان غوسه یې ذهن ته راغله، لومړیو کې یې ویل نه به ځي، که کورنۍ یې خبره شي ژوندۍ به یې پرې نه ږدي، دوه قدمونه یې واخیستل، شمشاد ته یې وکتل،بیا یې ویل ما خو دا وخت په خوب لیده خو الله ج په وینښه رانصیب کړ، زړه یې وړاندې او بېرته کېده چې که له شمشاد سره وګوري څه به وشي، بیا یې په ټولې بینا نرۍ د ړندې ګمان وکړ او د شمشاد خواته ور روانه شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواګانو د ذکات په پیسو یې زمونږ درې کاله ګزاره کېږي، مونږ او هغوی د ځمکې او آسمان په څېر توپیر لرو، نه سره جوړېږو.
بیا یې زړه کې وګرځېده، چې د سولې ریباري هم هر سړی نه شي کوی، د ولور پوره کول خو یې یو خوب دی، د هغې د پلار په مېلمستون کې زما په څېر کسان پیالو کې چای اچوي او میلمنو ته بوټونه سموي.
شمشاد پنځه ورونه درلودل، پلار یې کلونه وړاندې ناځرګندو کسانو له ښاره کور ته په لاره په شهادت رسولی و، او مور یې ملالۍ د ورځنیو چارو د مخ ته وړو لپاره په خپل کور کې خیاطي کوله.
شمشاد د خپل پلار څېره نه وه لیدلې، دوه کلن ترې پاتې و، په تخیلي ډول به یې د هغه څېره په ذهن کې انځوروله.
د شمشاد او سولې دوي کورونه له ښاره پنځه کېلو متره لرې و، له درې هدیرو، زرګونه ونو، شپږو نهرونو او د کندوز تر مست سیند به تېرېدل او بیا به د مرکزي بغلان ښار ته رارسېدل.
د ښوونځي د رخصتیو له پیل سره سم سولې په ښار کې د انګلیسي او ریاضي کورسونه پیل کړل، څو د روښانه راتلونکي لپاره خپل مزل لا ګړندی کړي، سبا یې د کورس په خوا کې شمشاد ولیده چې هغه هم راغلی، حیرانه شوه، چې شمشاد به دلته څه کوي، د ورتګ لپاره زړه نا زړه وه، دنیا او د خلکو سل خبرو یې ذهن ورګډوډ کړ، ځان سره یې خبرې پیل کړې او سوچونو کې د شمشاد لیدو لپاره یې لارې جوړولې، لږه شېبه په خپل ځای کې غلې ودرېده، زړه کې تېر شو کاش

شمشاد ته مخامخ په داسې حال کې ودرېده چې په څېره کې یې له ورایه له شمشاد سره د کلونو وړاندې څه پټه رشته ښکارېده، ورته یې ویل:
شمشادجانه مبارک! بیا یې د خپل ټیکري څنډه په خوله کې ونیوله، خپله شونډه یې په غاښ کړه، شمشاد ته یې مخامخ وکتل او د هغه په سترګو کې یې د هېنداري په څېر خپله څېره ولیده، شکي شوه چې شمشاد هم دې سره دلچسپي لري او په زړه کې یې د سولې لپاره څه شته.
سولې خدای پاماني وکړه خو شمشاد لا په خپل ځای ولاړ و، ټولګیوالو یې سوله او شمشاد یوځای ولاړ ولیدل، هغوی یې څنګ ته راغلل، ټوکې یې پیل کړې، په نیمه یې شمشاد پوه کړ چې نجلۍ څوک وه؟
شمشاد وخندل، ویل یې سبا راپسې نورې خبرې جوړې نه کړئ، هغه نجلۍ مې د اکا لور وه، غورځنګ، پښتون ته او پښتون بیا خیبر ته وکتل، د هر یوه په شونډو د شیطانۍ موسکا خپره وه، خو د شمشاد د خپګان وېرې په زوره د خندا اجازه نه ورکوله.
شمشاد چې د بخت ستوری یې نن ښه بیدار شوی و، یوه شېبه په یوه خیالي دنیا کې سوچونه وکړل، هغې سره یې د یوځای والي تصویر په خپل ذهن کې رسم کړ، بیا په بل فکر کې ډوب شو، زړه کې یې ویل سوله هم..
د ښار په لور روان شول، په لاره کې یې فکر کاوه چې سوله زمونږ د کلي د خان لور ده، د پلار مېږې یې چې په ریاضي کې تکړه سړی نه وي نه شي شمېرلی، د پلار په ځمکو کې یې اته سپارې ګرځي، شپږ بزګر یې په کروندو کې شپې سبا کوي او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد یې خواته راشي او سلام ورکړي، نا ببره یې فکر ته ورغله دا خو کلي ندی ښار دی، دلته خو د لیدو لپاره څه ناڅه رڼا شته، په شمشاد یې سترګې خښې کړې،خواته یې ورغله، سترې مشي یې ورسره وکړه د هغه په دیدن یې سترګې رڼې کړې او بیایې ترې پوښتنه وکړه:

چې اې! تاهم کورس پیل کړی؟

شمشاد چې د سولې په لیدو یې د زړه څپې په ښوربدو شوې حیران وه، چې سوله دلته څه کوي، د قسمت وبش او کار ته بیخي سوچي وه، شمشاد لکه د قاضي په ړاندې محکوم مجرم، هیڅ هم د خبرو لپاره نه درلودل، یوازې یې سولې ته کتل او په خیالي نړۍ کې یې لکه د تور باز په ټول ښار د واکمنۍ وزرې خورې کړې وې.

سولې ورغبرګه کړه:

اې ! سبا راځې؟

شمشاد د سولې په څبره خپلې سترګې ګنډلې وې، ورته یې ویل:

هو کورس وایم، زریالي لالا راولېږلم چې درسونه دې وواېه او زمونږ په څبر باید نالوستی ونه اوسې.

بیا یې ویل:

هو راځم نو نور څه کار لرم.

سولې چې تر څو نورې خبرې له خولې ویستې نږدې ټولګی رخصت او زده کوونکي راووتل، سوله پرته له خدای پاماني ترې روانه شوه.

شمشاد چې د سولې سره یې ورځ تر بلې د زړه تارونه لا ورنږدې کېدل د زده کوونکو په راتګ یې ورته ویل:

زما چې وار راغی ستا پلار راغی

شمشاد سولې پسې، چې د ټولګي په لور یې ګړندي قدمونه اخیستل ورکتل او شته ماحول یې ډېر زیات خوښ شو، پرېکړه یې وکړه چې اوس خو به خامخا همدې کورس کې درس وایې، نو ړوند له خدای څه غواړي دوه سترګې، ځان سره یې راغبرګه کړه:

یو پلو مې یار لونګین مې په دا بل پلو
یه! وړوکې دې پلو راواوړه
جانان زما د ګلو ونه
له هرې څانګې یې ځولۍ ګلونه وړمه
یه! وړوکې دې پلو راواړه

سولې چې د شمشاد په اړه یې فکرونه ورځنۍ دنده ګرځېدلې وه، ځینې وخت به ترې نا ببره کارونه هم ترسره شول، یوه ورځ سولې په کور کې دیګ پخاوه، د شمشاد په اړه دومره سوچونو کې ډوبه وه چې د مالګې پرځای یې دیګي ته په ناپامۍ کې بوره ور واچوله، وریجې یې پخې کړې، کاسو کې یې وریجې واچولې خو سوله د شمشاد زړه رابښکوونکې څبرې یوې بلې خیالي نړۍ ته وړې وه، د هغه لیدو خوند یې له هېڅه سره نه شو پرتله کوی، لاس تر زنې د کوټې په کُنج کې کېناسته،مور یې غوټۍ پوښتنه وکړه چې سولې راځه ډوډۍ وخوره، سولې ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځواب کې ویل چې زړه ته مې نه کېږي، پلار یې فتح خان ویل، سولې لورې ناروغه خو به نه یې؟
سولې ورته په ځواب کې ویل نه پلارجانه هسې مې زړه ته نه کېږي، دا وخت د سولې لالا روښان د وریجو خوړل پیل کړل،لومړۍ مړۍ یې چې وخوړه ویې خندل،ټول هک پک شول چې روښان د څه لپاره او ولې خاندي، پلار، مور، ورونو، او د ورونو مېرمنو یې سترګې پرې راخښې کړې، پلار یې په غوسه ورته ویل هلکه د څه لپاره خاندې؟
روښان بیا وخند ل، ویل یې سولې داسې وریجې ندي پخې کړې چې ویې خورئ، د مله کول وریجو کې یې د فابریکې لبلبو ورګډ کړې مور یې ویل ولې؟
پلار یې چې د شکرې ناروغي درلوده او په کمه مالګه تیار خواړه یې خوړل، ویل یې:
افرین زما سولې نن دې زما په زړه خواړه برابرکړي، مور یې غوټۍ وخندل ویل یې:
سولې! لکه چې د مالګې په ځای دې دیګې ته بوره ور اچولې؟
سوله حیرانه شوه......
پلار یې که څه هم خندل په غوسه یې ویل غلي شئ، زما د نازولې لور په پاخه کړې دیګې پورې مه خاندئ.
په خندا او ټوکو ټولو ډوډۍ وخوړه، سولې دسترخوان ټول کړ او خپلې کوټې ته لاړه، غوښتل یې ارامه ویده شي، هسې یې هم ورځ د شمشاد په فکرونو تېره کړې وه، دشپې تر دولسو بجو خوب ورنغی، د ټیلیفون ځراغ یې بل کړ، خپله بړستن یې ټوله کړه، غوښتل یې کتابچه او قلم راواخلي، مخکې له دې چې

کتابچه راوخلي هغه شېبه یې ذهن ته راغله چې د شمشاد په څېره یې خپلې سترګې ګنډلې وې.
بیا یې دا ټپه وویلې.

چې نیمه شپه شي ټول ویده شي
په ما میلمه شي د شیرین جانان غمونه

قلم او کاغذ یې راواخیستل، غوښتل یې شمشاد ته څه ولیکي، ذهن ته یې د خلکو خبرې راغلې، د پلار خاني او د شمشاد غریبي یې د خپل فکر یوه برخه کړه، غوښتل یې شمشاد ته د خپل زړه خبرې ولیکي، ګوتې یې ورېږدېدې، قلم یې بېرته کېښود، د لیک لیکل یې پرېښودل، بیرته یې د خوب ځای ته لاړه، دوه ساعته بیا تېر شول خو سوله لا ویښه وه، غوښتل یې ځان ته ډاډ ورکړي، ځان یې نه شو راضي کولی، د شمشاد مینې یې په زړه کې اور بل کړی و، د زړه تناره یې لمبې کولې، د شپې تیارې ورته ډول ډول پېغورونه ورکول، د کوټې د څلور چوپو دیوالونو یې اته ډوله مفهومه او تعبیرونه اخیستل، بې واکه یې له سترګو اوښکې روانې وې، په خپل ټیکري یې اوښکې پاکې کړې، بیا یې قلم او کتابچه راواخیسته، دا ځل یې د ګوتو پر ځای زړه رېږدېده، دوه واره یې لیک ولیکه خو له سترګو یې په کاغذ څڅېدلو اوښکو د کاغذ رنګ بدل کړ، سولې فکر وکړ چې که دا لیک شمشاد ته ورکړي هغه به پوه شي چې سولې راپسې ژړلي او بیایې لیک لیکلی، د پیغلتوب غرور یې په کاغذ راغلې اوښکې ونه شوې زغملی، اوښکې یې وچې کړې او بیا په بل کاغذ یې په شنو او سرو قلمونو شمشاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لیک ولیکه، درې بجې ویده شوه، له درې بجو یې د سهار تر شپږو بجو همدا لیک په زړه پورې نیولی و.

سهار یې لیک په خپل لاسي بیک کې ځای پرځای او بیا د سهار ناشتې تر خوړلو وروسته د کورس په لور روانه شوه.

په ټوله لار یې زړه درزېده چې شمشاد به یې دغه لیک واخلي کنه؟

بیا یې ویل هسې نه چې شمشاد بیا وخت ونلري نو څنګه به لیک ورته وسپاري؟

په ټوله لاره د کورس ټولګیوالو یې زرنج کې کیسې کولې، سوله په فکرونو کې ډوبه وه، ملګرې یې برېښنا ورته په خندا ویل:

سولې په وچلي دې ولې دولس بجې دي؟ څه شوي؟

سولې ویل:

هسې نن لږ ناروغه یم سر مې درد کوي.

نجونو وخندل، ویل یې:

سر دې خیر چې زړه دې درد ونه کړي

بیا برېښنا ویل:

زما خو زړه درد کوي

هوسۍ په کړس خندا ورته ویل:

برېښنا ته خو په سمسور میینه یې؛ نو د سولې به ولې زړه درد کوي؟

سولې د زړه په زور وخندل او ویل یې:

هوسۍ ریښتیا وایي برېښنا ته خو میینه یې، بیا یې له ځانه سره په زړه کې تېره کړه چې خبره خو زما هم د مینتوب ده نو ځکه........

په خبرو خبرو ښار ته ورسېدلې، د کورس مخې ته له زرنج ښکته شوې، دزرنج غرهار د ټولو سرونه په درد کړي و، سولې نجونو ته پلمه وکړه چې یو قلم اخلم او تاسو ټولګي ته درځئ، په همدې پلمه د کورس په دروازه کې ودرېده چې ګوندې شمشاد وګوري، ثلور خوا یې و څارلې، وې لیدل د کورس مخې ته د دوهم پوړ په بالکن کې شمشاد ولاړ دی، سولې یو عجیبه حس د شمشاد پر وړاندې درلوده، د هغه په لیدو تازه کېده، څار یې وکړ، یوخوا اوبل خوا یې وکتل، ټول هلکان او نجونې په خپلو درسونو کې بوخت وه، ځان سره یې کړل:

غوړې لا غوړې، ورو ورو د شمشاد څنګ ته ورغله، مخامخ ورته ودرېده، مخکې له دې چې سوله له شمشاد سره ستړي مه شي وکړي، هغه ورته وکتل او په حیرانتیا یې ویل:

سولې ته؟

سولې ورته ځواب ورکړ:

هو زه، ولې حیران شوې؟

شمشاد ویل:

نا!!! خو نن څنګه لس دقیقې وړاندې کورس ته راغلې یې؟

هغې چې د شمشاد دیدن یې له خدای ج نه غوښته په خندا یې ویل:

شمشاده! کیسې ډېرې سر یې یو، یو څه مې راوړي، زه باور درباندې لرم، هیله ده چې باور او زړه مې مات نکړې، هسې خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـوهېږي چـې ټـول زړه او پـه ځـانګړي توګـه د نجونـو زړونـه د هندارو پـه څېر دي، چې کـه هر څومره پیونـد شي بیاهم مـات ښکاري او ټول د مات په سترګه ورته ګوي.

شمشاد چې نور یې د زړه فشار ورو ورو عادي کېده،

د سولې سترګو ته یې کتل او په خندا یې ویل:

ښـاا! د هلکـانو زړونـه خو ستاسې نجونـو د لاسـه پیونـد پیونـد دي، آن ځینې زړونه دومره مات شوي چې په دې دنیا یې پیوند کول هم ناشونی کار دی.

سولې شمشـاد تـه سترګه ووهلـه، هغـه وخندل، بیـا سولې خپلـه شونډه په غاښ وچیچلـه، ښکته یې وکتـل، شمشـاد خوښ و او خنـدل یې، سـولې خپـل دسـتکول تـه لاس کړ او لیـک یـې تـرې راووېسته، شمشاد ته یې ویل:

ګوره شمشاده! له دې خبرې هېڅوک خبر نه شي کنه نو بیا درنـه سوله خپـه کېږي، شمشـاد څـه ونـه ویـل خو سر یې وخوزاوه او سوله یې پوه کړه چې سمه ده.

بیا سولې هغه لیک شمشاد ته ورکړ چې پکې یې له شمشـاده د هغه د ټیلفون د شمېرې غوښتنه کړې وه او هغه خبرې یې ورتـه لیکلې وې چې د زړه یې وې خو په خوله یې نه شوې کولی.

شمشاد د لیک په اخیستو حیران شو، په زړه کې یې سل رنګـه خبرې تاوراتـاوې شـوې،خو سـترګې یـې د سـولې پـه دیـدن نـه مړېدې او په ځیر ځیر یې ورته کتل.

سولې ورته ویل:

زه مې لـه ملګرې ښـاپېرۍ سره یو دوه خبرې لـرم، نو درنـه ځـم بیا یې ورته ویل:

شمشاد جانه که دې ځواب درلوده ویې لیکه همدلته دا لیک په ځمکه وغورزوه، زه یې پورته کوم او که دې ځواب نه درلوده نو لیک څېرې کړه؛ خو پـام چې څوک خبر نـه شي او چاتـه څـه ونـه وایې.

د شمشاد ذهن بیا له باغو وروا وښت، لاسونه یې لړزېدل، حیران و چې سولې به څه ورته لیکلي وي؟

لیـک یـې پـه ډېرې بیړې سره خلاص کړ، پـه لیـک کې سولې لیکلي و:

غوښتل مې شمشاد جان درتـه ولیکم خو نه پـوهېږم، چې تـه بـه زما وړاندیز ومني کنه؛ نو ځکه مې درته شمشاد جان ونه لیکل.

ډېرې شپې شوې چې خوب مې تښتېدلی دی،

علت یې ندی مالوم

پوهېږې!

له ماشومتوبه مې ستا څېره او نوم خوښېده،

د ژونـد مـانۍ مې پـه تـا ودانـه ده، پـه هر څه او هر ځـای کې تـا وینـم، پـوهېږم د کلـي دود او دسـتور بـه مـونږ خپلې خوښې تـه پرېنږدي خو که زړه د کرکر غر هم وي مینه یې اوبه کوي.......

د پاڼې په منځنۍ برخه کې سولې په سره قلم لیکلي و:

شمشاده زه درسره مینه لرم!!!

پخوا مې هم درسره مینه درلوده، څه مې نـه شـو ویلی او نـه مې کوم عکس العمل ښودلی شو، ځکه چې زه د کلي د خان، ملک او د مـلا لـور یم، خـو نـور مـې د زړه مـانۍ بې لـه تـا کنډوالـه ده، صبر مې تر همدې بریده و، شپه او ورځ مې تـه پـه خیـال او فکـر کې یې، ته راته په ځیر وګوره، چې په دې ورځو کې مې څنګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګ زيړ شوی، لکه سيم نری او لکه د مني پاڼه زيړه پيړه شوې يم، که بې تا مې ژوند کولای شوی کله مې هم درته دا ليک نه ليکه، خو بې له تا ژوند تريخ او پيکه دی، ستا مينې مې په زړه منګولې ښخې کړي، د ورځې پيل او پای مې ستا په يادونو کې ورک دی او د شپې چوپتيا راته ستا د مينې ژمنې راکوي، هجر دې سخت او نشتون دې زما له صبره وتې خبره ده، زما ګرانه مينه درسره لرم.

بـــــې لـــــه تـــــا ژونـــــد نـــــه تېريـــــږي
پـــــه رېښـــــتيا ژونـــــد نـــــه تېريـــــږي

شمشاده! تېره شپه مې بيخي ډېر يادېدې، ستا څېره مې د سترګو په نينيګک کې پرته وه، روحاً له تا سره وم خو جسم ته مې کوټې، ديوالونو، کړکۍ، دروازې، د هجر تيارې او د شپې چوپتيا ستا د نشتون پېغورونه راکول.

سترګې به مې چې پټې کړې نشتون به دې هڅولم چې سترګې خلاصې کړم.

د ليک په وروستۍ برخه کې يې ليکلي و: د ټيليفون شمېره دې راکړه، کله کله به دې له حاله ځان خبروم.

دليک په پای کې راغلي وو: تېره شپه مې په دې ټپه زړه ټکور کړ کنه نو هېڅ خوب نه ورلم ستا په اړه مې ډول ډول فکرونه کول.

ميينـــــه صـــــبر وظيفـــــه کـــــړه
د دريـــــابونو ماهيـــــان غـــــاړې تـــــه راځينـــــه

شمشاد چې ليک يې په لاس کې و، د خپل د مودو ورک ارمان په اوبو کې يې لامبو وهله، غلی ولاړ و هېڅ يې نه ويل، سولې د سترګو له کونجو ورکتل، شمشاد مسکی شو، د بغلان ساړه باد يې د تورو ويښتانو پيکی يو او بل خوا اړوه، حيران دريان ولاړ و ته به وايې چې په دې ښار کې د شمشاد د پاچاهي اعلان تازه شوي او يوازې دی د دې مست ښار ليونی واکمن دی، د ځان سره يې بنګېده او په زوره زوره يې خندل.

په څلور مترۍ کې يې ولاړو هلکانو ويل:

دا ليونی شوی دی

بل ور زياته کړه:

مه خاندئ له کلي چې ښار ته راشي لومړيو ورځو کې همداسې وي.

درېيم يې خوله ورجوړه کړه:

د کوم هندي فلم صحنه به يې خيال ته راغلې وي.

څلورم يې چې ميراغا نومېده او ټولو له زياتې مينې ورته ميرو ويلې او د ګاونډي په لور يې مين وو، ويل يې:

دا هلک مين دی، تاسو مسخرې مه کوئ، مينان چې د خپل يوځای والي وخت يادوي په زړه کې خوښيږي او همداسې خاندي، نورو ته هماغه شېبه د ړندو ګمان کوي، اوس دا هلک خدای خبر چې چېرته دی او څه کوي، خو روحاً تش کالبوت دلته زمونږ مخې ته ولاړ دی او مونږ يې په اړه خبرې کوو.

شمشاد له ځانه سره فکرونه هم کول، خوزړه يې له خوشالۍ ټوپونه وهل، ليک يې په سينې پورې کلک نيولی و او د کورس مخې ته په بالکن کې ګرځېده راګرځېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا یې له ځانه سره ویل سوله خو زما خوښېده، زه د هغې لیوال وم نو په ما کې به څه ښه والی وي، چې سوله په ما میینه شوې ده؟

شمشاد چې د کلي د یوې غریبې کورنۍ غړی و او پلار یې هم په کوچینوالي کې د لاسه ورکړی و او بلې خوا سوله د کلي د خان لور او د مشهورې کورنۍ څخه وه، زړه ته یې نه لوېدله چې مینه دې ورسره ولري، له ځانه سره یې فکر وکړ، یوه شېبه چوپ او خپه شو ویل یې:

سوله په ما هسې مسخرې کوي او غواړي ما ځانته کم راولي، ځکه یې دومره کیسې راته لیکلې او د ټیلفون شمېره مې غواړي.

د شونډو لاندې یې دا بیت ځان سره دکلمه کړ:

ته خان یې او خبرې دې خانانو غوندې غټې
نو څنګه به دې یار شم زه غریب یم صاحبه

شمشاد په همدې فکرونو کې و، سولې چې نوره یې حوصله ختمه وه پرې راغږ یې کړ:

شمشاده څه دې وکړل نه دې د لیک ځواب راکړ او نه دې خیرې کړ؟

لکه د مجنون په څېر فکرونه کوې او.......

شمشاد چې له خوشالۍ په خپلو جامو کې نه ځایده ویې خندل، بیا یې په ماته غاړه سولې ته ویل:

اې! ما فکر کاوه چې ته به څومره ارامه نجلۍ یې خو ته ډېره شوخه یې، دا ما ولې ځوروې؟

سوله چې شمشاد ورته د همدې دور سیف الملوک ښکارېده او تازه د شمشاد مینې یې په زړه منګولې لګولې وې ویل یې:

ما خو هېڅ هم ندي کړي، د لیک لیکل که ګرمتیا وي او په تامینېدل جرم دا ملامتیا او جرم مې قبول دی.

شمشاد بیا وخندل، خوشاله شو، د شمشاد خندا سوله هم په خندا راوسته، دواړو خندل، ددوی خندا لا پای ته نه وه رسېدلې چې د انګلیسي استاد یې بهیر پرې راغږ کړ:

والکه وا نجلۍ راځئ چې درس پیل کېږي.

شمشاد چې هم خوشاله واو هم د سولې له تاثیر لاندې راغلی و سولې ته یې ویل:

سیلۍ راځه ټولګي ته!

سولې مسکۍ شوه ویل یې:

په تا څه شوي زه سوله یم، پام چې استاد ته دې دننه خپل نوم د شمشاد پرځای شمشتو ونه وایې.

ددې خبرې په اورېدو هم شمشاد او هم سولې وخندل.

دواړه ټولګي ته ننوتل او درس پیل شو، استاد ویل:

ټولګی نوی جوړ شوی نجونې او هلکان دې ټول په وار سره ځانونه راوپېژني.

ټول استاد ته ځیر و، استاد د انټرچنج کتاب درس ورکاوه او پاڼې یې اړولې، شمشاد یو وار سولې او بیا یې لیک ته کتل، استاد او ټولګیوال ورته ړانده ښکارېدل.

شمشاد سولې ته شمېره ولیکله او تر درس وروسته یې لیک بېرته سولې ته وسپاره، خو سولې ته یې ویل چې د ټیلفون ښیښه یې ماته ده، شمېره نه ښیي او بطرۍ یې هم سم چارج نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتي نو که ډېرى وخت يې ټيليفون بند و خپه کېږي دې نه، بيا يې ورته غږ کړ:

اې سولې جانې! د شپې راته زنګ ونه وهې چې لالاګان مې په کور کې وي.

سوله د کلي له نورو نجونو سره يوځاى کورس ته راتله، تګ او راتګ يې هره ورځ له کلي تر ښاره او له ښاره تر کلي په زرنج کې و، د سولې اقتصادي وضعيت ښه و خو نورو نجونو وسه نه درلوده چې د زرنج په ځاى موټر امله کړي.

ورځې تېرېدې، کورس کې يې بله ورځ د شمشاد لاسونو او مخ ته وکتل چې سره اوښتي، ځکه چې پلى (پياده) پنځه کيلومتره تر ښاره تللى و، سوله پوه شوه چې شمشاد پيسې نلري او پلى له کوره تر ښاره کورس ته راځي.

شمشاد رخصتۍ کې سولې ته وکتل وېې خندل ويل يې:

سولې ته خو ښه يې! په دې سړه هوا کې دغه ده تر کورسه راغلې يې ما فکر نه کاوه چې ته دې په واورينو او سړو ورځو کې هم درس ته راشې، بيا يې ورته په ځيرځير وکتل او په کړس خندا کې وويل:

پلار او مور دې هسې په تا د سولې نازک نوم اېښې ته لکه تکړه جنګيالۍ د تودو او سړو پروا نه ساتې.

سولې غوښتل ورته څه وايي، خو د املې ملګرې يې ښکلا پرې غږ کړ، چې سولې زرنج چمتو دى.

سولې خپل لاسي دستکول ته لاس کړ، دوه زره افغانۍ يې ژر ترې راوويستې او شمشاد ته يې ورکړې، ورته يې ويل:

ځانته دې کورتۍ او بوټونه واخله.

شمشاد له سولې پيسې نه اخيستې ويل يې:

نااا مننه! پيسې لرم.

هغې ورته ويل:

خبرې مه اوږدوه پېسې مې ستا په نامه راوړې او که راسره مينه لرې نو وايې خله.

بيا يې ورته غږ کړ اې زما شمشاد جانه ته کور ته پلى ځې؟

هغه ځواب ورکړ:

هو نو، زه يو تکړه هلک يم؟

سوله نجونو ته ورغله او هلته يې ملګرو ته ويل چې شمشاد هره ورځ آن له کوره تر ښاره او بيا له ښاره تر کوره په دې سړه هوا کې پلى تګ راتګ کوي، نورې ملګرې يې غلې شوې، زرلښتې ويل سولې خورې د زرنج ښې خوا ته چې کوم د سامان صندوقچه شته په هغه دې کيني او هره ورځ دې له موږ سره ځي او راځي، پيسې دې نه ورکوي خوارکى خو هسې هم زموږ کليوال دى.

ټولو وخندل ويل يې:

بيخي ښه خبره ده هلئ شمشاد ته غږ کړئ.

د زرنج چلوونکي ميرويس ويل:

وروسته تر دې به زه له شمشاد سره په لاره د هغه غره او ده غره کيسې کوم، تاسې خو لوستې نجونې ياستئ او موږ سره کله خبرو ته وخت لرئ؟ سولې دوى شمشاد له ځانه سره د کب مياشتې تر دولسمې نيټې کورس ته بوته او راوسته، يوه ورځ چې يخ شمال وېرونکى غږ کاوه او له آسمانه هم واوره ورېده، سولې د شمشاد ټيليفون ته زنګ وواهه، د شمشاد د ټيليفون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښيښه ماته وه او شمېره پکې نه ښکارېده، شمشاد چې خپلو ځارويو ته هماغه شپېه واښه چمتو کړي و يخنۍ لړزاوه، په لړزېدلو ګوتو يې د اوکې بټن کېکاږله او په تيزۍ يې وويل:

بلې څوک يې؟

د ټيلفون شانه په خوندور آواز سولې ورغږ کړ:

هلو زه يم!

شمشاد ويل سولې ته يې؟

سولې په خندا لومړی ورته ويل:

هو زه يم!حيران شوې چې څنګه مې زنګ وواهه کنه؟

هغه ويل:

نه خوږې، هسې مې پوښتنه وکړه

هغې ورته ويل: دا وخت نو تاته څوک زنګ وهي، ته نه پوهېږې چې ته په چا ډېر ګران يې، بيا سولې ورته ويل:

اې شمشاده ! څوک خو به دې څنګ کې نه وي؟

شمشاد اخو او ديخوا وکتل بيا يې ويل:

د ګرانښت خو درته نه وايم، که مې درته وويلې چې څومره راته ګرانه يې نو بيا دې بې ما طاقت نه کېږي، ويې خندل ويل يې:

دومره راته ګرانه يې لکه ستا ګيلې او زما هسې خبرې.

سولې ورته ويل:

که وزګار يې د کلي دوکان خواته همدا اوس را روان شه، زه به د دروازې له درزه دروګورم بيخي درپسې خپه يم، بيګا مې هم ډوډۍ ونه خوړله، مور مې ويل ډېرو درسونو دې اشتها سوځولې له ډوډۍ پاتې يې، دوه هډوکي شوې يې، او... شمشاده ! پوره نهه ورځې وشوې چې ستا څېره مې سترګو

سترګو ته کېږي، ستا د نشتون نهه ساعته راته نهه ورځې او نهه ورځې راته سم نهه کالونه ښکاري.

هغه غلی شو

بيا سولې پرې غږ کړ، اې ته لکه چې ماپسې نه يې خپه ځکه نغواړې چې راشې !

شمشاد ويل:

سمه ده اوس در روانيږم خو بوټونه مې شليدلي، هسې نه چې يخ مې شخ کړي او تر تا درونه رسېږم بيا يې کټ کټ وخندل.

سولې ويل:

راځه درته په تمه يم بيا يې له ځانه سره ويل:

د شمشاد په خامه مينه مې زړه سوری سوری کړ، د يوې داسې مسافرې په څېر يم چې خپل منزل رانه ورک دی، د نهيليو پر ګړنګ ولاړ يمه، شمشاد جانه دغه ګړنګ ستا له سترګو سره اړيکه لري، خير دی سترګو ته دې رپ ورنکړې چې د ښو په خوزولو سره به دې زما هيلې له ګړنګونو وغورزوې، بيا يې د ځانه سره ويل:

هيلې مې د منې د پاڼو په څېر دي، شمشادجانه وفا دې زما هيلو ته پسرلی دی او جفا دې د منې هغه شمال دی چې په راتګ سره به يې زما د هيلو پاڼې ټولې تويېږي، بيا يې دا بيت له ځانه سره دکلمه کړ

د زړګيه بم مې ستا د سترګو په ريموټ ترلی
يو سترګک ووهه زما د شهاد ت لپاره

سوله په همدې فکرونو کې د خپلې دروازې شاته د شمشاد په تمه ولاړه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد خپل دواړه لاسونه په خپلو تخرګو کې منډلي و، د ژمي ساړه باد يې وېښتان رپول، بيا يې له ځانه سره ويل:

زما او سولې نژدې لرې والی د افغانستان د اوسني تاريخ د پاڼو په څېر دی چې تکرار نلري، تېر به شي خو هېر به نه شي.

د سولې دروازې ته راورسېده، اِيسته اِيسته يې کتل، ورو ورو يې قدمونه اوچتول، د سولې لهِ دروازې د تېرېدو په وخت کې يې په دې فکر وکړ چې څوک يې ونه ويني، د کليوالو له خبرو يې هم ويره زياته وه، په کوڅه کې يې ښکته او پورته وکتل.

سولې پرې ورغږ کړ، هغه ځان غلی کړ، بيا يې په شمشاد غږ کړ، د سولې دوه غږونو ته يې هېڅ ځواب ورنکړ، بيا سولې پرې راغږ کړ، اې شمشاده ! له ما خپه يې، شمشاد په مينه ورته ويل:

سلام سولې جانې، ته څنګه يې؟ نا نا نه يم خپه کوڅه او دبامو سرونه مې وڅارل چې څوک مې ونه ويني، ددواړو په زړه کې يو عالم خبرې وې، خو د خلکو له خبرو ډېر ډارېدل، بيا سولې شمشاد ته په ورو خندا ويل:

اې شمشاده ګوره چې زما او ستا له اړيکې څوک خبر نه شي:

نه هېڅاته مې هم ندي ويلي او نه يې وايم، سولې يې بيا په خبرو کې ورګډه شوه ويل يې:

شمشاده ته خو چې کوټه کې يوازې شې سوله سوله وايې، ګوره نور چې په کوټه او کور کې هم يوازې وې زما نوم ياد نه کړې.

شمشاد په ډېرې مايوسۍ ورته ويل سولې دا ته څه وايې؟ ولې يې ونه وايم؟

سوله يوه شېبه چوپ شوه، بيا يې په خندا ويل ګوره شمشاده کوټې ديوالونه لري، ديوالونه موږکان او موږکان غوږونه، نو

که کوټه کې دې هم سوله وويل، اول ديوالونه،بيا موږکان او ورپسې خلک خبرېږي.

شمشاد اِيسته اِيسته کتل بيايې ورو ويل:

هو سولې مور مې هر وخت وايي چې ديوالونه خبرې کوي، هغه به همدا موږکان ښيي، دې وخت کې سوله دروازې ته رانژدې شوه، د دروازې له درزه يې شمشاد ته يو کاغذ ورکړ، په دې کاغذ کې يې د مينې د اظهار سربېره ليکلي و چې زما تر تا او ستا تر ما رارسېدل آسانه کار دی او دا هرڅه شوني دي خو فولادي عزم غواړي.

د کاغذ منځ کې يې درې زره افغانۍ هم هغه ته ايښې وې.

د پسرلي په لومړيو ورځو کې چې د ښوونځي د نوی کال پيل وو، د شمشاد مشر ورور زريالی ښار ته تللی و، په کومه خبره يې د سيميزو پوليسو د يوه قومندان زمان الدين ورور سره شخړه راغلې وه، د قومندان ورور جمعه الدين بېباک د شمشاد ورور زريالی يې دومره وهلی و، چې ټولې ډډې يې تورې او شنې وې.

زريالي په ښار کې امنيې قومندانۍ ته څو عريضې وکړې، خپل ټپونه يې هم مسؤلينو ته وروښودل څو د زمان الدين قومندان ورور ونيول شي خو چا هغه ونه نيوه.

د ځانه سر ه يې ويل چې دلته د زوروراوبه په بره خيژي، بيا يې ويل افغانستان دی، زما په څېر به د ډېرو کسانو غم نه خوړل کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ زمان الدین قومندان بیا د شمشاد ورور په ښار کې ځکه وهلی و، چې ولې یې دده په ورور جمعه الدین بېباک عریضه کړې ده .

زریالی ناهیلی کورته راغی، له کشرانو ورونو سره یې سلا مشورې وکړې چې څه وکړي؟ یوه ورور یې ویل چې د قومندان کور ته ماین ږدو، بل یې ویل نا ا مونږ به یې هم ښار کې ووهو، دریم یې ویل مونږ به هم د سیمیزو پولیسو وسله راوړو او له هغه په ګټې اخیستو به جمعه الدین بېباک ووهو، څلورم ورور یې ویل مونږ ملاتړ نه لرو هغوی زورور دی خو زریالي ویل:

زه خپل غچ په خپله اخلم او له حکومت سره مخالفت پیل کوم.

د شمشاد مور ملالۍ ډېرې زارۍ زریالي ته وکړې خو هغه ویل چې زه د قومندان ورور د ښار په منځ کې وهلی یم نه یې پرېږدم.

زریالی د حکومت د مخالفه وسله والو په ډله ورګډ شو، د حکومت پروړاندې یې ګڼو عملیاتونو کې برخه واخیسته او د وخت په تېرېدو سره یو نوموتی قومندان شو.

شمشاد د یولسم ټولګې په دواړو ازموینو کې بیاهم اول نومره شو.

د ښوونځي په وروستیو ورځو کې سولې شمشاد سره د ښوونځي په دروازه کې وکتل، سولې چې خپلې دوه سترګې د شمشاد لیدو ته اته کړې وې په ځیر ځیر یې ورته کتل، مسکۍ شوه، ویې خندل

شمشاد غلی ولاړ و او سولې ته یې کتل

سولې په کړس وخندل ویل یې:

اې! زه دې یادېږم؟

هغه ځواب ورکړ:

ته خو هره شپه راته یادېږې،زما د زړه په کور کې دې د یاد ماڼۍ جوړې کړې، ستا مینه مې د ښو په څوکو کې ده سترګې نه پټوم او باڼه نه خوزوم، ډار مې له دې دی چې د مینې دنیا دې زما د سترګو په رپولو او د ښو په خوزېدو سره ړنګه نه شي.

سولې بیا پوښتنه وکړه، شمشاده زه دې څه وخت او څنګه یادېږم؟

شمشاد ویل:

هره شپه تر ډېره ستا په یادونو سبا کوم، سترګې مې رڼې وي، که څه هم ګوره منی دی هوا سړه شوې خو زه په بام او یاهم بیرون په برنډه کې ویده کېږم، آسمان کې ستورې شمارم او ستا غم پرې غلطوم، ددې لپاره چې مور او ورونه مې پوه نه شي چې زه ولې ویښ یم نو کتابونه هم راسره وي، هغه هم وایم، د کیمیا هر استحصال او د ریاضي هره معادله په تا جوړوم.

رېښتیا دا څه کوې ورمه شپه دوه ستورې یو بل ته ډېر نږدې شوي و، ما اول فکر وکړ چې کله به مونږ دا سې سره نږدې کېږو، ناڅاپه یو یې ولوېد، شکر مې وویست، ویل مې ښه ده چې دا زه او سوله نه وو کنه نو څومره ژر به سره جلا شوي وو، خبرې یې خلاصې شوې بیا یې په کړس کړس وخندل سولې په دواړو لاسو کې خپل لاسي بیک ټینګ نیولی و، شمشاد ته یې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

که د دنیا شرمونه نه وای
لکه تاویز به دې په غاړه زنګېدمه

بله شپه د حکومت د مخالفه وسله والو او ملي اردو ترمنځ جګړه وشوه، ساعتونه جګړې دوام وکړ، شمشاد يې مشر ورور زرياالي ته زنګونه وهل، لومړيو کې يې ټيلفون نه رُخ کېده، وروسته له هغه يې ټيلفون نه اوکې کاوه، د شپې تر درې بجو شمشاد، ځلور ورونه، مور يې ملالۍ، ورينداركانې او ورېرونه يې ټول ويښ و، مور يې ملالۍ ويل:

زړه مې بدې بدې ګواهي راکوي، په زوی مې زرياالي څه شوي نه وي، شمشاد د زرياالي ټيلفون ته زنګونه وهل، نورو ورونو يې ويل، زريالی وروستيو ورځو کې جګړې ته نه ته.

دزرياالي مېرمنې نازو ويل:

نا لالا دا ځل چې زريالی راغلی و ويل يې، جنګي قومندان ټاکل شوی او وروسته تردې په ولسوالۍ کې د جنګ قومنده او مشري ده پورې تړلې ده.

ملالۍ په خپل ځای کې وخوزېده، ويل يې:

اوف خدايه ج دا شپه څومره اوږده شوه، پخير يې سبا کړې.

ددوی خبرې نه وې خلاصې چې د چورلکو غرهار شو، د راکېټونو غږونه هم ډېر شول، شل دقيقې چورلکې وګرځېدې، بيا د ډيسي توپ غږونه شول.

شمشاد ويل دا مرمۍ د ملي اردو دي، خو ورور يې بريالي ويل:

نا ا شارتکي مرمۍ دي د حکومت مخالف وسله وال پرې د ملي اردو مرکزونه ولي.

ماشومان او لويان چوپ شول، چا آه نه کاوه، آن په کلي کې سپيو هم نه غپل، په دې وخت کې د چورلکو غږونه ډېر شول، راکېټونه يې وتوغول، وروسته له هغه چې له چورلکو راکېټونه د حکومت په مخالفه وسله والو وتوغول شول د ډزو غږونه بندل شول، کراره کراري شوه، ځاي ځای سپيو غپل پيل کړل، دې کلي ته د څېرمه کليو جوماتونو کې ملايانو د سهار اذانونه وکړل، خوپه دې شپه چرګانو هم څوک ويښ نه کړل ځکه چې ويرېدلي و او هسې هم څوک په دوه درې کليو کې نه و ويده شوي.

ملالۍ په لړزيدلی غږ ويل:

شمشاد! ته دې يو وار بيا زرياالي لالا ته زنګ ووهه چې که رُخ شي.

شمشاد د زرياالي ټيلفون ته زنګ وواهه خو ټيلفون يې د بل چا سره و.

شمشاد په ډيرې بيړې سره مخکې له سلام ويل:

زريالی لالا څه خبره ده، څنګه يې، چيره يې اوڅه کوې؟ خو د زرياالي بل ملګري ځواب ورکړ چې وبښه ته څوک يې،

شمشاد ورته ځان ورو پېژنده.

هغه لومړی چوپ شو، تر شل سانيو سکوت وروسته بيا شمشاد غږ کړ چې بلی ووايئ لالامې چيرته دی؟

د زرياالي ملګري ځواب ورکړ چې زريالی نور زمونږ په منځ کې نشته او د چورلکو په راکيټي بريد کې يې ژوند د لاسه ورکړی، ټول سوځېدلی دی، نور يې ټيلفون بند کړ.

شمشاد چيغه کړه، مور يې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاده زریالي مې چېرته ده؟ د زریالي میرمن نازو ویل:

هی خدایه ج لکه چې په زریالي څه شوي؟

ورونه یې هم په بېړه کوټې ته راننوتل، شمشاد یوازې ژړل او هېڅ یې نه ویل، څو شیبې چیغې او کوکې وې خو پرته له شمشاده نور څوک نه پوهېدل، چې څه شوي او دی ولې ژاړي؟

وروسته شمشاد په ژړا کې ویل لالا مې مړ شوی دی.

بیا چیغو زور واخیسته، ملالۍ، نازو، د زریالي ورونو او اولادونو په لوړ اواز ژړل، د کور په شا اوخوا کې یې ټول خلک ددوی په چیغو خبر شول.

د نژدې ګاونډي مېرمن یې زرغونې خپل خاوند ته ورمنډه کړه او په بېړه یې له خوبه راویښ کړ، ویل یې:

پورته شه چې د زریالي دوی کور کې چیغې دي، ترڅو چې فضل امین خپله لُنګۍ په سرکوله او د شمشاد دوی د کور خبر یې اخیسته کوڅه ټوله د ګاونډیانو ډکه شوې وه.

کوڅه کې ځینو ویل:

د شمشاد مور بوډۍ شوې ده هغه به ناروغه شوې وي او وضعیت به یې سم نه وي خو د سولې پلار ملک فتح خان ویل بیګا جګړه وه، چورلکې هم راغلې هسې نه چې په زریالي څه شوي وي؟

بیا یې د کلي د ولسي تړون په مشر مرجان غږ وکړ، ویل یې مرجانه راځه دروازه مې ډېره وټکوله څوک راونه وتل دننه به ورشو چې څه خبره ده؟

کوڅه کې ټول کلیوال هک پک ولاړ و، شمشاد او کورنۍ یې په لوړ اواز چیغې وهلې، ملک فتح خان او مرجان اکا د شمشاد دوی کور ته دننه شول.

په حویلۍ کې هېڅوک نه و، په کوټه کې ټولو د زریالي په غم ژړل، مرجان اکا نارې کړې ملالۍ وریندارې، وا ملالۍ وریندارې بیرون راووځه، دا غږ د شمشاد مور ملالۍ واورېده، بیرون راووته، دواړو سپین ږیرو ورته ویل:

وریندارې څنګه چل دی ولې چیغې وهئ؟

خو د شمشاد مور چې هر څومره هڅه وکړه څو فتح خان او مرجان ته ووایي، چې زوی یې زریالی په بیګانۍ جګړه کې وژل شوی دی، دا چې ستونی یې له سلګیو ډک و او ژړا نیولې وه ویې نه شو ویلی، مور یې بیا کوټې ته منډه کړه، فتح خان او مرجان اکا هک پک ولاړ و، دې وخت کې شمشاد له کوټې راووت، ده هم ژړل، فتح خان ترې پوښتنه وکړه، د شمشاد خوله او ژبه ګونګې شوې وه او سمې خبرې یې نه شوې کولای، خو د کلي دواړه مشران یې پوه کړل چې لالا یې زریالی وژل شوی دی.

تر زریالي کشر ورور یې توریالي خپلې اوښکې پاکولې او له کوټې بیرون راووت، دا مهال د نیم کلي لویان او ماشومان د دوی د حویلۍ په انګړ کې سره راټول و، کلیوالو توریالي ته ویل:

د زریالي جسد په کوم ځای کې دی چې راېې وړو، دوی لا دا خبرې نه وې خلاصې کړې چې په دروازه کې یو سراچه موټر او اته موټرسایکلونه ودرېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د راغلو کسانو ټوپک له خاورو ډک و او میلونه یې ځمکې خوا ته و، د فتح خان مشر زوی بادام ګل رامنډه کړه، دننه حویلۍ ته راننوت او له توریالي یې د چپرکټ پوښتنه وکړه؟
توریالی چوپ شو، خو مرجان بادام ته اشاره وکړه، چې کټ دې له خپل کوره راوړي.
سوله ډېره وارخطا وه ځکه ټولو کلیوالو د شمشاد دوی د کور خواته منډې وهلې، په کلي کې سم شور جوړ و، له شپنۍ جګړې وېریدلي خلک هک پک په کوڅو کې ګرځېدل، ځینو خو لا خپل سرونه هم نه و ږمنځ کړي او ببر سرونه کوڅه کې تاوېدل، سولې فکر کاوه چې په شمشاد څه شوي، زړه یې وړاندې او ببرته کړ څو د شمشاد ټیلفون ته زنګ ووهي او پوښتنه یې وکړي خو بیا یې له ځانه سره ویل هسې نه چې ټیلیفون یې بل چا سره وي او څوک پوه شي چې د ملک فتح خان لور سوله د شمشاد ټیلیفون ته زنګ وهي، لس دقیقې تېرې شوې بیا یې زړه صبر ونکړ، خپل زړه یې د زمرۍ کړ، ګوتې یې لړزیدې د شمشاد شمېره یې په خپل ټیلیفون کې ونیوله او هغه ته یې زنګ وواهه، دوه واره یې زنګ وواهه خو شمشاد بوخت و او د خپلې سولې ټیلیفون یې پورته نکړ، د سولې په زړه کې شک په یقین بدل شو، لاړه د کوټې په کنج کې کېناسته، په زړه کې یې ژړل خو په سترګو یې اوښکې نه راتلې، سوله بیخي ناکراره وه، بیا یې د شمشاد ټیلیفون ته زنګ وواهه، شمشاد ټیلیفون اوکې کړ ویل یې:
بلې!
سوله پوه شوه چې شمشاد ژاړي، ویل یې:

څه شوي شمشاد جانه ته چیرته یې؟
شمشاد شل سانیې چوپ پاتې شو، بیا یې زړه راغټ کړ او په لړزیدلی غږ یې سولې ته ویل:
لالاجان مې زریالی په بیګانۍ جګړه کې وژل شوی دی.
سولې بیا پرې غږ کړ الله ج دې وبښي، تاسو ته د زړه صبر
شمشاد ورته ویل، مننه سولې بیا غږېږو اوس چیرته روان یم
د زریالي جنازه د یو عالم ویر او غم سره د شمشاد کورنۍ خاورو ته وسپارله، مور یې ملالۍ ډیرې بدې ورځې کولې، ویل یې ملا مې ماته شوه خود کلي سپین سرو ښځو ډاډګیرنه ورکوله او ځینو ورته ویل چې الله ج درکړی و الله ج بېرته در نه واخیسته او.....
د زریالي د دریېمې تر خیرات وروسته جانباز خان چې د شمشاد د پلار تره و د شمشاد دوی کور ته راغی او د هغه د مور په ګډون یې ټولو ته لومړی تسلیت وویلې او بیا وپښېده، ویل یې:
مونږ او تاسو پښتانه یو، د زریالي غچ به اخلو، بیا چوپ شو، په خپله ګیره او بریتو یې څو واره لاس تېر کړ، خپل نصوار یې راوویستل او تر ژبې لاندې یې کړل، څو شیبې یې خپلې سترګې هم پټې کړې، بیا وپښېده ویل یې:
ښا ښا اهلکانو، اوس تاسو کوم یو د زریالی په ځای ټوپک اخلئ؟
د شمشاد ورونه چوپ شول، شمشاد ویل:
لالامې دې الله ج وبښي مونږ به خپل کار کوو، دده خبرې نه وې خلاصې جانبازخان پرې غوسه شو، ویل یې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلی شه مشران چې ناست وي کشران نه غږېږي ،
ته چې ښوونځي ته تللی یې بیخي بې عقل شوی یې.
شمشاد غلی شو ، یوه شیبه بیا چوپتیا په کوټه کې خپره شوه، جانبازخان غږ کړ چې هلکانو تاسو اوس څوک د زریالي پرځای ټوپک اخلئ، شمشاد او ورونو یې یوه بل ته کتل، جانباز په غوسه کریغه کړه چې بېغرتي هم ځانته حد لري، توریالي ویل:
که مې د مور او ورونو خوښه وي، زه به مې د لالا ټوپک واخلم اووینه به یې سرېږدو ته پرې نه ږدم.
مور یې ملالۍ ویل نا! زویه نا !!!
د جانباز خولې له ډېرې غوسې قف کړی و او پاتې نصوار یې هم په توف دانې کې ورتوف کړل او په غوسه یې ویل:
ملالۍ لورې مونږ مه شرموه، پرېږده چې دا هلک یې د ورور نوم تازه وساتي، بیا ټول چوپ شول خو توریالی تیار شو ، چې د حکومت له مخالفه کسانو سره وسله واخلي او د حکومت پروړاندې وجنګېږي، لومړیو کې توریالی هم عادي جنګیالی و ،
درې میاشتې وروسته یې د ورور په ځای نظامي قوماندان شو وختونه تېرېدل، د هرې ورځې په تېرېدو سره به ملالۍ اوښکې تویولې، بدې ورځې به یې کولې او خبره به یې همدا وه چې توریالی زوی یې د زریالي په څېر نامراده نه شي او یوه لپه اولادونه یې خاورې په سر نه شي.

****

سولې او شمشاد دولسم ټولګی پیل کړ، د کب د میاشتې په پنځلسمه ددوی ښوونځي پیل شو که څه هم پسرلی نه و رارسیدلی، خو طبعیت عاشقانه څېره ویستلې وه، زړونه یې وړل، د مرغیو شنهار بیا د مینو زړونو لپاره یوه نایابه موسیقي تولیدوله، ونو پُندک کړي و ، غرونو، تالو او دښتو خپلې ژمنۍ جامې ورو ورو ویستې او پسرلنۍ شنې جامې یې په تن کولې.
د نجونو او هلکانو د ښوونځیو دولسم ټولګي په دوهمو پوړونو کې وو ، له همدې ځایه به شمشاد د سولې دوی ټولګي ته ورکتل، شمشاد به په خپل ټولګي د هغې کړکۍ خواته کېناسته چې د سولې دوی ټولګی ترې ښکارېده.
ټولګیوال یې ودان، پټمن او مینه ناک شمشاد ته پخوا ویلی و ، چې غواړي لوستې نجلۍ سره واده وکړي، هغو ورسره ټوکې کولې پیل کړې، ویل یې:
شمشاده لکه چې راتلونکې وریندار دلته ښوونځي کې ده؟
شمشاد ویل:
نا! زه نه چاسره مینه لرم او نه مې له چاسره ژمنه کړې چې واده درسره کوم.
ټولو وخندل، شمشاده به د ټولګي د تختې پرځای د سولې دوی ښوونځي ته کتل، میاشت لا نه وه پوره شوې چې طبعیت هم له شمشاد او سولې سره نا اعلان شوې دوښمنې پیل کړه، د دواړو ښوونځیو ترمنځ ولاړو غمازو ونو پاڼې وکړې، له ټولګیو یې د یوه او بل په دیدن بندیز ولګاوه، د ونو په شنو کېدو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد ته د سولې ټولګی او سولې ته د شمشاد دوی ټولګی نه ښکارېده.

يا لوپټه په مخ او يا دې مخ ته لاس نيولی
خو څه له غرونو پناه او څه له دېوالونو پناه

د سولې ملګرې برېښنا پوهېده چې سوله له شمشاد سره مينه لري.

بله ورځ يې سولې ته ويل:

مه خپه کېږه خير دي که ستا او د شمشاد تر منځ ونو غمازي پيل کړه د ښوونځي دروازه خو شته، هلته مو ديدن سره کوئ، يوبل ته ګورئ او خبرې مو سره شريکوئ، لېرې خو نده، سولې سروخوزاوه او له سترګو يې راغلی دوه درې ځاځکي اوښکې په پټه له برېښنا پاکې کړې چې هغه يې ونه ويني، بيا يې د زړه په زور وخندل ويل يې:

نااا هيڅ خبره نشته ، د ځانه سره يې ويل:

خاورې به درس زما په ياد شي
ټولګي کې ناسته يم شمشاد شمشاد کومه

د پنجشنې ورځ وه، د سولې زړه ډېر تنګ و او د شمشاد د ليدو تږې وه، له لاسي بيکه يې خپل ټيليفون راووېسته، د ټيليفون په ښيبښه يې خپلې نازکې ګوتې کش کړې، بيا يې د شمشاد شمېرې ته وکتل، د شمشاد شمېرې ته يې د نوم پرځای زړه ليکلی و، له ټولګي بيرون ووته او شل دقيقې وړاندې له رخصت کېدو يې د شمشاد ټيليفون ته زنګ وواهه، دوه واره يې هڅه وکړه خو هڅه يې ناکامه شوه، لومړيو کې د شمشاد

ټيليفون کار نه کاوه او نه هم شبکې ځواب ورکاوه چې ټيلفون بند دی که بوخت؟

لس دقيقې تېرې شوې، سولې په بيړې هڅه کوله چې شمشاد سره خبرې وکړي خو بياهم ټيلفون نه رُخ کېده، بيرون ووته او د ښوونځي په دروازه کې ودرېده، اخوا او دېخوا يې کتل، لاسي بيک به يې کله په يوه لاس کې ونيوه او کله په بل لاس کې، لس دقيقې پرې لس ساعته تېر شول، د ښوونځي دروازې سره يو خوا او بل خوا تله، سترګې يې د شمشاد دوی د ښوونځي په دروازې ګنډلې وې، رخصتي شوه، له ښوونځي هر زده کوونکي هڅه کوله چې ژر خپل کور يا ښار ته لاړ شي، ريښتيا هم ځينو زده کوونکو ته ښوونځي د زندان په څېر وي، هڅه کوي چې ژر ترې لاړ شي، سولې په ځير ځير د ښوونځي دروازې ته کتل، پام يې شو چې شمشاد له ښوونځي راووت خو ملګري يې ورسره و.

سولې څو واره له لرې ورته په لاس اشاره وکړه چې شمشاد به يې وويني خو هغه يې له ملګرو سره داسې بوخت و لکه د مومن خان او شيرينۍ کيسه چې ورته پيل کړې وي.

سولې اوف اوف کړل........

بيا يې ويل کاش ټيليفون يې روښانه وی
ناڅاپه د شمشاد د ټولګيوال پټمن پام شو،

چې سوله د ښوونځي په دروازه کې ولاړه ده او ددوی ننداره کوي.

ويل يې اوهو هلته وګورئ، دا نجلۍ بېچارګۍ چاته ګوري دوه سترګې يې څلور شوې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد سولې ته وکتل، هغې لاس ورته وخوزاوه، بل ټولګیوال یې بهیر غږ کړ چې شمشاده ته لاس خوځوي، ودان وخندل ویل یې:

څومره په ځیر ځیر مونږ ته ګوري

شمشاد غوښتل چې د سولې خواته ورشي خو ودان له لاسه ونیوه، ویل یې ټول وخاندئ زه ټپه وایم، بیا یې ویل چې شمشاد دې ډېر وخاندي،شمشاد هم دده خبره ومنله او ویې خندل.

ودان د سولې انتظار ته په اشارې ویل:

دیدن ته دوه سترګې څلور کړه
څلور اته کړه اته شپاړس کړه میینه

ټولو وا وا کړل خو ودان ویل:

نور تا او هغه نجلۍ نه ځوروو، ورشه اوورسره وګوره

شمشاد د سولې خواته ورغی، مخامخ ورته ودرېده، داسې یې یوبل ته په ځیر ځیر کتل لکه په ژوند یې چې یو بل نه وي سره لیدلي

سولې ویل:

څنګه یې؟ ته نو بیخي کلک زړه لرې راپسې هېڅ نه خپه کېږې

شمشاد چې خپلې سترګې د سولې په مخ ور ګنډلې وې هېڅ یې نه ویل

بیا سولې ورته ویل:

څنګه دې وچلی تروش دی او په تندي دې دولس بجې دي، په ما غوسه یې او که په ځان؟

شمشاد وخندل ویل یې:

سولې ستا په مخ کې د خبرو جرات نلرم، تا چې ووینم حیران یم چې کوم ځای ته دې وګورم ځکه ډېر درپسې خپه کېږم

دې وخت کې د سولې ټولګیوالې رخسار پرې راغږ کړ چې اې شمشاده! زمونږ سولې سره دې څه کیسې پیل کړي، چې هېڅ نه خلاصیږي؟

شمشاد چوپ شو، رخسارته یې ور وکتل ویل یې:

وبښه لکه چې ستاسې وخت مې ونیوه، شونډې یې وربړدېدې ویل یې:

هسې مې سولې سره لږ کار و.

رخسار مسکۍ شوه ژر یې خپل مخ د ټیکري په څنډه پټ کړ ویل یې:

هسې نه چې پټې خبرې وکړئ او زه مو مزاحمه شم.

سولې وخندل ویل نااا

د ښوونځي څلورنیمې میاشتنۍ ازموینې تېرې شوې، پایلې بیا اعلان شوې او ددولسم ټولګي په دې ازموینه کې بیا شمشاد اول نومره شوی و.

د شمشاد ورور توریالی به کله کله کورته راته او ډیر وخت به یې د حکومت پرضد جګړې کولې، یوه ورځ شمشاد ورته ویل لالا وضعیت بیخي ښه نه دی، هره ورځ چې تاسو جګړې کوئ نو له هوا مو د ملي اردو چورلکې په توغندو ولي، ځانته پام کوه، مور یې ملالۍ ویل توریالی زویه د زریالي مړینې مې زړه سوری کړ، غم یې دروند دی، وګوره وضعیت مې څومره خراب شوی دی، سترګو مې دید هم پریښی او په وجود ماته شوې یم، بیا یې په ژړا شوه ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما توریالیه زویه د زریالي ښېره مې هېڅ له سترګو نه لیرې کېږي، هره ورځ چې دا بیرونۍ کوټې ته وګورم زریالی مې یادېږي،هغه ددې کوټې په جوړېدو ډېرزحمت ګاللی و، ورو ورو یې د خپل ټیکرې په ځنډه خپلې اوښکې پاکولې، د ملالۍ د دې خبرو په اورېدو سره د شمشادله سترګو هم اوښکې روانې شوې خو توریالي هېڅ نه ویل، څو شیبې ټول چوپ شول
بیا ملالۍ غږ کړ چې توریالیه زویه زما د ژړا خاطر وکړه بیا جګړې ته مه ځه، هغه چې تاسو یې وژنئ میندې، پلرونه، اولادونه،کورونه او هیلې لري، مه کوه زویه نور مه ځه، په دې وخت کې دتوریالي جېب کې مبایل وشرنګېده، مخکې تر اوکې کولو شمشاده ورته په خندا ویل چې توریالی لالا څوک دی خو هغه ځواب ورنکړ او ټیلفون یې اوکې کړ ویلې بلې!........
مخکې تر مخې ښې یې ورته ویل چې سمه ده همدا اوس درزم ملالۍ ویل څوک و، څه یې ویل؟ خو توریالي خبرې بلې خواته بوتلې او ویل چې ادې زه به نو لاړ شم ، د کوټې تر دروازې ووت
مازدیګر مهال د کلي دوکان خواته شمشاد وخوزېده څو له ملګرو سره یې وګوري، سوله په خپله دروازه کې ولاړه وه، له لرې یې په شمشاد سترګې خنبې کړې وې، په زړه کې ویل زما بې جوړې، ښایسته او په قد دنګ شمشاد!
شمشاد د سولې له دروازې تېر شو، سولې یې ښه په مړه کېډه دیدن وکړ خو شمشاد چې لا سولې پسې ډېر هم خپه شوی و وېې نه لیده، سولې د شمشاد شمېرې ته زنګ وواهه، کله یې چې شمشاد ټیلفون اوکې کړ سولې په کړس کړس خندا پیل کړه ویل یې:

اې! همدې ځای کې چې ولاړ یې ودرېږه، ونه خوزېږې، خبرې درسره په ټیلفون کوم خو ښایسته څیره دې په خپلو سترګو ګورم.
شمشاد په خندا ورته ویل:
ښاا ته نو په بام ولاړه یې او له هغه ځایه زما دیدن کوې، بیا یې په غوسه ورته ویل:
له بامه ښکته شه هسې نه چې پلار او یا مشر ورور دې درباندې را نه شي.
سولې ورته وخندل ویل یې:
زه د دروازې له درزه درته ګورم، شل دقیقې وشوې دیدن دې کوم، بیا یې وخندل، هههههههه
ته لا خبر هم نه یې
شمشاد خپل سر وګړاوه، په وېښتانو کې یې ګوتې تېرې کړې، شاعرانو خو دروغ ندي ویلي، یو وخت مې یوه ټپه اورېدلې وه او ویلي یې و چې:

مازدیګر ښه وي دیدن کېږي
ورکه دې ورځ شې انتظار کې تېره شینه

بیا سولې ویل:
شمشاده توریالي لالا او ملاله ادې څنګه ده؟
هغه ویل:
ملاله ادې ښه ده خو د توریالي لالا دې الله ج مل شي، د هرې ورځ پیل او پای یې په جګړه وي، زه پرې ویرېږم چې یا ځان مړ نکړي او یا بل څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددوی خبرې نه وې خلاصې، چې د شمشاد ملګري زرغون پرې راغړ کړ ویل یې شمشاده څنګه چل ده؟
دغو ورځو کې په ټیلفون کې ډېر بوخت یې؟
شمشاد سولې ته ویل:
اې اوس مې یو ملګرى راغى، ده سره خبرې کوم، بیا غږېږو
سوله او شمشاد د ژوند او مینتوب په داسې پړاو کې و چې کله به یې طبعیت،
کله به د سولې او کله به هم د شمشاد ملګرو غمازي کوله او د دوی تر منځ به یې د وصل کړۍ په فصل بدلولې.
که څه هم شنو ونو د پاڼو په کولو سره په ښوونځي کې د شمشاد او سولې تر منځ د جدايي دیوال اباد کړى و او په ښوونځي کې هم نجونو او هلکانو دوی پسې ښار کاوه چې سوله او شمشاد څه کوي خوبیا هم دوی یا په کلي کې د دروازې له درزه او یاهم د ښوونځي په رخصتي ساعت کې یو د بل په دیدن سترګې مړولې او ښه په مینه به یې یو بل ته کتل.
منى په راسېدو و او دې منې په اصل کې د شمشاد او سولې لپاره د ښوونځي په دروازه کې د دیدنونو د پاى زېرى ورکاوه خو بیا هم دواړه خوښ ځکه و چې خپلې لوړې زده کړې به وکړي.
ورځې تېرېدې او شپې سبا کېدې، شمشاد او سولې د یوځاى کېدو هیلې په دې موسم کې درلودې، بزګرو د خپل فصل حاصلات راټول، مېږیو غنم او وریژې خپلو غارونو ته وړلې او په هوا کې زاڼو د طبعیت سندرې ویلې خو ښکاریانو ټوپک په لاس د زاڼو مرګ ته ملا تړلې وې او دا فکر ورسره نه و چې دا زاڼې هم بچیان او ځالې لري.

توریالی له دوه تنو ملګرو سره یې د جنګ په لومړۍ کرښه کې جنګېده او پنځلس جنګیالیو یې ترې شل متره وروسته په مقابل لوري ډزې کولې، د هرې شیبې په تېرېدو سره جګړه سختېده، له ښاره د کېدونکو ډیسي توپونو او هاوانونو غږ شېبه په شېبه زیاتېده، د سهار اته بجې جګړه پیل شوې وه خو دا مهال یولس بجې وې، توریالي په خپله لاسي مخابره کې د توپان دولس په نوم په مخابرې غږ کاوه خو چانه ځوابوله، د حکومت د بریدګرو جنګیالیو شمېر ډېر وو، له ښاره غټو مرمیو هم د توریالي دوی د جګړې سیمه تر هدف لاندې راوستې وه، د توریالي جنګیالیو دده په شمول هېڅ هم نه ویل، شپږو تنو یې کیڼ اړخ په درې سوه مترۍ کې هغه دوه پوړیزه کور تر اور لاندې نیولى و چې سیمه ایز پولیس پکې ځاى پر ځاى شوي او په دوی یې د راکټ او ګیرنوف(پیکا) ډزونه کول، شېبه په شېبه د ډزو غږونه ډېرېدل.
توریالي بیا هڅه کوله چې توپان دولس مخابره باندې غږ وکړي او هغه یې خبرې ځواب کړي، پرله پسې توریالي توپان دولس، توپان دولس غږونه کول او هم مهاله یې ورسره مخامخ د ملي اردو په هغو سرتېرو دفاعي ډزې کولې چې غوښتل یې دوی ته ځانونه رانژدې کړي.
دا وخت له ښي اړخه هم د یوې لوړې کلا له څنډو ملي پولیسو د توریالي دوی په ځاى د راکټ ډز وکړ او دوی یې له اور لاندې ونیول، توریالي خپلو نهو جنګیالیو ته د تعرض قومنده وکړه او ښي اړخ ته یې په پولیسو د ۸۲ ملي متري توپ او راکټ د ډز کولو امر هم وکړ، جګړه تر بل هر وخت ګرمه شوه....

(c) ketabton.com: The Digital Library

توريالي په خپله لاسي مخابره کې د توپان دولس او مرکز نهه شبکو غړونه کول خو چاپې مخابره نه ځوابوله، له مخامخ هديرې څخه د ملي اردو ټانګ د توريالي دوی سنګر په مرميو وويشته، دوړې شوې، د باروتو بوی شو، سمندر اخ کړل، توريالي په راکېټ د ملي اردو په ټانک د راکېټ ډز وکړ، هڅه يې داوه چې خپل ځای بدل کړی خو ملي اردو ډزې کولې او دوی ته يې وخت نه ورکاوه چې خپل ځای بدل کړی.

جګړه ډېره توده وه، په کليوا له اصطلاح چې مور او زوی پکې نه پېژندل کېدل، غمي د خپل ټپي شوي ملګري سمندر پښه تړله او په ملي اردو يې ډزې هم کولې....

کېڼ اړخ ته د توريالي ملګرو د سيمه ايزو پوليسو سنګر په راکېټ وويشته، اتل غږ چې دوه سيمه ايز پوليس يې وويشتل، توريالي ټولوته مرال ورکاوه او خپله يې هم ډزې کولې، د سيميزو پوليسو پيکاچي شريدونه خالي کول او بې حده ډېرې ډزې يې کولې، اتل او انګار چې غوښتل په سيمه ايزو پوليسو د راکېټ ډز وکړ د سيمه ايزو پوليسو په مرميو ولګېدل، دا دواړه هم ټپيان شول؛

غورځنګ په توريالي غږ وکړ چې انګار او اتل دواړه ټپيان شول.

توريالي بيا په توپان دولس شبکې غړونه پيل کړل خو ځواب يې نه و.

ښي اړخ ته د توريالي د ملګرو په منځ کې د ملي پوليسو د هاوان ګولۍ ولګېده، درې جنګيالي يې ټپيان شول، چا خپل ټپونه په خپله تړل، چا له نورو مرسته غوښته، څوک بې هوښه و

او چاهم ډزې کولې او هم يې د ملګرو ټپونه تړل.

له ښي اړخه پتنګ د ملي پوليسو په هغه ليکه د ګرنوف يو شريد تش کړ چې دوی خواته را روان شوی و او په توريالي قومندان يې غږ وکړ چې څلور تنه يې وغورزول.

توريالي او يوه ملګري يې هم په ملي اردو ډزې کولې، هم يې ملګروته روحيه ورکوله او هم يې په مخابره کې غړونه کول.

غوسه ډېره ورغلې وه، په مخابره کې يې په توپان دولس غږ وکړ، بيا يې غږ کړ توپان دولس، د ولسوالۍ مسوول قومندان ځواب ورکړ چې اورم يې، توريالی تور او شين واوښت، په غوسه يې ورته ويل:

دا څه ريشخند وهئ، اوس دوه بجې دي او زه له يوولسو بجو راهيسې په مخابره کې غړونه کوم خو تاسو..

قومندان ورته ويل:

څه ستونزه وه، وايه چې څه شوي، توريالي په غوسه ورته ځواب ورکړ، څه وشي شپږ جنګيالي مې ټپيان شوي دي، مرمۍ مې په خلاصېدو دي، مخامخ ملي اردو رابانديې تعرضونه کوي، ښي اړخ نه ملي پوليس له ټانګو سره د وړاندې راتګ هڅه کوي مونږ يې مخه نيولې او چپ اړخ ته د ميرواکا په کلا کې سيميز پوليس ځای پرځای شوي دي او ولې مو........

بيا يې ورته ويل:

له ټپي ملګرو مو ډېره وينه تللې ده، يو موټر هم راوليږئ، قومندان ورته ځواب ورکړ سمه ده خو تاسو ټپيان د سيمې په خلکو راوباسئ او پانسمان يې کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورياللی په غوسه ويل:
زه مرم تاسي مې سر لاندې ګوړې لټوئ، دلته په کلي کې هېڅوک نشته، مونږ کلابند يو او تاسو وايئ چې ټپيان په کليوالو امن ځای ته ورسوئ.
قومندان ورته ويل:
په لاره کې هم د حکومت ځانګړې ځواکونو کمين ناست دی، بيا چوپ شو ترلږه شېبه سکوت وروسته يې ويل سمه ده مرستندويه کسان در رسېږي نيم ساعت نوره هم جګړه وکړه.
مخابره يې کېښوده ملګرو ته يې ډاډ ورکړ چې تازه دمې جنګيالي رارسېږي اود ټپيانو د لېږد لپاره يې هم يو موټر راغوښتی، لږ صبر پکار دی.
جګړه توده شوه، تورياللي غږ کړ چې مرمۍ مه خلاصوئ، يو يو ډز کوئ، کچيرې مرستندويه جنګيالي ناوخته راورسېږي نو مرمۍ مو خلاصيږي او حکومتيان مو ژوندي نيسي او.....
د جګړې شدت شېبه په شېبه ډېرېده، ملي اردو، سيميز او ملي پوليس ددوی سنګرونو ته رانژدې شول، هرچا ډزې کولې، د باروتو بوی و، شنې او تورې لوخړې پورته کېدې، تورياللي اخ کړل، نور په ځمکه راولوېده، د څنګ جنګيالي يې باتور چيغې کړې، ويل يې:
هله تورياللي قومندان مرمۍ وخوړه
باتور په سينه کشې ځان تورياللي ته راورساوه، په اړخ يې واړوه، ويې ليدل چې د تورياللي په تندی يوه مرمۍ لګېدلې، څو واره يې پرې غږ کړ چې تورياللی قومندانه تورياللی قومندانه، خوتورياللي غږ نه کاوه، پنځه دقيقې وروسته تازه

دمې جنګيالي د تورياللي دوی سنګرونو ته راورسېدل، تورياللی او نور ټپيان يې تر روغتيايي مرکزه ورسول، په روغتيايي مرکز کې ډاکټرانو ويل چې تورياللي د ژوند پور پرې کړې دی او زنې يې ور وتړلې.
د شمشاد دوی په کلي کې د جګړې اوازه وه، چا ويل ليزري قطعې جګړه کړې، ځينو ويل چې واړه ډلګي جګړې ته تللي خو ځينو ويل چې جګړې ته د تورياللي ګروپ تللی دی.
شمشاد او تر تورياللي کشر ورور يې ننګيالی خبر شول، د تورياللي شمېرو ته يې زنګ وهل، ټيلفون يې ګُل و، هک پک يې اخوا دېخوا کتل، د خپل کلي له حکومت ضد قومندان آځک يې د تورياللي پوښتنه وکړه، هغه لومړی غلی شو، بيا يې ويل زه خبر نه يم.
شمشاد تک تور اوښتی و او په کلي کې يې له يوه او بله پوښتنه کوله چې جګړې ته څوک تللي او له تورياللي لالا يې معلومات لري کنه، ځينو ويل مونږ خبر نه يو، ځينو ويل ناا هغه جګړې ته نه و تللی او ځينو نورو ورته ويل چې له کوزکلي خبر واخلئ هلته يې کلينيک ته مړي او ټپيان راوړي.
د سولې پلار ملک فتح خان ته د کوز کلي د کلينيک مشر ډاکټر پښتون زنګ وهلی و چې تورياللی په جګړه کې وژل شوی او جسد يې هلته په کلينيک کې دی، پاتې اوه ملګري يې هم ټپيان دي چې دوی تر درملنې لاندې نيولي خو د درې تنو وضعيت يې د اندېښنې وړ دی.
ملک فتح خان ننګيالي ته زنګ وواهه او خبر يې کړ چې تورياللی په جګړه کې وژل شوی دی، بيا يې ورته ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د خپل کور نظم دې برابر کړي، مړي پسې دوی له سپین ږیرو سره یوځای ځي.

ننګیالی په لړزیدلو قدمونو خپل کور ته روان شو، تر خپل دروازې یې ژړل، دروازې ته په رسېدو سره یې خپل کینڅ جېب نه دستمال راووېسته او اوښکې یې پاکې کړې څو مور یې ملالۍ خبره نه شي چې توریالی هم مړ شوی دی.

ننګیالي په دربهار خپلې کوټې ته ګامونه اخیستل، ملالۍ له خپلې کوټې پرې راغږ کړ، ویل یې ننګیاله څنګه وارخطا یې؟

هغه د خپلې کوټې دروازه راخلاصه کړه او مور ته یې ځواب وکړ چې هسې لږ ضرور کار لري، په کوټه کې پړمخې اوږد وغزېده، ژړل یې، اوښکې یې له سترګو باران روانې وې، خو غږ یې نه ایسته، میرمن یې هیلۍ کوټې ته راننوته، د ننګیالي په لیدو حیرانه ودرېده، غوښتل یې چې له ننګیالي یې د ژړا د لامل پوښتنه وکړي او یا ملالۍ مور خبره کړي خو ننګیالي ورته لاس وخوزاوه.

هیلۍ ننګیالی په غېږ کې کلک ونیوه، څو شیبې یې ځانته نژدې کړ، بیا یې پوښتنه ترې وکړه چې ولې ژاړې، د هغه اوښکې په مخ را روانې وې، په ژړا یې هیلۍ پوه کړه چې لالا یې توریالی وژل شوی او جسد یې د کوز کلي په کلینیک کې دی.

هیلۍ هم په ژړا شوه، دې هم ژړل خو د ننګیالي اوښکې یې په خپل پړوني پاکولې او هڅه یې دا وه چې په دې کارسره هغه ته ډاډګېرنه ورکړي.

ننګیالي هیلۍ ته ویل:

ملالۍ ادې ترهغو خبره نه شي تر څو چې دځوانیمرګ توریالي لالا جسد راوړو، ته کور پاک کړه او بندوبست وکړه خو پام چې ملالۍ ادې خبره نه شي.

مازدیګر و، ننګیالي په منډه له حویلۍ ووت، ملالۍ پرې ور غږ کړ چې ننګیالیه چیرته منډې وهې؟

هغه ځواب ورنکړ خو هیلۍ خپله ژړا کنټرول کړه، اوښکې یې وچې کړې او بیا یې ویل:

ملالۍ ادې هغه ولیبال ته لاړ او ویل یې د شپې ته میلمانه راځي تاسو کور پاک کړئ.

هیلۍ په کور کې اخوا او دېخوا منډې وهلې، کور یې پاکاوه، د توریالي مېرمنې زرلښتې ویل:

هیلۍ ننګیالی لالا څنګه په منډه راغی او په منډه لاړ خیر خو به وي؟

هیلۍ ورته ځواب ورکړ چې بیګاته میلمانه لري او بیرون یې ملګري په تمه و ځکه په بېړه له کوره ووت.

زرلښتې ویل:

هیلې خورې د توریالي ټیلفون ګُل دی ورته په اندېښنه کې یم، کارته مې هېڅ لاس نه ورځي، خیر دی ته نو نن زحمت وباسه او زما د دېګي نوبت وکړه، هیلې ویل:

سمه ده، ته ورشه او ارامه دې له اولادو سره یوه شېبه ویده شه، د ډوډۍ وخت کې دې زه له خوبه راویښوم.

څو شیبې تېرې شوې، ملالۍ هیلۍ ته غږ کړ چې میلمانه راځي نو زرلښته دې هم له خوبه راویښه کړي خو هیلۍ ورته ویل هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړ ناروغه ده کار يې زه کوم.
شمشاد په کلي کې اخوا او دیخوا گرځېده چې د توریالي لالا پوښتنه يې وکړي، حیران پاتې و، لوری ورنه ورک و، له ډېرو شمېرو دایرولو يې د ټیلفون د ټڼو رنگ تللی و، بیا د حکومت د مخالف قومندان چونغر خان نظامي مرکز ته ورغی، زړه يې اخوا او دیخوا کړ،بیا يې په لړزیدلي غږ او پټه غاړه ورو ویل:
قومندان صاحب زما د لالا احوال راته راکړه، هغه چوپ شو، په خپل مخ يې دواړه لاسونه کېښودل، له شمشاد يې پټې د خپلو سترگو راغلې دوه ځاځکي اوښکې وچې کړې، بیا يې ویل خو ټیلفون يې بند دی.
چونغر قومندان وپښېده، ځان يې وښوراوه، خپله مخابره يې راواخیسته او په چنار شبکې يې غږ وکړ، هېڅ ځواب ورنکړ، بیا يې غږ وکړ بیاهم ځواب نه و، دریم واريې چې په چنار شبکې غږ وکړ هغو ځواب ورکړ، چونغر قومندان هڅه کوله چې له چنار شبکې معلومات راواخلي او شمشاد پرې پوه نه شي خو شمشاد د چونغر قومندان څنگه نه خوشې کاوه.
چونغر قومندان لومړی په سیمه کې د جگړې د وضعیت پوښتنه ترینه وکړه، مقابل لوري ځواب ورکړ چې اوس وضعیت کابو شوی دی، توریالی قومندان يې له یوه ساتونکي سره مړ او اته جنگیالي يې ټپیان دي چې په کلینیک کې تر درملنې لاندې دي، شمشاد چیغې کړې، ویل يې زما توریالی لالا وژل شوی؟
چونغر قومندان خپله اړیکه له چنار شبکې سره پرېکړه، شمشاد ته ویل:

ناا هغه بل توریالی وژل شوی ستا لالا رک روغ دی.
شمشاد له چونغر قومندانه خدای پاماني وکړه او د خپل کور په لوري روان شو، څو قدمه يې واخیستل، څو ساعتونو ډول ډول سوچو اغېز پرې کړی و، ټول ځان يې لړزېده، د خپلې واسکټ له جېب يې ټیلفون راووېسته، د توریالي ټیلفون ته يې زنگونه وهل، دوه واره يې زنگ ووهه ټیلفون چا پورته نکړ، دریم وار يې چې زنگ ووهه د توریالي ټیلفون ننگیالي اوکې کړ، مخکې له هغه چې خبرې وکړي شمشاد يې د مور چیغې واورېدې، ویل يې:
لالا څه خبره ده، ننگیالي په ژړا او غوسه ورته ځواب ورکړ، خبره ورانه ده ژر کور ته ځان راورسوه، شمشاد د کلي له برسره د کور پر لور منډې پیل کړې، شمشاد مخکې و او د کلي بر سر کې د توریالي له مرگ ناخبره کسانو ورپسې نارې وهلې چې څه شوي؟
شمشاد د هېچا خبرو ته غوږ نه نیوه او مخ په خپل کور يې منډې وهلې، د چونغر قومندان له مرکزه د شمشاد دوی تر کوره درې کیلومتره لاره وه، شمشاد خپلې څپلۍ يې ووېستې، هغه يې هم په لاس کې واخیستې او هڅه يې کوله چې خپله منډه تېزه کړي خو د پښو غړي يې تښتېدلي و، د زیاتې هڅې سره سره يې د پخوا په څېر تېزه منډه نه شوه کولای، هسې يې هم د زریالي مړینې د شمشاد د زړه زور اوبه کړی و.
شمشاد په منډه تر خپلې کوڅې ځان راورساوه، ویې لیدل چې دوه سراچې، یو فولډر موټر، څلور موټرسایکلونه او لسگونه د حکومت مخالفه وسله وال ولاړ دي، هره خوا ته گوري، کلیوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم راټول دي، ټولو خپل لاسونه تر زنو لاندې نیولي و او خپه ولاړ دي.

شمشاد په بېړې سره خپل کورته ننوت، په دروازه کې یې خپل نژدې خپلوان ولیدل، مخامخ برنډې ته یې چې وکتل د توریالي د جنازې چپرکټ ایښی و، حیران ودرېده، همدلته ولاړ پاتې شو، بیا یې غوښتل چې د توریالي چپرکټ ته ځان ورسوي، ورو ورو ور روان شو، د چپرکټ سر ته یې مور ملالۍ ناسته وه په لوړ اواز یې چیغې وهلې، د توریالي پښو ته یې میرمن زرلښته او ماشومان یې ولاړ و، ټول له ډاګې ډاګې لړېدل او په زوره زوره یې ژړل، د کلي یو شمېر سپین سرې ښځې هم راغلې وې او نورې هم راروانې وې، ملالۍ به د توریالي په جنازې ور ټیټه شوه او بیا به یې سر پورته کړ.

د توریالي جسد نور ټول روغ و او یوازې یوه مرمۍ یې په تندي باندې لږېدلې وه، شمشاد د توریالي د مړي سر ته ور ورسېده، غوښتل یې ور ټیټ شي او د توریالي په بې روحه تن خپل مخ کېږدي، خو مور یې ملالۍ شمشاد په غېږ کې ونیوه او دواړو په ګډه چیغې وهلې، د شمشاد دوی د کلي تر ټولو زړې مېرمنې وړانګې ملالۍ ته ډاډګېرنه ورکوله او بیا یې ورته ویل خیر دی مه ژاړه دا هلک دې له ژړا مړ کړ، ملالۍ خپل ژړا کنټرول کړه، د شمشاد له سترګو اوښکې راروانې او په زوره زوره یې ژړل چې غږ یې د کلي بر سرته هم ته، څو شېبې یې همدلته په ژړا تېرې کړې، بیا راولوېده او بې هوښه شو، کلیوالو رامنډې کړې، ملالۍ هم د توریالي جسد پرېښود او شمشاد یې غېږ کې

راونېوه، ننګیالي او بل ورور بریالي رامنډې کړې، ویل څه خبره ده؟

د توریالي په غم د غمجنو ژړا چې څو شیبې وړاندې کلي خبرول د شمشاد په بې هوښه کېدو چوپ شول، ننګیالي او بریالي خپلې اوښکې پاکولې او شمشاد یې پورته کړ، ننګیالی کېناسته او د شمشاد سر یې په خپل زنګانه کېښود، ټول هک پک ولاړ و، د شمشاد په بې هوښه کېدو د ټولو له سترګو اوښکې روانې وې خو په زور چا نه ژړل، زرلښته دا وخت د توریالي سرته ناسته وه، د هغه مخ ته یې کتل او اوښکې یې تویولې، شمشاد ته یې مور ملالۍ د بورې شربت په خولې کې ور وڅڅاوه، یوه شېبه تېره شوه او شمشاد سترګې وغوړولې، ویې لیدل چې ټولو د توریالي جسد پرېښی او ده باندې راټول دي، په خپل ځای کې کېناسته او خپله ژړا یې بیا پیل کړه او څو شیبې یې وژړل، شمشاد د توریالي د تابوت سرته ناست او په لوړ غږ یې د بې کسۍ کوکې وهلې، بریالي ورغږ کړ، شمشاد په ژړا و رته ویل څه وایې لالا؟

بریالي ویل:

زه ښار ته ځم، د سخات لپاره توکي راوړم، تاته جانباز اکا غږ کوي او دروازه کې درته په تمه دی.

جانباز اکا خپل زوی سپین غر ته غږ کړ، سپین غر یې چېچ غوړونه مخې ته ودرېده، جانباز په غوسه ورته ویل:

هلکه د بیګا لپاره ډوډۍ ټولو کسانو ته په خپل کور کې تیاره کړئ او بیا دیګې دلته راوړئ، سپین غر هڅه وکړه چې له جانباز پوښتنه وکړي، خو جانباز په غوسه ورته ویل څه ته راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګورې نه دې یم لیدلی؟

هله زر کوه لاړشه او هغه برګ پشیرلی پسه حلال کړه او ډوډۍ راوړه.

د شمشاد دوی له کوره د چیغو اوازونه پورته کول، ویر جوړ و، ملالۍ خپل د کور مشر زوی له لاسه ورکړی و، د توریالي دنګ قد، ښایسته څېره، خماري سترګې او تور وېښتان د هېرېدو نه و، هیلۍ خپل ویښتان غوڅول او ننګیالي هم په چوپه اوښکې تویولې.

بریالی جانباز ته ورو ویل:

اکا شمشاد راغی، جانباز په خپله ږیره لاس تېر کړ، په بریتو یې ګوتې ووهلې،بیا یې د خپلو نصوارو قطۍ د لاس په ورغوي وواهه، شمشاد ته یې ویل:

شمشاده! جنازه سبا نهه بجو ته شوه، اعلانونه ټولو جوماتونو ته ولیکه.

ټوله شپه ملالۍ، زرلښتې، هیلۍ، شمشاد، بریالی او جانباز د توریالي جنازې ته په کټو سبا کړه، زرلښته، ملالۍ او شمشاد درې واره بې هوښه شول، پرته له جانبازه نورو ټولو ژړل، ملالۍ ویل: اوف خدایه ج دا شپه څومره اوږده شوه، هېڅ نه سبا کېږي، کله چې شپه په سبا کېدو شوه نو شمشاد او ملالۍ دومره ژړلي و چې غږ یې ناست او خبرې یې سمې نه شوې کولای.

بالاخره شمشاد خپله دویمه ستره تکیه توریالی ورور هم خاورو ته وسپاره، مخکې له دې چې امام په هدیره کې وعظ اونصیحت ترسره کړي شمشاد د توریالي په کبر اوږد وغزېده او تر ژړا وروسته بې هوښه شو، ملګري یې شهزاده او پامیر هغه

موټر کې د کلي روغتون ته یوړ، نیم ساعت وروسته په روغتون کې په هوښ راغی.

د توریالي په کبر ولاړ دیني عالم قاري جمعه الدین خلک امن او ټیکاو ته راوبلل او ټینګار یې دا و چې دنیاوال په افغانستان کې د خپلو ګټو د دوام لپاره دلته د جګړې تنور ګرم ساتي.

بیا یې ویل افغانستان ددنیا لپاره تر ټولو ښه تنور دی هر یو پکې په خپله خوښه ډوډۍ پخوي خو د غه تنور زمونږ او ستاسو د زلمیو په تنو تود دی.

شمشاد، بریالي، ننګیالي، ملالۍ او ټولې کورنۍ یې یوه له غم ډکه ورځ پای ته ورسوله، هغه ورځ چې ډېره ترخه او خواشینونکې وه.

فتح خان د شپې ډوډۍ هم د شمشاد دوی کور ته راوړه او ملالۍ ته یې ویل:

وریندارې خیر دی، ته خو مشره یې، ډېر ویر مکوه، هلکان دې له ژړا مه کړل، زغم او صبر ولره، بیایې ویل د الله ج امانت و بېرته یې درنه واخیسته.

هماغه شپه ټول کلي د توریالي د مرګ او د شمشاد د کورنۍ لپاره اسویلي او افسوسونه کول خو لاس ته یې هېڅ هم نه ورتلل.

فتح خان خپل کور ته لاړ، خپه ښکارېده، سولې ته یې ویل:

لور مې یو ګیلاس تریخ چای راته راوړه، د سولې مور ویل د سولې پلاره ډوډۍ تیاره ده، مخکې له دې چې فتح خان څه وایي په لوړ غږ یې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـولې وه سـولې هلـه ډوډۍ ژر راوړه پـلار دې نـن ډېـر سـتړی شوی دی ورې به هم وي، اول ډوډۍ راوړه بیا چای.
د فتح خان وچلي چې لـه ډېر خپګانـه ګونځي کړي و او سترګو یې شپول وهلی و، ویل یې:
نا!! ډېر ستړی او خپـه یم هـېڅ مـې زړه تـه نـه کېږي یـوازې چـای راته راوړئ.
سولې چای ورته راوړ، بیا یې ویل:
ولې پلاره ډوډۍ نه خورې؟
د فتح خـان پـه مخ د اوښکو بـاران جوړ شو، ویل یې ننۍ ورځ ډېره سختـه او لـه خپګان ډکه وه، د توریـالي مـرګ یـو خـوا او د شمشاد بې هوښه کېدل او ژړا بله خوا، ډېر یې خپـه کړم، هغـه ډېرې بدې ورځې کولې، سولې پـه خپله خولـه لاس کېښـوده، یـوه شېبه غلې شوه، بیا یې ویـل پلارجانه څوک بې هوښـه شول؟
پلار یې ویل نور به څوک بې هوښـه کېدل، شمشاد ژړل څو واره بې هوښـه شـو اخـر مـې هلکـانو تـه ویـل چـې کلینیـک تـه یـې ورسوئ، کله مو چې د توریالي جنازه خاورو تـه سپارلـه شمشاد بې هوښه و.
سولې خپلـه جـوړه کـړې مـرۍ لـه ډېـره خپګانـه پـه غـوري کـې پرېښوده، څو شیبې یې هېڅ و نـه ویـل، مـور یـې سر وخوزاوه، سولې ته یې وکتل ویل یې:
پـه څـه فکـر کـې لاړې چـې جـوړه کـړې مـرۍ دې پـه غـوري کـې پرېښوده؟
سولې ویل:
هسې د پلارجان خبرو ته مې لږ فکر وکړ.

خپلې کـوټې تـه لاړه او دغـه شپـه یـې داسې تېـره کـړه لکـه پـه سکروټو چې ولاړه وي، د شمشاد لپاره ډېره خپه وه، هره شېبه یې شمشاد سترګو سترګو تـه کېده، څو واره یې پـه زړه کې دا خبره راغله چې شمشاد ته به زنګ ووهي او پوښتنه به یې وکړي خو زړه نا زړه به یې بېرته ټیلفون کېښود، دا شپه یې همداسې تېره کړه، شمشاد او سولې دواړو د کانکور د ازموینې لپاره هره ورځ او شپه درس ویلې، چمتووالی یې نیوه څو پـه دې ازموینه کې د خپلو خوښو پوهنځیو ته بریالي شي خو د توریالي مړینې دواړه له درسه ووېستل.
پنځلس ورځې شمشاد هېڅ درس ونه ویلې، د کانکور ازموینه، وروستي پلانونـه او خپلـې زده کړیـزې هڅـې هرڅـه تـرې پـاتې شوې.
د توریالي تر مړینې وروسته ورته د هر سهار او ماښام پیل پیکه اوبدرنګه و، ملالۍ به هم اوښکې تویولې او....
پنځه څلویښت ورځې تېرې شوې، د څلویښتې تر خیرات
وروسته ملالۍ چې خپل سر په
سره ټوټه تړلی و، ویل یې
شمشاده زویه، توریالي ته دې الله ج جنتونه نصیب کړي، تـه دې نو نور خپل درس ووایه چې د کانکور ازموینه دې په مخکې ده.
شمشاد یې د مور ددې خبرې په اورېدو لومړی په خپل ځای کې چوپ پاتې شو، آه یې ونه کړ، د څو شیبو په تېرېدو یې ورو ویـل سمه ده ملالې ادې.
د کانکور ازموینې د چمتووالي کتاب یې له ځانه سره واخیسته او له کوره ووت، غوښتل یې د سولې له احواله ځان خبر کړي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب يې خلاص نه کړ، په لاره يې لړزيدلي قدمونه اخيستل، ورو يې له ځانه سره ويل چې که درس هم وو ايم او کانکور کې هم د خپلې خوښې پوهنځي ته بريالی شم د اقتصادي ستونزو له امله زده کړې نه شم کولای.

توريالی لالا يې ور په زړه شو، په غوسه يې دا ټپه د شونډو په سر تېره کړه.

که غم له غمه شرمېدلی
په ما به نه راتلل جوړه جوړه غمونه

څو قدمونه يې نور هم واخيستل، د سولې دوی په دروازه يې سترګې ولګېدې، ډېره موده يې د سولې بادامي سترګې، کنج کنج بانه، توري او مارډوله زلفې، چناري پزه او د مالوچ په څېر سپين مخ نه و ليدلی، هغه يې په ذهن راوګرځېده، په کوڅه کې يې ايسته ايسته وکتل، هېڅوک ورته معلوم نه شول، ځکه شمشاد غوښتل چې د سولې خوږ او زړه راښکوونکی غږ په خپلو مېينو غوږو واوري، خپل ښی لاس يې د واسکټ کيڼ جېب ته تېر کړ، ټيلفون يې راوويسته، په ښيښه يې ورته ګوتې تېرې کړې، د سولې شمېره يې د زړه په سر ليکلې وه.

د سولې شمېره يې ډايله کړله، ټيلفون يې غوږ ته نژدې کړ خو د اتصالات شبکې ورته ويل چې تاسو په خپل حساب کې د اړيکې ټينګولو لپاره کافي کرېډېټ نلري، بېرته يې د ټيلفون د پرې کولو بټن کېکاږله، په غوسه يې ويل:

زما خواره نصيبه......

د سولې دوی دروازې ته يې په ځير ځير وکتل، مسکی شو، په زړه کې يې تېره شوه:

که ديدن وشي که ونه شي
د يار په کلي تګ راتګ مزه کوينه

څو قدمونه يې نور هم واخيستل د کلي دوکان ته ودرېده، د شمشاد له قسمته د هغه دروازه هم بنده وه، زړه نا زړه يې د دوکان دروازه وټکوله، د ژمي لومړۍ ورځې پيل شوې وې، هوا سړه وه، شمشاد خپل لاسونه په جېبونو کې اچولي و، بيا يې ددوکان دروازه په خپله پښه وټکوله، شمشاد په بېړه دروازه ټکوله، کتاب يې قات کړ او د خپلو کاليو د اړخ جېب ته يې واچوه، غوښتل يې بيا د دوکان دروازه وټکوي خو دوکاندار په خپله حويلۍ کې وتوخېده ويل يې:

څوک يې درغلم يوه شېبه، دوه درې شېبې نور هم ودرېده، دوکاندار له دننه د دوکان دروازه خلاصه کړه، شمشاد په بېړه ويل:

کاکا ښه يې، اتصالات کرېډټ کارت مې پکار دی، دوکاندار ځان اخوا او ديخوا کړ، شمشاد په بېړه بيا ورته ويل:

کاکا - کاکا د اتصالات کرېډټ کارت راکړه، دوکاندار خپلې شونډې راټولې کړې، ددوکان له دروازې بيرون راووت او له خولې شنه نصوار بيرون توف کړل، په خپله مخکنۍ لمنه يې خوله پاکه کړه، شمشاد ته يې په خندا ويل:

وراره ولې بېړه کوې؟ خير دی کارت درکوم، بيا يې وخندل ويل يې:

هلکه شمشاده لکه چې کومې ملګرې ته دې زنګ وهې، ډېر په بېړه ښکارې، شمشاد غلی شو، ورو يې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

نااا نااا کاکا هسې یو ټولګیوال مې زنګونه ووهل، غږ یې نه راته اوس غواړم زنګ ورته ووهم، دوکاندار له جېبه کارتونه راووېستل، شمشاد ته یې کارت ورکړ، بیا یې ورته ویل شمشاده وراره زه نو کار لرم دوکان بېرته بندوم.

دوکاندار سره په خبرو کې شمشاد کارت خپل ټیلفون ته ور زیات کړ.

په سرک کې یې ټولې خواوې وڅارلې، بیا یې د سولې ټیلفون ته زنګ وواهه، سوله یې له موره څو قدمه لرې شوه او ټیلفون یې اوکې کړ شمشاد ویل:

سلام سولې څنګه یې، درپسې خپه شوی وم، مور مې ویل درس دې وایه، اوس ښکته ځمکو خواته تلم چې درس ووایم ستاسې دروازې سره وم یو زنګ مې درته وواهه.

سولې ویل اې شمشاده اوس چیره یې؟

شمشاد ویل ستاسې دروازې سره یم که وزګاره یې دروازې ته راشه

سولې په کور کې یوخوا اوبل خوا وکتل ویل یې:

سمه ده شمشاد جانه یو شېبه ګورم چې پلار او لالا مې کور کې نه وي دروځم.

ټیلفوني اړیکه یې پرې کړه، یوه شېبه چوپ ودرېده، بیا یې د خپل کتاب په پلمه د پلار کوټې ته لاړه، ډاډه شوه چې پلار او ورور یې په کور کې نشته

ورو ورو یې قدمونه اخیستل او له دروازې بیرون راووته.

شمشاد پنځوس متره لرې د سولې له دروازې ولاړ و، په سرک کې یې ښکته او پورته قدمونه اخیستل، هغې ورته لاس

وخوزاوه، د شمشاد زړه دربهار پیل کړ، په وجود یې یو ډول لړزه راغله، ډارېده چې څوک یې ونه ویني، خواته یې ورغی ویل یې:

څنګه یې سولې؟

هغې ځواب ورکړ ښه یم خو دومره نه، پخوانۍ مزه مې نشته

شمشاد په حیرانتیا ورته ویل:

ولې سولې؟ څه درباندې شوي دي؟

سولې په کوڅه یو خوا او بل خوا وکتل، ویل یې تشویش مه کوه، هسې ستا په اړه ډېر وخت فکرونه کوم، ته مې یادېږې، بیا یې په کړس وخندل ویل یې:

شمشاده ته خو په ما مېین نه یې، زه درباندې مېینه یم ځکه خو هر وخت ستا په اړه فکر او غم کوم.

شمشاد مسک شو ویې ویل:

ګوره لېونۍ دومره ډاډه په دې لوی سرک کې کیسې مه کوه هسې نه چې څوک مو ووېني، بیا یې ویل سولې ته هېڅ د خلکو له خبرو نه ډارېږې؟

سولې په خندا ویل: اې شمشاده دا ټپه دې نده اورېدلې؟

چې دوه مېین سره یوځای شي
په ټولو خلکو د ړندو ګمان کوینه

شمشاد وخندل ویل ښااا نو

سوله موسکۍ شوه، مخکې له دې چې څه ووایي، شمشاد ورته ویل زه دې په اړه شپه او ورځ غم او فکر کوم.

سولې په خندا ویل بیاهم کمه ده

شمشاد وخندل ویل یې هغه څنګه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سولې ورته ویل:
زړه دې نو غواړي چې د ملک لور پرته له غمه او فکره خپله کړې؟
دواړو وخندل، خندا یې لا نه وه خلاصه چې شمشاد خپل کتاب له جېبه راوویسته ویل یې:
زه نو سولې جانې درنه ځم، د کانکور ازموینې لپاره درس وایم
سولې اجازه ورکړه، شمشاد په سرک خوشاله روان شو، ځکه د سولې دیدن او له هغې سره په خبرو کولو یې زړه خوشالېده، له خوشالۍ یې زړه ټوپونه وهل، په سرک یې د کتاب پاڼې اړولې او میده میده قدمونه یې اخیستل.
تر ډېره یې په شمشاد پسې کتلې، بیا کوټې ته راغله او خپل کتاب راواخیسته څو د کانکور ازموینې ته چمتووالی ونیسي، کتاب یې لاس کې ونیوه، روحاً له شمشاد سره او تش کالبوت په کور کې وه، پسته او سپینه ځنګل یې له خپلې زنې لاندې کړې وه، هغه سره د یوځای والي فکرونه یې کول.
د سولې مور غوټۍ د کوټې ور خلاص کړ، سوله د شمشاد په یادو کې دومره ډوبه وه چې مور ته یې هېڅ پام نه شو، غوټۍ خپل غوږونه چچ کړل، په رډو رډو سترګو یې ورته وکتل، یوه شېبه یې هېڅ ونه ویل، حیرانه ودرېده، سولې ته یې په ځېرځېر وکتل، بیا یې په غوسه او په خندا ویل:
اې څه خبره ده څه فکرونه کوې؟ د میینانو په څېر فکرونه کوې، د چا څېره دې د خپلو سترګو په کتابچه کې نقاشي کوله؟
سولې ژر بیرته په بالښت تکیه وکړه، مور ته یې وکتل چې په ځیر ځیر ورته ګوري، بوڅه په دروازه کې ولاړه ده، په خندا یې

ویل:
په دې کتاب کې جالبې او مهمې پوښتنې شته هغې ته حیرانه شوم چې د کانکور په ازموینه کې به یې څنګه حل کوم او د خوښې پوهنځي ته به بریالۍ کېږم.
نالوستې غوټۍ وخندل د سولې په لور ور روانه شوه، سوله یې په غېږ کې ټینګه ونیوله، ویل یې:
سولې لورې، اوربدلې مې دي چې ډېرې لوستې نجونې ژر میینېږي نو که په چا دې زړه بایللی وي، غوټۍ مور ته دې ووایه هسې دې هم پلار وایي چې سولې لور ته مې وایم چې په خپله خوښه واده وکړي.
سولې وخندل ویل یې:
نا ادې ته هم څنګه فکرونه کوې، زه د درس غم کوم ته د واده
د سولې خبره نه وه خلاصه، غوټۍ یې خبره پرې په خوله کې ور وچه کړه ویل ګوره سولې پلار دې چې کومې خبرې وکړې عملي کوي یې.
سولې وخندل، خندا یې په بېخي ډېره کړه
غوټۍ ورته ویل:
سولې ګوره چې ستا په زړه مې خبره وکړه څنګه خاندې او خوشاله یې؟ خو ګوره د پلار یوه خبره دې له هیره ونه وځي.
سولې په خندا او حیرانتیا ویل غوټۍ ادې کومه خبره؟
مور یې ویل:
سولې لورې پلار دې وایي چې سوله لوستې ځوان او په داسې کورنۍ کې ورکوم چې ښه مالداره او شتمن واوسي.
سولې په غوسه ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار مې عجبې خبرې کوي، شتمن کور دې ورک شي، هره ورځ به ګله ګله میلمانه راځي او زه به ورته چای او ډوډۍ تیاروم، دومره مې له وسې نه کېږي، زه غواړم پوهنتون ووایم او وروسته له واده دنده ځانته پیدا کړم.

غوټۍ وخندل، ویل یې:

سولې لورې په کوم لوستې او غریب هلک مېینه شوې یې، ستا چې خوښ وي مونږ پکې هېڅ هم نه وایو.

سولې ویل:

نااا ادې هېڅ خبره نده، سوله ستا لور ده په هر عادي ځوان نو نه مېینېږي.

شمشاد خپل کتاب مېده مېده لوسته او قدمونه یې اخیستل، یو وخت یې پام شو چې په کتاب لوستلو آن د کندوز د سین څنډې ته یې ځان رسولی.

د سین په غاړه په یوې غټې او سپینې تېږې کیناسته، هغه دوه شپې وړاندې له سولې سره د یوځاي کېدو خوب لیدلی و، مخ یې روانو اوبو ته واړوه، بیا یې خپل خوب ورته وویلې.

مرغانو د ژمي په دې ساړه موسم کې ډول ډول غږونه کول، اوبه چې تر پخوا په سین کې کمې شوې وې په تېږو به چې لګېدې یو ډول سندریز غږونه ترې وتل، موسیقي یې خپروله، کتاب یې خلاص کړ، یوه پاڼه درس یې زده کړ، بیا یې جیب ته لاس کړ او ټیلفون یې راوویسته، غوښتل وګوري چې ساعت څو بجې دی خو یوه ټپه یې ذهن ته راغله په هغې پسې یې بله ټپه د شونډو په څوکو تېره کړه، بیا یې سوله یاده کړه، کتاب یې بېرته بند کړ، سر یې په زنګنو کېښوده،

ځان یې په خپله کورتۍ کې راپټ کړ، څو شیبې همداسې تېرې شوې، د ټیلفون په پیغام خونه یې ګوته کش کړه، سولې ته یې په پیغام کې ولیکل:

خاورې به درس زما په یاد شي
کتاب په لاس یم مسیجونه درلېږمه

پیغام یې سولې ته ولېږه، په هوا کې د کارغانو غږونه شول، کاغ کاغ یې کاوه، شمشاد له ځانه سره وخندل ویل یې:

ما لا د ژمي د سوند توکو غم ندی خوړلی خو کارغان بیا واوره غواړي.

کتاب یې بیا خلاص کړ او په همدې سپینې تېږې ناست او د سین په غاړه یې درس پیل کړ، پوره دوه ساعته یې درس وویلې د سین د غاړې ساړه باد یې غوږونه ور یخ کړل، کتاب یې بند کړ، بیرته د غره ډډې خواته روان شو

ژمی و او ونو خپلې شنې جامې ویستلې وې، پاڼې یې نه درلودې، ځکه ډېرې لرې سیمې هم د شمشاد د سترګو له نینیګکه ښکارېدې.

کینې اړخ ته یې خپل مخ واړوه او د بغلان د بورې فابریکې لوړې او لوبې ودانۍ ته یې وکتل، په غوسه یې ویل:

دا فابریکه ښه بوره نه جوړوي، هسې نړیوال شهرت لري، ځکه د دې فابریکې بوره دومره خوږه نده لکه د سولې نوم.

سولې وروسته له غرمې دوه بجې د شمشاد پیغام وکوت، د هغه ټپه یې ولوسته په زوره زوره یې وخندل او خپلې کوټې ته ننوته، ورځې بیګا کېدې او شپې سبا کېدې د شمشاد پنځم ورور نومیالی چې درې کاله یې په ایران کې وتلی و د توریالي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړینې له خبریدو وروسته بیرته خپل هیواد ته راغي.
ملالۍ ویل:
زویه ښه شو چې راغلی، بیخي خوب نه وړلم، ځوانیمرګ زریالی اوتوریالی مې یادېدل ته مې هم یادېدې، دُعا مې الله ج قبوله کړه.
نومیالی له غم ډک ناست ، سترګې یې له ژړا ډکې ډکې کیدې ویل یې:
ادې یادېدل خو پکې شته، زه هم په ایران کې خوښ نه وم، د پردي وطن مسافري او هلته مزدوري کول اسانه نده، ټوله کورنۍ مې یادېده، بیا یې له خپله ځایه پورته شو او د ملالۍ په زنګانه یې سرکېښوده، یوه شېبه غلی څملاسته، بیا یې ویل:
ته مې ملالې ادې بیخي ډېره یادېدې، لس ورځې نورې هم تېرې شوې، په دې ورځو کې شمشاد او سوله د پخوا وختونو په پرتله ډېر بوخت و، دواړو په ځان شپه او ورځ یوه کړې وه درس یې ویلې چې په کانکور ازموینه کې ډېرې نومرې ترلاسه کړي او د خپلې خوښې پوهنځي ته بریالي شي.
بله شپه ټول په کور کې ناست و، بریالي ویل:
شمشاده ته دې زده کړې کوه، بیا یې د ننګیالي، نومیالي، شمشاد او ملالۍ سترګو ته وکتل، هېچا هېڅ هم ونه ویلې.
بریالي ویل:
توریالی لالا دې الله ج وبښي، لاس او پښې به یې کولې سرکال د پاچا ځمکه کې غنم هم هغوی خپله کښت کوي، نومیالی هم له ایرانه راغی، شمشاد ورورک هم ښایي د کانکور په ازموینه کې

بریالی شي ځکه ډېر درس وایي زه پرې باور لرم نو لګښت مو زیات او عاید مو کم شو.
ملالۍ په خپل ځای کې وخوزېده، په تریو تندي یې بریالي ته ویل:
هلکه کومه خبره خو کوې شف شف مه کوه خبره دې سپینه وکړه
شمشاد ویل:
ملالې ادې بریالی خبره په نیمه کې کوي خو زه په یوه نیمه هم نه پوهېږم، ټولو وخندل، بریالی یوه شېبه چوپ شو، بیا یې ویل:
زه یوه خبره کوم راباندې غوسه نه شئ، ملالۍ نوره هم غوسه شوه، تندي یې ګونځې وکړې، وچلي یې تروش نیولی و، پوهېده چې بریالي کوم تصمیم نیولی او غواړي کومې خواته لاړ شي.
بریالی غلی شو خو شمشاد ویل:
ادې ته یې پرېږده چې بریالی څه وایي؟
ملالۍ د وچې شیریني قاپ ځانه ته رانژدې کړ، یو شیرینک یې خولې ته واچوه او د شنه چای پیاله ورته شمشاد له ترموز ډکه کړه،
ویل یې:
اورم یې ووایئ.
بریالي ویل:
مورې، د کور روزګار مخ ته وړل اسانه کار ندی، کښت او کار هم نشته وروسته تر دې به څه کوو او څه به کېږي؟
ملالۍ یې خبرې ور پرې کړې په غوسه یې ویل:
هلکه څه غواړې ووایې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بريالي له سترګو څو څاڅکي اوښکې راغلې، ژر يې وچې کړې چې ملالۍ يې ونه ويني، بيا يې ويل که مو خوښه وي، که مو خوښه وي، که مو خوښه وي؟

دا خبره يې څو واره تکرار کړه اخر شمشاد ورته ويل:

لالا ته وايه چې څنګه کار دی او په څه شي کې خوښه غواړې؟

بريالي سوړ آسويلی ووېسته، ورو يې ويل:

زه غواړم چې ستاسې په خوښه د روزګار د چلولو لپاره ملي اردو ته لاړ شم او په حکومت کې دنده وکړم، که پنځلس ذره افغانۍ زه کور ته هره مياشت راولېږم نو چانه به نه پوروړي کېږو، بيا يې ويل:

د توريالي لالا د ګور او کفن پيسې مو چې له جانباز اکا په پور اخيستي هغه به هم خلاصې کړو.

شمشاد وخندل ويل يې:

هو د جانباز اکا پيسې که ژر بېرته ور نه کړو، د ورځې به پنځه واره راځي او هرځل به شپږ کيپې نصوار هم خولې ته اچوي، ټولو وخندل، ملالۍ هېڅ هم نه ويل خو نوره هم غوسه شوه، ورونه يې ټول همغږي و چې بريالی دې ملي اردو ته لاړ شي، ملالۍ په خپل ځای کې نېغه کيناسته او ويل يې:

هلکه برياليه دا خپلسري تصميمونه مه نيسه چې ګټه نه کوي، بيا يې ويل:

زريالي او توريالي هم زما ونه منله اخر خو دې انجام ورته وليده، خبرې ټولو بس کړې، درې ورځې نورې هم تېرې شوې، سولې شمشاد ته پيغام رالېږلی و او پکې ليکلي و چې بايد نن په ټيلفون خبرې ورسره وکړي.

سولې د شمشاد د ليدو مينه د ټيلفون په خبرو هم ماتوله، شمشاد بيا د سين غاړې ته لاړ، کتاب يې ولوسته، ټيلفون يې وکوت چې پيغام ورته راغلی.

شمشاد مخکې له دې چې پيغام خلاص کړي بيخي خوشاله شو، پيغام يې وکوت، ژر يې د سولې شمېرې ته زنګ وواهه...

سولې د شمشاد ټيلفون پرې کړ، لږ شېبې تېرې شوې، د شمشاد ټيلفون ته يې زنګ وواهه، تر سترې مه شې وروسته سولې شمشاد ته ويل:

اې شمشاده ! د کانکور ازموينه راورسېده، ته د کوم ولايت پوهنتون انتخابوې؟

شمشاد وخندل ويل يې:

زما سولې زه ټول د بغلان پوهنتون پوهنځي انتخابوم

سولې ويل ښاا خو زه د کابل پوهنتون انتخابوم

شمشاد وخندل ويل يې:

دا خبرې دې نه منم ته پرته له ما هلته کله اوسېدی شې؟

سولې پوښتنه وکړه، ولې شمشاده د بغلان پوهنتون ټاکې او ولې له بغلانه ليرې نه ځې؟ شمشاد لومړې چوپ شو، له ځمکې غږ ووت له شمشاد نه، بيا سولې پرې راغږ کړ، لکه چې ځواب مې نه لرې؟

شمشاد ويل:

نااا خو که د بل ځای پوهنځي ته بريالی شم نه يې شم ويلی، غريو نيولی شو، ويل يې:

زريالی او توريالی لالا مې مړه شول، نوميالی لالا مې هم له ايرانه بېرته راغلی دلته وزګار ګرځي، د پاچا کاکا ځمکه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راروان کال مونږ ته په اجاره نه راکوي چې غنم پکې کښت کړو، بریالی، ننګیالی او نومیالی لالا هم وزګار دي نو بل ولایت کې زه کله پوهنتون ویلی شم.

سوله له خپلې پوهنتنې ددې خبرو په اورېدو پښېمانه شوه، ویل یې:

سمه ده زه هم د بغلان پوهنتون انتخابوم چې لخیره یوځای واوسو، د توریالي د مړینې دوه میاشتې تېرې شوې، جانباز په هغو دیرش ذره افغانیو پور پسې د بریالي دوی کور ته ورغی چې د توریالي د مړینې په شپه یې ترې په پور اخیستې وې

جانباز بریالي ته په تروش تندي ویل:

د توریالي د مړینې دوه میاشتې تېرې شوې، زما د پیسو غم مو و نه کړ لکه چې خوړلې مو ګڼلې دي، بیا یې یوه کپه شنه نصوار خولې ته واچول، پوزه یې کش کړه، د لونګۍ شمله یې شاته واچوله او ویل یې:

بریاله بچو مه خپه کېږه ماته هم پکار دي، بریالي یو ساعت ورته غږېده اخر یې په پټه غاړه جانباز اکا قانع کړ چې پور یې ځو ورځې وروسته ورکوي.

د همدې ورځې په سبا بریالي ډېر فکرونه وکړل چې له کومې لارې د جانباز اکا پور ورخلاص کړي، یو وار یې فکر دا و چې یو جریب ځمکه به خرڅه کړي او د جانباز پور به ورکړي، بیا یې سوچ وکړ چې که دا کار وکړي نو تربرونه به یې وایي چې بریالی دوی پورورۍ شول د پلار هډوکي (د پلارځمکه) یې خرڅه کړه.

بریالی په همدې ورځ له ننګیالي او نومیالي سره هم مشوره وکړه چې دی به ملي اردو ته لاړ شي څو د کور اړتیاوې پوره کړي او د جانباز پور هم ور خلاص کړي.

کلي کې یې ملګرو سره مشورې وکړې چې غواړي ملي اردو ته لاړ شي، ځینو نژدې ملګرو ته یې ویل:

په شمشاد مو پام وي، زده کړو ته یې هڅوئ، بې پروایي ونه کړي.

شپه شوه، بریالی، ننګیالی، نومیالی، شمشاد، ملالۍ او د کورنۍ ټول غړي یې سره کېناستل، نومیالي چې کوژده کړې وه او واده یې پاتې و، مور ته یې په خندا ویل:

ملالې ادې! زه غواړم چې د خسر کور ته مې لاړ شم، مور یې سمه ده ونه ویل خو د سرپه خوزولو یې ورته اشاره وکړه چې سمه ده، نومیالي، بریالي ته وکتل، شمشاد ویل:

نومیالی لالا لېمې ورېنداري دوه میاشتې مخکې راته ویلي و چې نومیالي پسې خپه یم او کله چې راغی بیا به ته هم زمونږ کور ته ورسره راځې.

ننګیالي ویل:

هو لېمې وریندارې په ماهم ټینګار کاوه چې ته هم بیا له نومیالي سره راشه

بریالی په خندا شو هههههههههه لاسونو ته یې پړق ورکړ بیا یې وخندل ویل یې:

لېمې ماته ویل چې که نومیالي ته له ځانه سره رانه وستې نو هېڅ ورسره ګورم نه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومیالی په شونډو کې مسکی شو، کوټه کې یې د کورنۍ ټولو غړو ته وکتل، د ښي لاس غټه او د شهادت په ګوته یې خپل برېتونه کش کړل، د لاس په ورغوي یې د چاي خالي پیاله ټېوله....

بریالي چې د ملالۍ تندي ته وکتل پوه شو چې ډېره غوسه ده، غونج په خپل ځای کې کیناسته، خپلې غزولې پښې یې راټولې کړې، نومیالي ته یې په سترګو کې اشاره وکړه چې غلی شه خو هغه پوه نه شو،

شمشاد نومیالي ته وکتل، بیا یې ویل:

ملالې ادې نومیالی لالا څومره خوشاله ده، بیا یې کټ کټ وخندل ویل یې:

نو د چا څنګ ته ورځې، لیمې ورینداره په ده ګرانه ده خو په لیمې بیا نومیالی بیخي ډېر ګران ده.

ملالۍ په غوسه ویل سمه ده ټول لاړ شئ، نومیالی به لیلا وي او تاسو بې دیرا، بیابې ویل:

خلک به دا متل درپسې وکړي.

یوه لیلا - لس بې دیرا

بریالي ویل:

سمه ده ملالې ادې زه نه ځم، بیا یې ویل:

ماته به ادې سبا ته اجازه راکړې زه نو ملې اردو ته ځم، مجبوریت دی له ښې ورځې نه ځم.

ملالۍ بریالي ته وکتل، سترګې یې پر ور رډې کړې، له غصې توره او شنه واوښته، بیا یې ویل:

بریاله ځوان یې، وینه دې ګرمه ده، الله ج روزي رسان دی، خیر دی ښه ډوډۍ به نه خورو وچه او لمده به خورو، ماشومان به دې درباندې راټول وي.

شمشاد بریالي ته ویل:

ادې رېښتیا وایې تا ندې اورېدلي چې د کور ګټه د لاهور ګټه ده، همدلته کار کوه لالا، اردو څه کوې، د هېواد وضعیت کړکېچن دی، تاوتریخوالي ډېرشوي، جګړو زور اخیستی، د ملي اردو دنده ډېره خطرناکه ده.

بریالي چې خپلې سترګې د کوټې په چت کې ګنډلې وې، شمشاد او ملالۍ ته یې وکتل، پوه شو چې د ملالۍ غوسه کمه شوې، بیا یې ویل:

تاسو ولاړ شئ او ماته هم سبا اجازه راکړئ چې زه هم پخیر لاړ شم.

ملالۍ سوړ آسویلی ووېسته، په مخ یې اوښکو لارې جوړې کړې، د کوټې قالینې ته یې کتل، د خپل لوی کتان ټیکري په یوه څنډه یې اوښکې پاکې کړې، ویل یې:

بریالیه زویه، تر تاسو زه ډېرې اندېښنې کوم، چې د کوراړتیاوې به څنګه پوره کوو، د نومیالي واده ته به کله تیاریږو، د شمشاد پوهنتون به څنګه شي او داسې نورې ستونزې....

خو پوهېږې ګرانه زویکه، زړه مې نور ارې ارې دی، د غمو زغم نلري، د ځوانیمرګ توریالي او زریالي مرګ مې ملا راکوپه کړه، سترګې مې د پخوا په څېر دید نه کوي، که په سترګو هره شپه نه ژاړم خو زړه مې هره شپه د ژړا کوربه وي، د زریالي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

توریالي میرمن او اولادونه راته پاتې شول، د هریوه میرمن چې وینم زړه مې قلم قلم کېږي، خدای ج مو دې پاتې ژوند ښه لري او زما له زړه خبر مه شئ.
د ملالۍ خبرې نه وې خلاصې، بریالي یې بیا ورونو ته وکتل، هېڅ یې ونه ویل، سر یې وخوزاوه، ورو یې له ځانه سره ویل:
نو څنګه وکړو موري؟ ټولې لارې بندې دي، دومره ځمکه هم نشته چې کښنت یې کړو او اردو ته لاړ نه شم،
نصیب به مو همدا وي ادکې.
ملالې زړه نا زړه ویل:
سمه ده بریالیه زویه، زما زړه نه ده خو ته چې ډېر شله یې، اجازه درکوم ژمنه به راسره کوې چې جګړې ته به نه ځې.
ننګیالی په خپل ځای کې وښورېده ورغبرګه یې کړه:
سمه ده موري، بریالي لالا خو تر لسم ټولګي پورې ښوونځی لوستی دی، هلته به لخیره برید مل شي، کومه ښایسته شعبه کې به دنده ترسره کوي، بیا یې په کړس وخندل ویل یې:
ملالې ادې که کومه شعبه کې اوړی یخ سورې او ژمی ګرمې بخارۍ ته تېر کړي داسې به تیار او ښایسته شي چې والاکه یې زه او ته وپېژنو، د څوارلس کلن ځوان به څېر به شي.
نومیالي ویل:
بریاله لالا ګوره اردو کې ستا په څېر چالاکه او ځیرک خلک ښه چلیږي، ستا خو هسې هم خوله او سترګې خبرې کوي، هلته هم همداسې اوسه، ځان تکړه که، د ملالۍ په سترګو کې یو عالم خبرې، په زړه کې یې ددنیا پراته غمونه ښکارېدل، په تن هم ډېرو غمو کمزورې کړې وه خو بریالي ته یې اجازه ورکړه چې

ملي اردو ته لاړ شي، شپه ملالۍ همداسې په اند ښېنو تېره کړه چې سبا یې زوی ترې بېلېده او ملي اردو ته - ته خو نومیالي دا شپه ښه په خوشالۍ تېره کړه ځکه چې سبا یې د خُسر، کور ته روان و او شمشاد بیا پرته له دې هرڅه خوښ و.
د سهار اوه بجې بریالي ځان تیار کړ چې ملي اردو ته وخوزیږي، کور کې ټول ورته راټول شول، بریالي یې له خپلې مېرمنې سره مخه ښه وکړه، نومیالي او ننګیالي سره یې مخه ښې ته چمتو والی ونیوه خو شمشاد ته یې ویل:
باید د مرکزي بغلان تر ښاره یې ملتیا وکړي او ورسره ګډ تر هغه ځایه لاړ شي.
ملالۍ نه غوښتل چې بریالی خپه رخصت کړي، د مخې ښې په موخه د بریالي خواته راغله، د هغه په غاړه کې یې لاسونه واچول، بیا یې غېږ کې کلک ونیوه، څو شېبې همداسې ولاړ پاتې شول، د کورنۍ ټولو غړو ورته هک پک کتل، ملالۍ په خپلو دواړو لاسونو د بریالي مخ په لاسو کې ونیوه، هغه یې لومړی په مخ او بیا په تندي ښکل کړ، د مخې ښې د مراسمو چمتو والی یې ونیوه.
عام دود د بغلان په دې پښتون مېشته سیمه کې د مخې ښې لپاره موجود و، کله به چې څوک لرې مسافرۍ ته تلل دا دود به عمر خوړلو میرمنو ترسره کاوه.
ملالۍ له خپلې کوټې قرانکریم راواخیسته، مخکې له دې چې ترې پوښونه لرې کړي ښکل یې کړ، د حویلۍ په دروازه کې ودرېده، درې واره یې بریالی ترې لاندې یو خو اوبل خوا تېر کړ، مخکې تر تګه ملالۍ بریالي ته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بیک کې مې درته کلچې او د غنمو نینې ځای پرځای کړي دي، کچیرې وږې شوې نو ویې خوره.
بریالی روان شو، د ملالۍ په لاس کې له اوبو ډکه یوه پلاستیکي زړه کوزه کګه وه، بریالي پسې یې اوبه وشیندلې څو په مخه یې رڼایي شي.....
شمشاد بریالی په ښار کې د کابل په لور رخصت کاوه، ښې ډېرې اوښکې یې تویې کړې خو بریالي ونه لیده، په شمشاد ښار خولې لګولې، ځمکې ځای نه ورکاوه، آسمان هم ورته ظالم ښکارېده چې دده تر سیوري لاندې یې بریالی ورور له مجبوریته اړ شو چې ملي اردو ته لاړ شي.
همدا اسې خپه د کور په لور پلی روان شو، سوله یې ور په زړه شوه، زړه نا زړه یې هغې ته زنګ وواهه، ډارېده چې که د سولې پلار فتح خان په کور کې وي نو هغې ته مزاحمت کېږي خو بیا یې هم زړه صبر ونه کړ او زنګ یې ورته وواهه.
سوله یې د پلار په څنګ کې وه تیلیفون یې ژر بې غږه کړ، پلار ته یې ویل:
ټولګیوالې یې بربښنا زنګ وهلی، خپلې کوټې ته لاړه، له کړکۍ یې د خپل کور ټول غړي وڅارل، بیا یې د شمشاد شمېرې ته زنګ وواهه، سلام او ستړي مه شې یې سره وکړه، سوله د شمشاد له خبرو پوه شوه چې په کومه خبره خپه ده، د خپګان پوښتنه یې ترې وکړه، شمشاد ژړغونی غوندې شو، بیا یې ویل:

زما سولې ډېرخپه یم بیخي ډېر، ځان نه شم کنټرول کولای، بریالی لالا مې لاړ ه ملي اردو ته، خو ته چاته مه وایه، دا خبره ډېره نه شي، خوله یې په زور خلاصه کړه، زړه نازړه یې ویل:
سولې شل ورځې د کانکور ازموینې ته پاتې دي، ته له کوم پوهنځي سره مینه لرې؟
هغې ویل:
ته یې ووایه
خوشمشاد ټینګار کاوه چې نا سولې اول یې ته ووایه
سولې په خندا ویل:
زه خو د اقتصاد پوهنځي سره مینه لرم غواړم هغه پوهنځي ووایم خو ته یې هم زما لپاره انتخاب کړه، که خدای ج کول دواړه به یوځای په یوه ټولګي کې واوسو
شمشاد ویل ناا سولې زه اقتصاد پوهنځی نه وایم، نه مې خوښېږي، غواړم زه د بغلان پوهنتون پښتو ادبیات ووایم، زما انتخاب همدا دی، لومړی همدا ټاکم او تا هم مجبوروم چې ته یې هم وټاکې.
لس دقیقې شمشاد او سولې په دې خبرې وکړې، سولې ټینګار کاوه چې د کابل پوهنتون اقتصاد پوهنځی یې خوښ دی او باید شمشاد هم هغه وټاکي او شمشاد بیا ویل چې د بغلان پوهنتون پښتو ادبیات یې خوښ دي سوله هم باید دلته پوهنتون ووایي.
سولې نه منله او خبره یې داوه چې پوهنتون په خپله خوښه وایي سولې شمشاد ته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد جانه ډېر مه شله کېږه زه کابل کې پوهنتون وایم، بغلان مې هېڅ ندی خوښ، شمشاد په غوسه ورته ویل:

سولې ستا دا خبرې په دې معنا دي چې ته ماسره مینه نه لرې او زما په خوښه پوهنتون نه انتخابوې.

د شمشاد له دې خبرې وروسته سولې په زوره زوره وخندل خندا یې نه وه خلاصه، شمشاد یې ورته ویل:

خانده خانده، متل مې اوریدلی و خو لیدلی مې نه «په چا غم په چا ښادي په چا کراره کراري»، سوله غلې شوه، تر لږې چوپتیا وروسته یې ورته ویل:

اې شمشاده زه درسره ټوکې کوم، خوښېږي مې چې تا ډېر وزوروم، ستا غوسه هم عجیبه ده، او زه بیخي بل ډول یم، اوس دېته ګوره چې ستا له غصې هم خوند اخلم بیا یې ویل:

شمشاده زوروره زما لومړنی د خوښې پوهنتون کابل او پوهنځی اقتصاد دی خو ستا لپاره د بغلان پوهنتون د ادبیاتو پوهنځي پښتو سوله ټاکم.

شمشاد وخندل ویل یې:

هغه متل لکه چې ریښتیا دی

سولې ورته ژر ویل کوم متل؟

شمشاد ویل:

بیردي ویلو ته مې پریږده، زریالي لالا به مې هر وخت ویل چې یار د یار لپاره خوري د غوايي غوښې او توریالي لالا به مې دا ټپه هر وخت ویلې

یارمې هندو زه مسلمان یم
د یار لپاره درمسال جارو کومه

سولې وخندل،بیا یې ویل:

شمشاد جانه ښکلوم دې، پلار مې راغی بل وخت غږېږو، مینه درسره لرم.

پنځلس ورځې نورې هم تېرې شوې، په شمشاد او سولې د هجر پنځلس ورځې پنځلس کاله تېر شول، یو او بل یې ډېر یادېدل، د خلکو خبرې، ټولنیزې ستونزې، ناوړه دودونه، د شمشاد او سولې چوپتیا او کم جرات هغه څه و چې دوی یې دېته اړ کړی و چې په یوه کلي کې په اونیو اونیو یو د بل دیدن ونکړي.

سولې د شمشاد د نشتون درد په زړه کې دننه تېروه، هېڅوک یې د باور نه و چې ددې اړیکې یې خبر کړي وای، بله ورځ د کانکور ازموینې کارتونه ووېشل شول، دواړه په یوه ورځ ورغلي و چې کارتونه تر لاسه کړي، دشمشاد او سولې دُعا خدای ج قبوله کړې وه او د دواړو ای ډې سره ډېر کم توپیر درلود او په یوه ټولګي کې یې ازموینه شوه، ترڅو چې ازموینه پیل کېده ځینو نجونو او هلکانو هڅه کوله چې د ټیلفون په ګوګل کې څه زده کړي، ځینو نورو بیا یو له بل سره مشورې کولې او هغو چې ازموینې ته چمتووالی نه و نیولی نورو تکړه نجونو او هلکانو ته یې غاړې پټې پټې کولې چې بیا به مونږ ته نقل راکوئ که چیرې د ازموینې فورم مو یو، ځینو ژمنې کولې او ځیني په خپل غم کې ډوب و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له وړاندې ازموینې پرې اغېز کړی و خو شمشاد او سولې ته په
مړه خېټه د یوه او بل دیدن، د زړه رازونه سره شریکول بیا یو
کانکور نه سل کانکوره و، یو بل ته یې په ځیر ځیر کتل،
ازموینه یې بیخي هېره وه.

د سولې خوا او شا ته نور هلکان او نجونې ناستې وې خو
شمشاد او سولې نورو ناستو ته د ړندو په سترګه کتل.

هو ریښتیا هم هغوی ړانده و، سترګو یې دید درلوده، هرڅه یې
لیدل، خو د خپلې ازموینې په غم کې دومره ډوب و چې سوله او
شمشاد لا د چا په یاد نه و.

سولې په ځیر ځیر شمشاد ته کتل، په هغه یې سترګې ګنډلې
وې، بیا شمشاد ته په شونډو کې مسکۍ شوه، ورو یې ویل:

اې شمشاده لږ وړاندې راشه!

شمشاد ایسته ایسته وکتل، په ټولګي کې یې ټول هلکان او
نجونې وڅارلې، هرڅوک په خپل غم کې ډوب و، ورو ورو روان
شو، سولې ته مخامخ ودرېده، ویې خندل، بیا یې د سولې په
سترګو خپلې سترګې ور خښې، په خندا یې ورته کړل، سولې
که دې د بغلان پوهنتون انتخاب نه کړ درنه خپه کېږم.

سولې خپلې شونډې خلاصې کړې خو خبرې یې شمشاد ورپرې
کړې.

د شمشاد خوله له خندا ډکه وه، بیا یې سولې ته ویل:

اې لیونۍ ته خبره یې؟

سولې خپله لاندنۍ شونډه په غاښ کړه، د سولې یو عادت دا و
چې د حیرانېدو په وخت کې به یې خپله لاندنۍ شونډه په غاښو
کې نیوله، دا ځل یې همدا چل و کړ، بیا یې ویل:

تاا شمشاده جانه ته یې چې راته ونه وایې څه فالبینه خو نه یم
چې خپله پوه شم

شمشاد د سولې سرو سرو غومبرو ته وکتل، د هغې د بادامي
سترګو په نینیګک کې یې خپله څېره وکتله،

شین شو په خندا شو، بیا یې ویل:

توریالی لالا دې خدای ج وبښي، بریالی لالا لاړ او لخیره یوه
نیمه میاشت وروسته د نومیالي لالا واده کوو،

ویې خندل بیا

یې سولې ته ویل:

سولې ته خو به واده ته لخیره راځې؟

سولې سر وخوزاوه او د سر په ښورولو یې د هو ځواب ورکړ،

سوله حیرانه شوه، ویل یې:

شمشاده! څنګه دې دا پوښتنه وکړه ؟

شمشاد ویل:

هسې سولې هېڅ کومه خبره نه وه.

سولې لږ خپل تندی تریو کړ، شمشاد ته یې وکتل، ویل یې:

شمشاده، زه درباندې څومره ډېر باور لرم او ته رانه اوښان په بډه
وهې، مانه خبرې پټوې، زه درته پردۍ ښکارم او که دې د زړه د
نړۍ خبرې ما سره نه شریکوې.

شمشاد ویل:

سولې جانې ته هم د پخوا په څېر له قهره ډکه یې، ژر ژر مه
غوسه کېږه کنه نو شمشاد هم درته غوسه کېږي، د شمشاد په
خوی خو بلده یې؟

سولې وخندل، بیا یې شمشاد ته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې له ما خبره مه پټوه د نومیالي واده ته چې زه درشم کومه خبره خو به نه وي؟
شمشاد یو قدم نور هم سولې ته ورنږدې شو، بیا یې ورته کړل:
سولې متل مې اوریدل چې «د زړه خبره په خوله خبره» خو ته رینبتیا په زړه هم پوهېږې، بیا یې ویل:
سولې جانې نومیالی لالا چې لخیره واده وکړي بیا لخیره زما نوبت ده، ادې او ورونه به ماته ریباري پیل کوي خو زه لخیره تتتتتته تاته ریباران درلېږم او لېمې ورینداري ته وایم.
بیا یې ویل:
سولې لېمې وریندار ته مې ویل چې زه میین یم خو ستا نوم او ستا په اړه مې ندي ورته ویلي.
سولې وخندل ویل یې:
شمشاده! تا لکه چې ډول غاړی کې اچولی او ډنګوې یې چې سوله په ما او زه په سولې میین یم هههههه
شمشاد وخندل ویل یې:
نا نو تاته دې خدای خبره نه درکوي، بیا یې په خندا کې سولې ته ویل:
سولې له خبرې کوچ باسې، هره خبره ډېره شاربې، هغې ښاا کړل خو شمشاد د سولې خبر ور پرې کړه ویل یې:
سولې که واده ته راغلې، ناوې ورینداري لېمې ته دې ورښیم چې دغه سوله ده او زه په د ې میین یم، سوله یوه شیبه په خپله چوکۍ کې غلې کیناسته، فکرونه یې پیل کړل.
د سولې فکرونه لا نه و خلاص چې استادان ټولګي ته راننوتل، شمشاد غټ غټ قدمونه واخیستل او ژر یې په خپله چوکۍ کېناسته، بیا یې مخ سولې خواته ور واړوه، ویل یې:

سولې د بغلان پوهنتون، د پښتو ادبیاتو پوهنځي دې باید اول انتخاب وي.
د ټولو نجونو او هلکانو زړونه درزېدل، پرته له استادانو په ټولګي کې ناستو نجونو او هلکانو هېڅ غږ نه کاوه، ټولو ساه هم په زوره نه وېسته، آن د شمشاد د لاسي ساعت ټکا درې متره لرې په ټولګي کې سولې اورېده، ټولو په استادانو سترګې ګنډلې وې او نېغ نېغ یې ورته کتل.
ازموینه پیل شوه، شمشاد او سولې ډیرې پوښتنې حل کړې، ځکه چمتووالی یې ډېر نیولی و، دواړو رښې ورځې او تورې شپې د کانکور ازموینې په چمتووالي بېګا او سبا کړې وې.
د پوښتنو تر حل وروسته شمشاد سولې ته وکتل او سترګک یې ورته وکړ چې د بغلان پوهنتون پښتو ادبیات انتخاب کړي، سولې د شمشاد په زړه همداسې وکړل او خپلې پارچې یې استادانو ته وسپارلې.
سوله د پوهنتون په انګړ کې خوشاله ولاړه ځکه پوښتنې یې ډېرې حل کړې وې، پام یې شو چې شمشاد هم له دوهمه پوړه راکوز شو، یو خوا او بل خوا یې کتل.
سولې یې مخې ته ورغله او پوښتنه یې ترې وکړه:
شمشاد ویل:
ازموینه ډېره ښه وه، ډاډه یم چې ازموینه کې به بریالی کېږم، بیا یې سولې ته وکتل، هغې ورته په کړس وخندل، ویل یې:
شمشاده ته چې ډاډه یې نو زما هم ډاډ شته چې کانکور ازموینه کې به د بغلان پوهنتون پښتو ادبیاتو ته بریالۍ کېږم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد چې د سولې یوازنی میین و، په خندا یې ورته ویل:
ښاا کانکور ازموینه کې بریالی کېږم خو چې زه به ستا په ریباری کې هم کامیاب شم کنه؟
سولې په خندا او حیرانتیا ورته ویل:
کاش شمشاده چې د هر چا ارمانونه په دې دنیا پوره کیدی شوای، بیا یې کړل، زما او ستا په څېر ډېر کسان شته چې خپلې هیلې یې یا په سین لاهو کړي او یا یې په خپل زړه کې دننه گورته وړي دي.
دواړو ورو ورو قدم وهل پیل کړل، شمشاد سولې ته په ځیر ځیر کتل هېڅ یې نه ویل، سولې بیا شمشاد ته وکتل ویل یې:
شمشاده زما او ستا ژوند د بړبکی په څېر دی، ښایي هیلې موبړبکی ووژني.
آسمان ته یې وکتل چې د پسرلي د راتگ چمتووالی یې نیوه، ونو خپل پوستکي تازه کول خو پنډکي یې لا واړه و.
سوله شمشاد ته موسکی شوه ویل یې:
لکه څنگه چې تر ژمي وروسته پسرلی راځي، لکه د هرې ناکامی تر شا چې بریالیتوب شته نو همداسې پوه شه چې زما او ستا د مینې تر شا هم یوځای والی شته، تل به هجر نه وي او نه هم به د وخت غماز پهلوانان په بیاتي آسونو سواره او په شنهار سره به زمونږ په مینه وزلوبې کوي او د مینې ورغومی به مو د بېلتون تر دایرو رسوي چې حلال یې کړي، د تور مخو رقیبانو څخه به د خپلې غمازی سالم اخلې او مادیات پرست جاروهونکي به یې د لوبې گټونکي اعلانوي.
شمشاد په خندا شو، ویل یې:

سولې تا لا ادبیات ندي پیل کړي، هره خبره دې له خیال ډکه او احساسات راپاروي، بیا یې په کړس خندا سولې ته کړل هی هی مینه مو ډېوې ته ورته ده چې په اوسني وخت کې زما او ستا د مینې ډېوه هرڅوک په خپله غمازی مړه کولای شي ډېره پرې ډاډه مه اوسه.
شمشاد او سوله پلي د پلخمري ښار په لوري روان شول، دواړه د پلخمري له چاپېریال سره هم دومره ډېره بلد نه و، سولې شمشاد ته ویل:
شمشاده د بغلان پوهنتون خو مې انتخاب کړ خو لاهم زړه نا زړه یم، له اندېښنو به مړه شم، بیا یې ویل:
ځه خیر دی پوهنتون تا راباندې تحمیل کړ، وبه یې زغمم
شمشاد د سړک په ښي اړخ او سوله د سړک په کیڼ اړخ روانه وه، یو بل ته یې ډېر نه کتل خو خبرې یې سره گرمې روانې وې، فکر به دې کاوه چې سولې او شمشاد هېڅ یو د بل خبرې نه دي اورېدلي او لاهم د پرمختگ په دې حد کې چې له هر چا سره ټیلفون شته دوی بې ټیلفونه دي.
شمشاد سرکښته اچولی و، سولې ته یې کړل:
اې! ته نو ولې زړه نا زړه یې؟
څو قدمه یې نورهم واخیستل، ویې خندل، سولې هېڅ نه ویل، ښار ته نژدې شول، سولې د موټرو د هارنونو غږونه واورېدل، شمشاد ته یې ویل:
دغه دی په خبرو خبرو تر ښاره راورسېدو، بیا غلې شوه، څو قدمه یې چې واخیستل شمشاد ته یې په ځیر ځیر وکتل، هغه ودرېده، ورنژدې شوه، ویل یې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاده د مرکزي بغلان - پلخمري لاره ناامنه ده، تاوتریخوالي پکې زیات دي، زړه د همدې لپاره خورم چې که پوهنتون دلته پیل کړم، کله کله به د جګړو له امله اړه کېږم چې پوهنتون ته رانه شم او ته خو ښه یې دلته به کومه کوټه ځانته ونیسې.

سوله او شمشاد په پلخمري ښار کې د مرکزي بغلان اډې ته ورسېدل، د سولې د ښوونځي د دورې ټولګیواله برېښنا هلته د سولې په تمه وه څو په ګډه تر مرکزي بغلانه په یوه موټر کې ولاړې شي.

برېښنا ښار کې هره خواته کتل، شمشاد یې ولیده چې له سولې سره څنګ په څنګ را روان دی، هغوی اډې ته راورسېدل خو برېښنا د ولاړ سراچه ډوله موټر څنګ ته ځان غلی کړ، غوږ یې ونه کړ چې شمشاد او سولې ته به مزاحمت وشي، د هغې په زړه کې شک و چې دا دواړه سره اړیکه لري، خو دا شک یې په یقین لا نه و بدل شوی، شمشاد برېښنا ولیده، سولې ته یې ورو ویل:

اې ! زما او ستا ترمنځ غمازه برېښنا هاغه ده، دواړه یې خواته ور روان شول، سوله او برېښنا دواړه ودرېدې،شمشاد موټر ته لاس وخوزاوه، د کرولا ډوله موټر د شا په سیټ کې سوله او برېښنا له یوې بلې مېرمنې سره کیناستې،

شمشاد د موټر مخکې سیټ کې کیناست.

موټر چلوونکی دری ژبی و، شمشاد ترې په پښتو څو پوښتنې وکړې، هغه سر وخوزاوه ویل یې:

بیادر پشتو نمیفامم دري ګپ بزن، شمشاد ورته نور هېڅ ونه ویل، غلی په چوکۍ کې کیناسته،

برېښنا د موټر په شا سیټ کې هغې بلې مېرمنې ته وکتل، زړه یې وړندې او ببرته کړ، بیا یې ورته ویل:

خورې تا هم ازموینه درلوده؟

هغې د سرپه خوزولو پوه کړه چې نااا

دوه درې کیلومتره نور هم موټر مزل وکړ، بیا سولې ورته ویل:

خورې کور مو دلته دی خو هغې ځواب ورکړ چې په پښتو ژبه نه پوهېږي او تازه له بامیانو ولایته بغلان ته راغلې، موټر تېز روان و، ونې او کورونه د سولې له سترګو داسې تېریدل لکه موټر چې ولاړ او کورونه روان وي.

برېښنا ډاډه شوه چې موټر چلوونکی او بله ناسته مېرمن په موټر کې په پښتو ژبه باندې نه پوهېږي و یې خندل ویل یې:

شمشاده ! ته خو آمر د سیټ یې، بیا یې ویل:

خدای ج دې زمونږ له سولې سره خوشاله لره، ترڅو چې شمشاد خبره کوله، سولې په غوسه برېښنا ته وکتل ویل یې:

برېښنا څه ګډې وډې وایې؟

مونږ یو له بل سره څه اړیکه لرو، زړه کې دې څه دي؟

شمشاد سولې او برېښنا ته وکتل هېڅ یې ونه ویل

موټر حسین خېلو سیمې ته ورسېد ، د سولې سترګو شپول وواهه، تندي یې تریو نیولی و، برېښنا ورو ورو خندل خو سولې ورته ویل :

برېښنا له تا مې دا تمه نه درلوده، بیخي په مونږ بد ګمانه شوې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد د موټر د شا په څارونکې ښیښه کې سولې ته وکتل، که څه هم زړه یې دربېده خو په موسکې ټنډه یې ویل:
اې لیونۍ برېښنا خو ټوکې ده، مسخرې کوې، مه غوسه کېږه.
برېښنا بیا وخندل ویل یې:
شمشاده ! سوله د لوځ لین په څېر ده، ژر شارت کېږي
فابریکې ښار ته په رارسېدو سره سولې بیا برېښنا ته وکتل، ویل یې:
برېښنا خورې دا خبره دې له تاسره وي، بیا یې غوږ ته ورنژدې شوه، ویل یې:
زه له شمشاد سره مینه لرم، کوښښ مې ډېر وکړ خو ونه شوه، هسې راته ګران دی او مینه مې ورسره ورځ په ورځ زیاتیږي.
درې واړه په ټوکو ټوکو تر خپل کلي لاړل
شمشاد خپل کور ته په رسېدو ډېر خوشاله و، مور یې ملالۍ له ډېرې خوشالۍ غېږ کې کلک ونیوه او د شمشاد له سترګو د خوښۍ اوښکې روانې وې، هسې هم شمشاد پرته له پوهنیزې خوشالۍ بله خوشالي نه درلوده او د خپلې بېوسۍ د غم سربېره د زریالي او توریالي د مړینې غم یې د زړه مراندې وژلې وې.
شمشاد یې بوړې مور ملالۍ ته ډاډ ورکړ چې پوښتنې یې ډېرې ځواب کړې او انشاء الله د خپلې خوښې پوهنځي ته به بریالی کېږي.
څلور ورځې تېرې شوې، شمشاد خپل لالا بریالي سره اړیکه وکړه او هغه یې هم ډاډه کړ چې د کانکور په ازموینه کې یې پوښتنې ډېرې ځواب کړې او په جګو سترګو به یې د خوښې پوهنځي ته بریالی شي.

بیا د غره په لور روان شو، له کلي بره یې د چکسای للمه لکه مغروره پېغله په ټولې بې پروایۍ پرته وه، ښي اړخ ته ترې صنعتي بغلان، مخامخ ترې مرکزي بغلان، او کیڼ اړخ ته د مرکزي بغلان زوړ ښار او ډېری کلي ترې ښکارېدل، ونو پنډک کړي و خو غوړېدلي لا نه و، آن لرې سیمې او کلي هم له مورچل سنګره ښکارېدل.
شمشاد خپل سر په زنګنو کېښووده، څو شېبې یې له ځانه سره فکرونه وکړل، د مېږو د رمو غږ یې تر غوږ شو، په خپل ځای کې ودرېده، میږو ته یې وکتل، شپونکی مخ په یوې غټې تیرېږي روان و.
له رمې یو څه لرې لاړ او هلته په یوه غټه تیږه کېناسته ، د چکسای للمو ته یې وکتل، د واسکټ له جېبه یې شپېلۍ راوویسته، څو سوې سوې نغمې یې پکې تاوراتاوې کړې، د شپونکي د شپېلۍ غږ د شمشاد په زړه لکه ملهم لګېده، ورو ورو یې سندرې پیل کړې، په همدې شپه باران ورېدلی و، ځینو تالو او للمو کې د سېلابونو خوړونه ښکارېدل، دا سندره یې زمزمه کوله:

دا ګرد چارپېر په غرونو راغلل سېلابونه یاره
ګلۍ وربېږي
مه ځه دلته شپه وکړه
پاتې شه باران دی

شمشاد مورچل سنګرته ددې لپاره ختلی و څو روحاً ارامه شي خو چوپان د شپېلۍ په وهلو اود سندرو په ویلو سره نور هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد په ټپونو مالګې وشیندلې خپل جېب ته یې لاس تېر کړ، ټیلفون یې راوویسته، او د سولې شمېره یې زړه نا زړه ډایله کړه سولې د شمشاد ټیلفون اوکې کړ، ویل یې:

شمشاد جانه جوړ پخير څنګه یې؟

هغه ځواب ورکړ، ښه یمه، څه فکر کوې چې بې له تا به څنګه یمه؟

سوله غلې شوه، ویل یې:

ښه به نه یې خو ځان ښه کړه، میینتوب درد، غم او بدې ورځې لري بیا یې وخندل، خندا یې اوږده شوه، سولې ورته کړل، اې شمشاده! ته څه فکر کوې چې د ملک فتح خان لور به بې غمه، بې درده، او بې بدو ورځو خپلوې؟

شمشاد ویل:

نااا!

خبرې یې سولې ورپرې کړې، بیا یې ویل:

وزغمه زمریه، زړه دې لکه د غره غټ کړه

شمشاد سولې ته ویل:

سولې پوهیږې ماته بیخي ډېره ګرانه یې

بیا یې په کړس کړس خندا شمشاد ته کړل:

اې! په ماکې څه ښه توب دی، له ماسره ولې مینه لرې او ولې درته ګرانه یم؟

شمشاد لومړی غلی شو، بیا یې په خندا ویل:

مینه له مینې پیدا کېږي
په مینه مینه دې کتل میین دې کړه

شمشاد چې دا ټپه خلاصه کړه سولې په ټوکو ورته ویل:

مینه له مینې پیدا کېږي
ماته زنګ مه وهه چې زړه دې صبر شینه

شمشاد بیرته په ځواب کې ورته ټپه پیل کړه ورته کړل یې:

نن دې اتمه ورځ ده ګرانې
چې اریبا نمبر دې بند دی زړه مې چوینه

سولې په خندا ویل:

غلی شه، ادبیات دې لا ندي پیل کړي، ټپې راته وایې، ته خو سم زما د انا په څېر یې هره خبره په متل او لنډیو پیل کوې، بیا یې ویل:

شمشاده زه دې ولې خوښېږم او ولې درته ګرانه یم؟

شمشاد موسکی شو، ورو یې وخندل بیا یې ویل:

زه یې رښتیا په دلیل نه پوهیږم چې ولې ته راته ډېره ګرانه یې خو دومره پوهیږم چې له تاسره بې کچې مینه لرم او د زړه کور مې بې له تا وران دی.

سولې بیا د جنایي په څېر پوښتنې ډېرې کړې او شمشاد یې د مجرم په څېر راکلک کړ، په یوې پوښتنې پسې یې بله پیل کړه، ویل یې:

شمشاده جانه! ته چې یې په لامل نه پوهیږې نو بیا ولې وایې چې سولې تاسره مینه لرم؟

شمشاد غلی شو، سوچ یې وکړ، سترګې یې د کندوز په سین د بر غره له سره وګنډلې، ټیلفون یې خپل غوږ ته ډېر نژدې کړ، سولې ته یې کړل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سولې جانې ته ولې په یوې پوښتنې پسې بله پوښتنه کوې؟ نن په کوم اړخ راپورته شوې یې، لکه چې په ما دې باور له لاسه ورکړی؟

غوړونه یې چچ کړل، ویل یې:

سولې راته ګرانه یې او دا خپله مینه ثابتولی شم چې درسره مینه لرم، ته وګوره څومره بیتونه مې زده کړي دي.

ویل یې:

ته چې نه یې د ژوند کار کولای نه شم
راشه راشه انتظار کولای نه شم

زنده ګی زما د وس خبره نه ده
خو مجبور یمه انکار کولای نه شم

سولې په کړس کړس وخندل، ویل یې:

مینه کې ثبوت نغواړم خو په دې باید پوه شم چې ته ولې ماسره مینه لرې، بیا په خندا شوه، ویل یې:

د ثبوت پرځای دلیل راته وړاندې کړه چې ولې درته ګرانه یم؟

شمشاد په خپل پیکي لاس تېر کړ، سترګې یې وسولولې، د ښوونځي هاغه ورځ یې په یاد شوه چې سولې پرې زړه بایللی و، ویل یې:

سولې مینه ددې لپاره در سره لرم چې ته ډېره ښکلې یې، مخ دې د کاغذ په څېر سپین، غومبوري دې د مالوچ پشان پاسته، سترګې دې د بادام غوندې غټې، زلفې دې د مارانو په څېر تاوتاو، قد دې لکه د بغلان د زراعت د باغ د بڼ ناجو ونه دنګه،

څېره دې د بغلان د طبیعت په څېر تازه او غږ دې هم ډېر خوږ دی، بیا یې په خندا ویل:

تل په ما خاورې شمشاد باندې پام کوې، هوښیاره یې، جذابه یې، په ټوله کې ستا له مسکا او ستا له حرکاتو سره بې کچې مینه لرم.

بیا یې په خندا ویل:

نو مینه نوره څنګه وي وه سولې زوروري

سوله ددې خبرو په اورېدو هم خوشاله او هم قانع شوه، زړه یې یو ډول هوا کوله، شمشاد نور هم پرې ګران شو، وېې خندل ویل یې:

سمه ده زما ددې دور سیف الملوکه

شمشاد ورته ویل:

سولې ته خو پوهېږې چې د هرې ښې او خوږې مینې تر شا اوږدې، ناهیلې کوونکې، سترې، او زړه بوږنوونکې کیسې پرتې وي، هسې نه چې زمونږ مینه له داسې ستونزو سره مخ شي، سولې زه خو ډېر ډارېږم، بېخي ډېر، آن ځینې وخت مې له ژونده زړه تور شي، اندېښنې مې د زړه دنیا ورانه کړي، حیران یم چې څه وکړم او څه ووایم.

سوله چوپ شوه، ویل یې:

شمشاده اول دې ښې او بیا دې داسې خبرې وکړې چې زما زړه دې مات کړ

شمشاد هېڅ ځواب ورنکړ، سوله غلې شوه شمشاد ته یې کړل:

یو وخت مې اورېدلي و چې مینه خودغرضي نه ده، ډېره خوږه مینه ډېر تریخ پای لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سولۍ اوف کړل، بیا یې شمشاد ته ویل:
پوهېږې د مینې د همدې ترخه پای په اړه ډېر سوچونه کوم، هر شپه چې ویده کېږم دوه درې ساعته سوچونه کوم.
شمشاد وخندل ویل یې:
سمه ده ځانګې، خوږې ترخې ډېرې شته چې خبرې پرې وکړو خو زما ټیلفون کې کریډټ نشته دی، ښایي اړیکه پرې شي، دواړو مخه ښه وکړه
سولۍ وروستیو کې ویل:
زماشمشاده ته مې د زړه د کلي خان یې بې تا دې نه شم،
الله ج دې مل شه
شمشاد یوه ګړۍ بله هم همدلته تېره کړه، د مورچل له سنګره یې د بغلان د زړه راښکوونکې طبعي منظرې دیدن وکړ، سولۍ سره د یوځای والي خیالي خوبونه یې په رڼو سترګو کې واړول راواړول، په خپل ځای کې ودرېده، څو ناهیلې کوونکې لنډۍ یې له ځانه سره وویلې، بېرته د خپل کلي پر لور روان شو، زنګیدلي قدمونه یې اخیستل ، کلي ته نژدې شو، ددې بیتو دکلمه یې له ځانه سره پیل کړه

لکه څو هیلې چې د چا دننه زړه کې سوځي
داسې مې اوښکې د وجود په ګرېوانه کې سوځي

د ښایست برج نه دې شغلې د ښکلاګانو وځي
په تا بایللي زړونه خلک ستا په وره کې سوځي

زه که رب ستا کړم ته زما شوې وا په ما میینې
په هغه ورځ به مو ډېر خلک په واده کې سوځي

نسبتاً خوښ کور ته شمشاد ستون شو، لس ورځې نورې هم تېرې شوې، سولۍ تلویزیون کاته د اوو بجو په خبرونو کې یې یو خبر دا هم و چې سبا به د کانکور ازمویني پایلې اعلان شي، سولۍ غوږونه چېچ کړل، پلار یې په زامنو او لمسیانو پټکې وکړې چې غلي شئ، مه غږېږئ، د کانکور په اړه خبر و، بیا یې سولۍ ته ویل:
لورې ! څه یې ویل:
سولۍ ځواب ورکړ، ویل یې:
پلار جانه سبا لخیره د کانکور ازمویني پایلې اعلانیږي، فتح خان سولۍ ته وکتل، ورته کړل یې:
خوږې سولۍ، زما نازولې لورجانې، که په کانکور کې سبا لخیره پوهنتون ته بریالۍ شوې نو زه درته د یو لک افغانیو طلايي لاکت اخلم.
سوله له یوه پلوه د ازمویني پایلې ته په اندېښنه کې وه او بل پلو یې ددې لپاره زړه خوړ چې که په ازموینه کې بریالۍ نه شي نو پلار به یې طلايي لاکت ورته وانخلي.
سولۍ دا شپه همداسې په سوچونو تېره کړه، سبا یې د ټلوېزیون لیدو ته دوه سترګې څلور کړې وې او خبري کنفرانسونه یې څارل چې اوس به د کانکور ازمویني د پایلو د اعلان کنفرانس پیل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یولس بجې د کانکور پایلې اعلان شوې، زړه یې ټوپونه وهل چې کانکور کې به بریالۍ شوې وي کنه؟
خپل ټیلفون یې راواخیسته لومړی یې خپلې ټولګیوالې برېښنا ته سره اړیکه ونیوله او بیا یې د شمشاد ټیلفون ته زنګ وواهه، شمشاد د سولې ټیلفون اوکې کړ، ویل یې:
اې ! زه ښار ته نژدې شوی یم، ته کوم پوهنځي ته بریالۍ شوې یې، هغې په خندا ویل:
شمشاده ! زما انټرنټ ډېر سست کار کوي غوښتل مې له تا پوښتنه وکړم چې کوم پوهنځي ته بریالی شوی یې او زما آی ډي هم وګورې.
هغه ویل:
نا! سولې زما انټرنټ هم ډېر کمزوری و، ښار ته راغلم، نژدې یم لخیره رسیږم، انټرنټ کلب ته، سولې بیا پوښتنه وکړه،
شمشاده ! ستاسې د ټولګي هلکان بریالي شوي دي؟
هغه ویل:
د کانکور د پایلو له اعلانه خبر شوم، نو ښار ته راروان شوی یم، له هېڅ خبر نه یم چې څوک کوم پوهنتون او کوم پوهنځي ته بریالي شوي دي.
شمشاد له سولې سره په همدې خبرو خبرو ښار ته ورسېده، انټرنټ کلب ته ورسېده، ویې لیدل چې لس نجونې او هلکان تر ده مخکې نوبت ته په تمه دي او خپلې پایلې ګوري.
د شمشاد او سولې په ګډون د هغو چې د کانکور پایلې نه وې کتل شوې په اندېښنه کې و، زړه یې دربېده چې قسمت به یې څنګه وي او بخت به ورسره یاري کړې وي کنه؟

هغه نجونې او هلکان چې به د کانکور په ازموینه کې د خپلې خوښې پوهنځیو ته بریالي شوي و، ظاهراً به خوښ ښکارېدل او ملګرو به یې ورته مبارکیانې ورکولې او هغو سره به چې بخت یاري نه وه کړې نو خفه به له انټرنټ کلبه راوتل، آن ځینو پسې به یې له ټوکو ملګرو نارې وهلې چې فلانی د خپل کور پوهنځي ته بریالی شوی دی.
شمشاد ددې خبرو په اورېدو سولې ته ویل:
آې ! ډېر هلکان او نجونې د خپلو خوښو پوهنځیو ته ندي بریالي شوي، چې له انټرنټ کلبه راوځي خپه روان وي، هلکان مسخرې پرې کوي، سولې شمشاد ته ډاډ ورکړ ویل یې:
هغوی به ستا په څېر تکړه نه وي او نه به یې هم ستا په څېر پوښتنې ځواب کړي وي ځکه یې پایله ښه نده او په ازموینه کې نه دي بریالي شوي
شمشاد ویل:
اې سولې زما نوبت ده زه ورځم خپله او ستا ای ډي ګورم، نور یې هم د زړه دربار زیات شو، انټرنټ کلب ته دننه شو.
لومړی یې د سولې ای ډي انټرنټ کلب ته ورکړه، مسؤل کس په خندا ورته ویل:
وروره دا ای ډی د چا ده؟
شمشاد ورته کړل:
دا مې د ګاونډي د لور آي ډي ده،
هغې راته راکړه چې زما پایله هم وګوره
د انټرنټ کلب مسؤل ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاا نو ځان دې له شیریني ورکولو خلاص کړ، ډېر ډېر دې مبارک وي، سوله د فتح خان لور د بغلان پوهنتون د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي پښتو څانګې ته د ۲۴۰ نومرو په درلودو سره بریالۍ شوې ده، بیا یې په خندل شمشاد ته ویل:

زما له لوري هم دې خور ته مبارکي ورکړه، ښه پوهنځي ته بریالۍ شوې ده

د شمشاد چې له ډېرې خوشالۍ زړه ټوپونه وهل مننه یې ترې وکړه او بیا یې خپله اي ډي شمېره ورکړه

هغه دا ای ډي هم وکتله، په ځیر ځیر یې شمشاد ته وکتل، مسکی شو، ویل یې

شمشاد یې؟

شمشاد ورته سر وخوزاوه، بیا یې په خندا ویل:

هو شمشاد یم، ولې څه شوي نه یم بریالی شوی؟

د انټرنټ کلب مسؤل مسک شو، بیا یې ورته کړل:

څومره شیریني راکوې چې درته یې ووایم؟

شمشاد په زړه کې خوښ شو، دوکاندار ته یې ویل:

ته یې ووایه څومره شیریني چې غواړې درکوم یې، هله نو زر کوه، زړه مې ټوپونه وهي، وروره مه مې زوروه

دوکاندار په خندا شو، شمشاد ته یې وکتل، ویل یې:

هلکه! د ۲۲۷ نومرو په درلودو سره د بغلان پوهنتون د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي پښتو څانګې ته بریالی شوی یې، په خندا یې بیا ویل:

هلکه دا سولې سره ټولګیوال شوې، هرڅوک چې وي وبې هڅوه چې پوهنتون ووایي ځکه ډېر پښتانه لورګانې نه پرېږدي چې

پوهنتون ووایي

شمشاد په خپل ځای کې یوه شېبه حیران ودرېده، د خپل کلي د نسیم خان لور ور په یاد شوه چې پلار یې پوهنتون ته تر بریالي کېدو نه وه پرېښې چې درس ووایي او لور ته یې ویلي و چې که پوهنتون ووایې نو خلک به ورپسې ډول ډول خبرې جوړې کړي.

دوکاندار شمشاد ته وکتل، تندی یې ګونځې شو، ویل یې:

هلکه تا دا ګڼه ګوڼه نه وینې او ولاړ یې دلته په دوکان کې سوچونه وهې؟

شمشاد خپل جېب ته لاس کړ او پنځه سوه افغانۍ یې دوکاندار ته ورکړې، ویل یې:

وبښه استاده پام مې نه و

په بېړه له دوکانه ووت، د مارکېټ دوهم پوړ ته پورته شو او خپل ټیلفون یې له جېبه راوویسته، غوښتل یې سوله وزوروي چې څه وايي؟

شمشاد د سولې ټیلفون ته زنګ وواهه، تر سلام او ستړي مه شي وروسته یې وخندل، سولې ورته ویل:

شمشاده خانده مه، هله نو ژر راته ووایه چې د کانکور پایله څه شوه؟ زه کوم پوهنځي ته بریالۍ شوې یم او ته کوم پوهنځي ته؟

شمشاد هڅه کوله چې سولې ته ځانه غوسه وښيي، په لوړغږ یې ویل:

هی! هی! هی!

چندان ښه پایله نده

سولې څنګه څنګه کړل، خو شمشاد په ځواب کې ورته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناا ستا قسمت نه دی، هسې دې نوم سوله ده، ستا نوم باید طالع منه وای ، سولې بیا ورته په غوسه ویل:

شمشاده خوشې خبرې پرېږده، ژر راته ووایه چې څه شوي دي؟

شمشاد خبرې پیل کړې، خبرو ته یې سوله ځېر وه او ټیلفون یې په خپل غوږ نښلولی و، شمشاد نه غوښتل چې ژر سوله خبره کړي چې د بغلان پوهنتون د ادبیاتو او بشري علومو پښتو څانګې ته بریالۍ شوې ده خو سولې بیا خپلې دوه پښې په یوه موزه کې کړې وې چې هله شمشاده ژر راته ووایه چې زه کوم پوهنځي ته بریالۍ شوې یم.

شمشاد سولې ته کړل،

اې ! ماته شیریني راکوې چې پایله دې درته ووایم

سولې په کړس وخندل، تر څو چې شمشاد خبره کوله خندا یې نوره هم ډېره کړه، بیا یې ویل:

شمشاده ! زما اود ا ستا ترمنځ نو چا حساب کړی، زوروره هره شیریني چې غواړې درکوم یې، آسمان ته یې وکتل چې د پسرلي وربځې پکې یوخوا او بل خوا ځي،

مرغان یې ولیدل چې د وربځو ښایست ته یې طبعیتي اتڼونه پیل کړي و

شمشاد ورته ویل:

زه یې درته وایم چې ته کوم پوهنځي ته بریالۍ شوې یې

سولې وخندل ویل یې:

ناا زه خپل پایله نه غواړم اول ته راته ووایه چې ته کوم پوهنځي ته بریالی شوی یې؟

شمشاد خبرې یو او بل خوا ته بوتلې، نورې خبرې یې پیل کړې، بیا یې په مینه سولې ته کړل:

اې ! تاته دې ډېر ډېر له زړه مبارک وي خو د پوهنځي نوم یې ورته وانخیسته، له سولې یې د ژمنې غوښتنه وکړه

سولې ویل:

اې زوروره ته کومه او د څه شي ژمنه رانه غواړې

شمشاد اول وبنګېده او بیا یې:

ژمنه راسره وکړه چې پوهنتون به وایې او پلار به دې پرېږدي چې پخیر سره دې زده کړې وکړې، سولې ښه ډېر وخندل، بیا یې شمشاد ته کړل:

شمشاده ما نو هسې د ټوکو لپاره ازموینه نده ورکړې، پوهنتون وایم، ورځې او شپې مې په درس ویلو تېرې کړي دي، زحمتونه مې ګاللي، په یخو ورځو کې به زرنج کې ښار ته تلم، کانکور ته مې چمتووالی نیوه او درس مې ویلې، بیا یې په خندا ویل:

اې ! پلار مې راسره ژمنه کړې چې پوهنتون درباندې وایم، هغه له ما اوتا نه زیات وارخطا دی چې د کانکور له پایلې مې خبر شي، بیا یې ویل:

شمشاده ! پلار مې راسره ژمنه دا هم کړې چې که پوهنتون ته بریالۍ شوم د یو لک افغانیو طلایي لاکټ راته اخلي.

شمشاد وخندل ویل یې:

غوړي لا غوړي، کار خو ستا جوړ دی سولې، پوهنتون ځانته وایې او پلار دې درته انعام د یو لک افغانیو لاکت اخلي.

سولې شمشاد ته په غوسه ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبري مه اوږدوه، که لاکت هم راته واخلي ستا ګټه ده او که بل
څه هم، زه د چا یم؟ خو ستا یم کنه نو ته ولي داسي ګډوډ لګیا
یې، هله نو ژر راته ووایه چي زه کوم پوهنځي ته بریالی شوي
یم.
شمشاد ورو ویل:
وایم یې درته خو خبره داده چي زوروم دي، ستا له زورولو هم زه
خوند اخلم، مینه همدي ته وایي کنه وه سولې، هغې وخندل،
نانا یې کړل، په غوسه یې شمشاد ته ځواب ورکړ،
چي ژر راته ووایه تر دي نوري خبري مه اوږدوه
شمشاد ورته په ډېرې مینې ویل:
سولې ته دي د خپلي خوښي پوهنتون او پوهنځي ته بریالی
شوې یې نور یې څه کوې، غم زما ده، خو هغې په بیابیا غوښتنه
کوله چي شمشاد دي ووایي چي کوم پوهنځي ته بریالی شوې
ده؟
شمشاد اړ شو، رېښتیا یې ورته وویلې، ویل یې:
سولې ته د بغلان پوهنتون د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي
پښتو څانګې ته بریالی شوې یې تاته دي ډېر ډېر مبارک وي،
پخیر سره یې ووایې او ترې فارغه شي خو چي فارغه شوې بیا
نو.
سولې ویل:
اې ته رېښتیا وایې، هغه ځواب ورکړ:
هو رېښتیا وایم، باور نه کوې سولې، ما نو تاته کله دروغ
ویلي؟
سولې ویل:

مننه سلامت اوسې، بیا یې هغه ته کړل، ښه چي پوهنتون ووایم
او فارغه شم نوبیا به څه وشي؟
شمشاد په خندا ورته ویل:
بیا به نو لخیر زما شې، نور د څه شي غم ده، غم غم همدا ده
سولې ډېر ډېر وخندل، هغه ته یې په ډېرې خندا سره ویل:
شمشاده زوروره تانو څه فکر کړی چي پوهنتون خلاص کړې د
فتح خان لور، سوله ګله به دومره ژر درکړي او واده به یې کړې؟
شمشاد ویل:
ولې نو څه وکړم، د آسمان ستوري ریباری ته درولېږم او که دي
په تمه ځان زوړ کړم؟
د هغې خندا نوره هم زیاته شوه، تر یو څه ځنډ خندا وروسته یې
ویل:
د سولې خپلول او ودول ډېر اسانه کار نه دی، چي د فرهاد په
څېر راپسي غرونه سوري نه کړې او د سیف الملوک په څېر
راپسي د اوسپني پنې زړې نه کړې نو خپله به مې هم نه کړې
شمشاد غلی شو، بیا یې ویل:
اې ! چي پوهنتون ته بریالی شوې نو سر له اوسه دي سو یه لوړه
شوه، د خانی خبرې دي پیل کړې، دا ته څه کوې، چي رېښتیا
په ما همدا چل ونه کړې ، سولې ویل:
تا نو اوس خبره پیدا کړه، ټوکې مه وکړې دا خبره اوږده نه کړې
شمشاده مینه درسره لرم، ګوره زړه کې دي – دي خبرو ته ځای
ورنکړې، بیا په خندا شوه ویل یې:
زوروره زه دي په خبرو کړم پوښتني مي له یاده ووتې، نوري
خبري درنه نه اورم هله نو اوس راته ووایه چي ته کوم پوهنځي ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریالی شوی یې؟
شمشاد غوښتل چې په ځان میینه سوله وزوروي ویل یې:
نیا مې آمنې رینبتیا ویلي و چې خوار په هندوستان هم خوار وي، هغې یې خبرې پرې ور پرې کړې، شمشاد ته یې کړل چې زه متلونه نه اورم، ادبیاتو ته بریالۍ شوې یم، متلونه هلته زده کوم، ژر راته ووایه چې ته کوم پوهنځي ته بریالی شوی یې؟
شمشاد ویل:
وایم یې، اې! زه هم دبغلان پوهنتون د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي پښتو څانګې ته بریالی شوی یم، بیا یې په خندا سولې ته کړل، وروسته تر دې نو په تا د میینتوب تر څنګ ستا ټولګیوال هم یم.
هغه خوشاله شوه، ژر یې شمشاد ته مبارکي ورکړه، ویل یې:
ګوره په مخ مې د خوشالۍ اوښکې رارواني شوې، له ځانه ستا په بریالیتوب خوشاله شوم.
بیا یې ویل:
ستا دې په مخه ښه شي زه مې مور باندې د خپلې بریا زېری کوم، پلار نه مې شیریني اخلم، برېښنا او نورو ټولګیوالو ته مې هم زنګ وهم چې هغوی کومو پوهنتونونو او پوهنځیو ته بریالۍ شوي دي
شمشاد د مارکېټ له دوهم پوړه راکوز شو، له خوشالۍ په جامو کې نه ځایده، فکر یې دا و چې په دې ښار کې نو تازه اعلان شوی پاچا شمشاد دی او ټول شته ښاریان یې له امره سرغړونه نه شي کولای، خوله یې له خندا ډکه وه، هرچا سره به یې چې سترې مه شي کوله خندل به یې او بیا یې زیری پرې

کاوه چې زه مې د خپلې خوښې پوهنځي ته د ډېرو نومرو په تر لاسه کولو سره بریالی شوی یم
شمشاد ژر ژر تر کوره ځان راورساوه، ملالۍ مور باندې یې زېری وکړ چې د خپلې خوښې پوهنځي ته یې بریالی شوی دی، د ملالۍ له سترګو هم د خوشالۍ اوښکې روانې شوې، که څه هم ملالۍ څلور زامن یې نا لوستي و خو د پوهې په قدر ډېره پوهېده، شمشاد یې غېږ کې کلک ونیوه، ځان ته یې نژدې کړ، ویل یې:
شمشاد جانه د زریالي او توریالي لالا هیلې دې پوره کړه، هغوی به هر وخت ویل چې شمشاد تکړه دی، کاشکې هغوی ژوندي وی او تاته یې له نژدې مبارکي درکړې وای، ملالې دا خبرې شمشاد ته وکړې، له سترګو یې د غم اوښکې راغلې خو شمشاد په خپله خوشالۍ کې و، سوچ یې دا و چې د مور په مخ یې هم د خوشالۍ اوښکې رارواني دي.
شمشاد په دې ورځ د ځان لپاره سرکښه او د دنیایي هر امره مافوق پاچا و، د مور له زړه یې څه خبر و؟
مور یې شمشاد ته وکتل چې خوښ دی او بیا یې په خپلو روانو اوښکو سوچ وکړ د ځانه سره یې ویل:
ځمکه هغه سوځي چې اور پرې بلیږي.
شمشاد ته یې ویل:
بریالي لالا ته دې زنګ ووهه، خبر یې کړه، ډېر به خوشاله شي، چې ملي اردو ته روان و ما باندې یې سپارښتنه کوله چې په شمشاد درس وایه او هڅوه یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه بیرون ووت، ځیني کلیوال ملګري یې خبر کړل چې د خپلې خوښې پوهنځي ته بریالی شوی دی، د هغو نورو کلیوالو پوښتنه یې هم وکړه چې د کانکور ازموینه یې ورکړې وه، هغه خوښ و چې په دې ازموینه کې یې د بخت بېډۍ میره وه او بریالي شوي و.

بریالي ته یې زنګ وواهه، تر سترې مه شې وروسته یې پرې زیری وکړ، د خپلې بریا یې خبر کړ، ویل یې:

لالا ستا هڅو رنګ راوړ،

زه د بغلان پوهنتون، پښتو ادبیاتو ته بریالی شوم

بریالي شمشاد ته ویل:

لالا دې جار سي، درس دې وایه د پیسو د پیدا کولو غم مه کوه، لس ورځې وروسته مې تعلیمي دوره خلاصیږي، لخیره ۲۷۰۰۰ افغانۍ درلېږم، شل زره یې جانباز اکا ته ورکړه، درې زره یې ته ځانه ته واخله او څلور زره افغانۍ یې ملالې ادې ته ورکړه، بیا ورته بریالي ویل:

شمشاد جانه په مخه دې ښه، دلته مونږ پټ په ټیلفون کې غږیږو، اجازه نه لرو چې د ځانه سره دې ټیلفون ولرو،

نو دواړو سره مخه ښه وکړه

شمشاد د کلي د دوکان په لور روان شو، غوښتل یې د سولې دروازه ووینې، په دروازه یې د سولې مینه ماته کړې، مخکې تر دې چې د کلي دوکان ته ورسیږي جانباز اکا یې په مخه ورغی، هغه شمشاد ته ویل:

هلکه څنګه خوشاله ښکارې؟

شمشاد غلی شو، ویل یې:

جانباز اکا زه د کانکور په ازموینه کې د خپلې خوښې پوهنځي ته بریالی شوی یم

جانباز وخندل، شمشاد حیران شو چې جانباز څه ته خاندي؟ پوښتنه یې وکړه چې جانباز اکا ته ولې خاندې؟ زما په خبره کې د خندا څه شته؟

هغه نوره هم خندا ډېره کړه، ویل یې:

شمشاده ساده ګله! په دومره خوشالۍ دې راباندې زېری وکړ، ما فکر وکړ چې څومره غټ کار به شوی وي؟ اخر دا هم زېری شو چې ته دې د خپلې خوښې پوهنتون ته بریالی شوی یې او خوشاله یې؟

ساده ګله په پوهنتون موهنتون دې نه یم خبر، دا بیکاره خبرې او کارونه پرېږده، هلکه پیسې پیدا کړه، اوس ددې وخت دی چې پیسې پیدا کړې، بیایې له جېبه د نصوارو قطی راوویسته او د قطي په هنداره کې یې خپله څېره ولیده، یوه کپه نصوار یې خولې ته واچول ویل یې:

چې مې په جیب کې دولت ډېر و
خپل یې لاڅه چې د پردو خپل شوی و مه

دې غزل کې ډېرې خبرې شته دي، وګوره پیسې هم عزت دی، هم شان دی او هم شوکت، شمشاد ورته وکتل، خپه شو، ویل یې:

جانباز اکا! دا غزل نه دی دا ټپه ده

هغه ورته په غوسه ځواب ورکړ:

غلی شه، د مشر خبره غلطه ده او ستا سمه؟ بیا خوشاله هم یې چې د خپلې خوښې پوهنځي ته بریالی شوی یم او پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایم، څومره وچ سترګی یې، راته وایي چې دا غزل نده ټپه ده، ټپه یې څه شی وي د خدای ساده، شمشاد جانباز اکا ته ویل:
سمه ده اکا تـه بیخي ښـه پـوهېږې ځکـه د رحمانان بابا شعرونه شمشاد ډېر لوستی و، د جانباز اکا ددې خبرو پـه اورېدو یې دا شعر په زړه کې دکلمه کړ خو هغه مشر و هېڅ یې ورته ونه ویل:

نصـــــیب د دانایــــانو پــــه کتـــــاب دی

د احمــق ځــواب پــه نــه ځــواب ځــواب دی

جانباز له ځانه سره وغړمبېده،
په غوسه غوسه یې ورته وکتل او ترې روان شو
شمشاد یې له ملګرو سره په کلي کې دورې ووهلې، یوه پر بل زېري کول چې زه د پلاني ولایت پوهنځي ته بریالی شوی یم، په کلي کې به د هغو په تندي دولس بجې وې چې پـه کانکور کې د خپلـــې خوښــې پـــوهنځي تـــه نـــه و بریـــالي شـــوي
سولې او شمشاد پوهنتون کې نوم لیکنه وکړه،
تله راتلل یې پوهنتون ته پیل کړل
د پوهنتون لومړۍ ورځې وې، هغوی دواړه نابلده و، ددوهم او دریم ټولګیو پوهنپالانو به پوهنتـون تـه پـه کـانکور کې پـه تـازه رابریـالي شـوو نجونـو او هلکـانو مسـخرې کـولې، ځینو بـه یې ویل:
هلکـانو غـټ غـټ مـه کېږئ لامـو نـوم پـه پنسـل د پوهنتـون پـه حاضرۍ کې نوشته دی، ځینو نورو به ویل:
تاسې ټول د تـورو کارغـانو پـه څېر یاستئ، هرڅه درتـه بـل ډول ښکاري، یو نیم استاد بـه هم ورتـه لـه ټوکو یادونه کولـه چې درسونه وایئ کنه نو په ازموینه کې به ډراپ شي، ورو ورو د

پوهنتون له چاپیریال سره هم بلد بېدل او هم له هغه حالته وتل چې پـه دیـدن بـه یې کلـه ونـو او کلـه هـم ټولګیوالـو پابنـدي لګولـه شمشـاد د خپـل ټـولګي اسـتازی هـم شـو ځکـه تـر نـورو رنـد او چالاکه و، کله کله به یې له سولې سره د خپل راتلونکي ژوند پـه اړه خبرې او اندېښنې یو لـه بـل سره شریکولې، د پوهنتـون شـل سلنه ازموینې تېرې شوې، سولې او شمشـاد دواړو ښې نـومرې په دې ازموینه کې وړې وې او خوښ تـر بـل هر وخت ښکاربېدل بله ورځ چې د اوړي سوځنده ګرمۍ له هر ډنګر وجوده هم خولې ویستې، له کـاڼو او بوټو د ډېرې تودوښې لـه امله تپونه پورتـه کېدل سولې او شمشاد د پوهنتون په انګړ کې سره کیسې پیـل کړې
سولې میده میده قدم واهه او شمشاد تـه یې پـه ځیـر ځیـر کتـل، شمشاد هم خپلې دوه سترګې د سولې لیدو ته ځلور کړې وې.
ویل یې:
سولې ته ډېره تکړه یې، په شل سلنه ازموینـه کـې دې زمـا د تمـې خلاف ډېرې نـومرې وړې دي، زه ستا پـه پرمختـګ ډېر خوشـالـه کېږم، بیا سولې ته مسکی شو، په خندا یې ویل:
اې ! سـولې پـوهېږې، ابلـه ورځ چـې کلـه د ادب تـاریخ نـومرې اعلان شوې، ماته زما او ستا ټولګیوال مرجان ویل چې دا سوله درسره رقابت لري، غواړي اول نومره شـي، تـه ډېر کوښښ کـوه، زړه کې د مرجان د خبرو په اورېدو ډېر خوشاله شوم، دومـره لکـه په لاترۍ کې چې راتـه یـو لـک افغـانۍ راوتـې وي خو هڅه مې وکړه چې ځانه هغه ته غوسه وښیم، تندی مې تریو کړ، ورتـه کـړل مې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوله تکړه نجلۍ ده، درس وايي، زه هم هڅه کوم لخيره چې اول نومره شم، هغه هم د اول نومره کېدو تمه لري، بخت به ازمايوو، وبه ګورو چې د چا د بخت بيړۍ به ميره شي، سولې تندی تريو کړ، ويل يې:

شمشاده ! تا څه ټوکې پيل کړي دي، نور لکه چې ټولګې کې څوک نه و چې مرجان زما په اړه تاته غږېده، چې د سولې نومرې زياتې دي، ډېرې نومرې يې وړي، هسې او داسې، هغه سولې ته وکتل، ويل يې:

تا نو څه فکر کړی دی چې نور څوک ستا په اړه سوچ نه کوي؟

سولې کټ کټ وخندل، د شمشاد تندي ته يې وکتل چې خولې پرې روانې دي، ورته ويل يې:

هلکه ! غم مه کوه يا ته اول نومره او يازه، خير دی، مهمه داده چې يو د بل په ديدن سترګې رڼې کړو، بيا يې شمشاد ته کړل:

څنګه بد وختونه مو شاته پرېښودل، اې ! يادېږي دې؟ په اونيو اونيو مو يو بل سره نه ليدل، زما به ته يادېدې او ستا به زه،

هی هی يې کړل

شمشاد په پوهنتون کې يو خوا اوبل خوا وکتل، د سولې په څېره يې خپلې سترګې ورخښې کړې، ويل يې:

سولې تا نو اوس ګيلې او کيسې پيل کړې، غلې شه، اوس مو هغه وختونه شاته پرېښودل، د تېرو وخت په اړه فکر کول د وخت ضايع کول دي.

اې ! حيرانه حيرانه مه غږېږده، د راتلونکي په اړه فکر وکړه چې زما او ستا اړيکه به تر کومه وي، که مو له اړيکې څوک خبر شي څه به وشي، او ترڅو به داسې په ويرې يو د بل ديدن کوو؟

سولې ويل:

شمشاده هرڅه به سم شي، اندېښنه مه کوه، لکه څنګه چې اوس سره يوځای د پوهنتون په انګړ کې دغه ده څنګ په څنګ سره ولاړ يو همداسې به يوځای هم شو، دې وخت کې د سولې ملګرې ښکلا چې اقتصاد پوهنځۍ ته برياله شوې وه، له لرې يې شمشاد او سولې وکتل، ښه نيولې ددوی خواته راروانه شوه، دواړو سره يې سترې مه شي وکړه، مسکۍ شوه ويل:

پوهنتون کې د ښوونځي په څېر خلک په خبرو پسې نه ګرځي،

بيا يې شمشاد ته ويل:

هلکه ته نو د بوسو لاندې اوبه مه تېروه، زه پوهېږم چې سوله په تا او ته په سولې ښه پوره مين يې، اړتيا نشته چې سپيناوی وکړې، خدای ج مو سره همداسې خوښ لره،

بيا يې وخندل ويل يې:

څنګه غلي دواړو ودرېدی، سوچ کوۍ چې زه ولې پوه شوم چې تاسو دواړو سره اړيکه لرۍ؟

د سولې له غاړې يې لاسونه تاو کړل، د شمشاد فکر چې بلې خواته شو، سوله يې په تندي ښکل کړه، ويل يې:

اې خپه نه شې، زه خو هر وخت رېښتيا وايم

شمشاد ښکلا ته وکتل، په خلاص وچلي يې ورته ويل:

سوله ستا د لاسه هېڅ ورځ نه لري، ناحقه يې زوروې

ښکلا ويل:

سوله ستا ټولګيواله، زما ملګرې، د فتح خان اکا لور او بيا يې په خندا ويل چې د ملالې ادې کشره نګور ده، که منې يې ويې منه او که يې نه منې نو تنې دې خلاصې کړه، سوله له غصې

(c) ketabton.com: The Digital Library

توره او شنه اوښته، شېبه په شېبه غضب کېده، ښکلا ته یې
بدې بدې کتلې، ویل یې:
اې ښکلا ته لکه ماته ژرنده غړمبېږې،
خبرې دې نه دي معلومې، مسکه مسکه کېږې او خبرې کوې،
تا دې خدای ج خبره په خوله کې نه درکوي
هغې بیا خوله خلاصه کړه چې خبرې وکړي خو سولې یې خبرې
پرې ور پرې کړې، ویل یې:
غلې شه، د راډیو په څېر یې خبرې دې نه خلاصیږي، یوه خبره
چې خلاصه کړې بله دې تیاره په خوله کې جوړه کړې وي هغه
پیل کړې
شمشاد سولې او ښکلا ته وکتل، مسکی شو، په خپل مخ یې
لاس تېر کړ، له کینې اړخه یې لاسي دستمال راوویسته او خپل
خولې شوی مخ یې پرې وچ کړ، شمشاد باندې یو څه تودوښې
خولې روانې کړې وې او د ښکلا خبرو داسې تر اغېز لاندې
راوست چې بیخي بې په خولو کې لوند کړ، مخ یې وچ کړ،
سولې او ښکلا ته یې وکتل، ویل یې:
سولې ښکلا ستا ملګرې ده، زه یې په عادت بلد شوی یم او ته
یې په خوی نه یې بلده، ښه خو پوهیږې چې هغه ستا له زوړولو
خوند اخلي خو ته ددې په خبرو جدي کېږې، بیا یې سولې ته ور
زیاته کړه:
ګډه وډه مه غږېږه، زه مې ملګرې نښتر سره لږ کار لرم د
ژورنالیزم پوهنځي ته خواته ځم، که ماته اجازه راکړې؟
سولې هېڅ ونه ویل خو ښکلا مسکۍ شوه، په لوړ غږ یې کټ
کټ وخندل ویل یې:

شمشاده زه دې په جنجال واړولم او ته اوس غواړې چې ما له
سولې سره په جنجال کې پرېږدې او لاړ شې، بیا غلې شوه، ویل
یې:
اې! ټوکې مې وکړې ورځه شمشاده، سوله که الم شېره ده،
زه ترې یو څپک تېره یم، له دې سره په هره خبره رسېږم ورسره
جوړه راځم، ته خپه نه شې
شمشاد سولې وکتل په سترګو کې یې ورسره مخه ښه وکړه او
روان شو، څو قدمه شمشاد واخیستل، ټیلفون یې وټرنګېده،
ویې لیدل چې د نامعلومه شمېرې زنګ ورته راروان دی، ژر یې
ټیلفون اوکې کړ، په ډېر درناوي سره یې ورو بلې کړل
ورور یې بریالي ورته ویل:
شمشاده سترې مه شې زه یم بریالی
دواړو سترې مه شې سره وکړه، له شمشاده یې د کورنۍ د ټولو
غړو پوښتنه وکړه چې څنګه دي؟
هغه ورته ویل:
لالا هیڅ اندېښنه ونکړې، له ملالې ادې نیولې تر ماپورې ټول
روغ رمټ یو، بیا یې په خندا بریالي ته ویل چې لږ تا پسې خپه
شوي یو نور ښه یو
بریالي ویل:
شکر دی چې ټول روغ رمټ یاستۍ، ما مو په دُعا ګانو کې له
یاده ونه باسئ، بیا یې شمشاد ته ویل:
ته اوس چیرته یې
هغه ځواب ورکړ چې پوهنتون کې یم
بریالي په خندا ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

افرین شمشاده درسونو ته دې حاضریږه چې په پوهنتون کې
غیرحاضري ونه کړې او باید په پوهنتون کې هم د ښوونځي په
څېر اول نومره شې، بیا یې بریالي ته خوشالۍ ویل:
لالا په شل سلنه ازموینه کې په ټول ټولګي کې ډېرې نومرې ما
وړې او تر ما وروسته بیا د فتح خان اکا لور سولې ډېرې نومرې
وړې دي، هغه هم زمونږ ټولګیواله ده، بریالی یوه شېبه چوپ
شو، بیا یې شمشاد ته ویل:
هلکه سوله هم لکه چې تکړه ده، ګوره چې درنه مخکې نه شي
بیا به هرچیرته وایي چې له شمشاده په پوهنتون کې مخکې یم،
بریال په خندا شمشاد ته ویل:
شمشاده ته ځان اول نومره کړه لخیره د نومیالي واده تیاروو بیا
زما په پام کې ده چې تاته لوستې کوژدنه وکړم، پیدا یې ته کړه،
ریباري یې په ما او ملالې ادې
شمشاد غلې شو، ویل یې:
لالا ته چې کابل ته تللی یې بیخي ټوکی شوی یې، جالبې خبرې
کوې، زه پرونی ماشوم یم، له خولې مې د شودو بوی ځي، زه
او کوژده لرې خبره ده، غوښتل یې نورې خبرې هم وکړي خو
بریالي ورته ویل:
شمشاده د مرکزي بغلان انصاف صرافي ته مې ۲۷۰۰۰ افغانۍ
درلیږلي دي، دحوالې شمېره ۱۲۳۴ ده ورشه ترلاسه یې کړه،
بیا یې شمشادته ویل:
زمونږ تعلیمي دوره هم خلاصه شوه، نیم ساعت وروسته لخیره
مونږ هلمند ولایت ته لیږي، دنده مو هلته شوه، زه په میوند قول

اردو کې تعین د بست شوی یم،لوا او کنډک یې لا ماته هم ندی
معلوم، شمشاد په بېړه ورته ویل:
لالا په ځان دې ډېر پام کوه، جګړې زیاتې دي، هرچیرته چې دې
دنده شوه، جګړو ته به نه ځې
بریالي ویل:
سمه ده شمشاده زه نو ټیلفون پرې کوم، ملګري مې غږ کوي چې
راځه د تلو چمتووالی نیسو، تا په خدای ج سپارم، ټولو ته
سلامونه کوه، ملاله ادې زما له خوا په تندي ښکل کړه، ورځې
تېرېدې، شمشاد کورته ورسېده او بریالی دوی له کابله په
الوتکه کې د هلمند شورابک سیمې ته چې هلته میوند قول
اردو وه ولېږل شول
شمشاد د بریالي سلامونه ملالې او د کور ټولو غړو ته ورسول،
ملاله ادې یې لومړی په تندي ښکل کړه او بیا یې د بریالي له
خوا رالیږل شوې پیسې ورته وسپارلې، ملالې خپل مخ د قبلې
په لوري واړوه، لاسونه یې لپه کړل، بریالي ته یې دوعاګانې
پیل کړې، دومره ډېرې دوعاګانې یې ورته وکړې چې نور یې
لاسونه شخ شول. تر دوعا وروسته یې پنځه سوه افغانۍ شمشاد
ته ورکړې او ورته ویل یې چې غوښه دې راوړې ځو بیګاته د
مړو په ارواح یو دوه کاسې ډوډۍ خیرات کړئ
بله ورځ شمشاد یو اځې د بغلان د سین په غاړه روان و، له ځانه
سره یې سوچونه کول چې مینه او مینتوب به یې څه شي؟
د شمشاد له سولې سره ډېرې لیوالتیا اوورسره په خواکې خپله
بی وسي اولاچاري داسمان په سترګو کې اوښکی وچولې، په

همدې سوچونو کې تر پوهنتونه ورسېده، سولې ورته رډ رډ وکتل، ويل يې:

شمشاده يوه پوښتنه درنه وکړم؟

هغه سر وخوزه، سولې ته يې د سر په خوزولو د هو ځواب ورکړ، هغه چې سولې ته د سر په خوزولو سره د هو ځواب ورکړ سوله يې نوره هم حيرانه کړه چې دی ولې خبرې نه کوي؟ بيا يې ويل:

شمشاده يو پوښتنه درنه وکړم

هغه ويل:

هو سل پوښتنې خو وکه

سولې ويل: ولې نن داسې حيران او زنګېدلی تر پوهنتونه راغلې، کومه خبره شوې ده؟

شمشاد چې د سولې دمينې په جال کې د يو ګير شوی کب په څېر و ورو يې ويل:

نااا سولې نن مې له کلي تر پوهنتونه په دې فکرونه وکړل چې پاتې ژوند او مينه به مو څه شي، بيا يې ويل:

اې ! زمانه بدله شوې ده، په دې بدل وخت کې مينه او مينتوب ډېر ستونزمن دی، فولادي عزم، د غره په څېر زغم او ډېره حوصله غواړي.

سولې په کړس کړس وخندل ويل يې:

شمشاده زمانه نده بدله شوې زمانه هماغه ده هېڅ بدلون پکې نه دی راغلی، ورځ هماغه ده کال هماغه ځلورفصله ده، شپه هماغه ده، لمرپر خپل وخت راخيژي اوپر خپل وخت لوېږي، زه هماغه پخوانۍ سوله يم او ته هم هماغه کليوال شمشاد يې، اصلاً خبره په دې کې ده چې د پوهې د نشتون له امله مو خپل

دودونه پرېښې دي، ځينې ځايونو کې د نورو تقليد کوو اوپه ځينو نورو وختونو کې بيا هغه سم کارونه هم نه کوو چې ګټه مو پکې نه وي

شمشاد ويل:

هو همداسې ده، بيا يې د زړه په زور وخندل، د سولې سترګو ته يې په ځير ځير وکتل ويل يې:

اې ! دا به مو قسمت و چې په داسې ټولنه کې يې پيدا او مين کړو چې پلرونه خپلې لورګانې د جنس په ډول د ولور په نامه خرڅوي، ودونه خپلو لوڼو او زامنو ته د هغوی په خوښه نه بلکې د ځان په خوښه کوي

سولې اوف کړل، ويل يې:

شمشاده ته مې نو اوس په ټپونو باندې مالګې شيندې، دا خو زمونږ د ټولنې هغه ترخه واقعيتونه دي چې ډېرې نجونې او زيات شمېر هلکان يې د ويلو جرات نه لري، نو څه وکړو، ژوند مو په داسې نالوستې ټولنه کې ده چې که پلار ته هلک او يا نجلۍ وو ايي چې په خپله خوښه واده کوم د بې ادبه او سپين سترګي نوم ورپورې کوي

شمشاد غلی و هېڅ يې نه ويل، سولې خپلو سترګو ته ټيکرى وړاندې کړ، سترګې يې وسولولې، بيا يې د شمشاد مخ ته وکتل، هغه حيران ولاړ و او د سولې د خبرو په اړه يې سوچ کاوه

سولې د خپل لاس بنګړي وشړنګول، شور يې پرې جوړ کړ، ويل يې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم مه کوه شمشاده دا طلسمونه به زه او ته ماتوو، مور او پلار ته درناوی لرم خو واده په خپله خوښه خپل ځان ته کوم

شمشاد کټ کټ وخندل او بیا یې سولې ته ویل:

وبه دې وینم چې څه کوې اوس خو ډېره غټه غټه غړېږې، هغه مسکۍ شوه په خندا یې شمشاد ته په ځواب کې ویل:

وبه مې وینې چې زه څه کوم، که مې درسره ژمنه پوره نه کړه نو سوله به نه یم، بیا یې شمشاد ته کړل:

زه درنه ځم ملګرې مې شغله راته په ټولګي کې په تمه ده ستا ښه وخت

څلور ورځې وروسته بیا شمشاد او سوله د پوهنتون په انګړ کې سره مخ شول،

دواړو سره ستړې مه شې وکړه، شمشاد سولې ته وکتل، مخکې تر دې چې نورې خبرې وکړي دا ټپه یې ورته وویلې

دا ستا به هېر او که به یاد یم
زه چې قدم په قدم ږدم تا یادومه

سولې مخ بلې خواته واړوه ویل یې:

شمشاده ته لکه چې زما په مینه شک لرې او یا د مینې له تعریفه نه یې خبر؟

هغه په کړس خندا سولې ته ویل:

زه د مینې ماستر یم، دمینې ټول تعریفونه مې زده کړي دي، کاش بدیع او بیان د مینې او محبت په څېر اسانه وای چې پرته له زیاره مې زده کړي وای، بیا یې ویل:

مینه هغه صداقت ته ویل کېږي چې مینه وال د یوچا انځورته په ژوندۍ بڼه په خپل زړه او سترګو کې ځای ورکړي،

لکه زه او ته.

هغې وخندل ویل یې:

ناا داسې نه ده، مینه هغه حس ده، چې له یو چا سره شدیده علاقه ولري او یا مینه د زړه د تل یو آواز ده، چې د یو چا په لیدلو سره له زړه څخه راپورته کېږي لکه زما له زړه چې ستا په لیدو راپورته شوی او هر وخت رانه تا غواړي.

شمشاد وخندل ویل یې:

ګوره سولې هسې نه چې مینه دې مجازي وي؟

هغې سر وخوزاوه، رډ رډ یې شمشاد ته وکتل، بیا یې پوښتنه وکړه، اې مجازي مینه څه ته وایي.

شمشاد د پوهنتون په انګړ کې یوخوا او بل خوا وکتل بیا یې ویل:

مجازي مینه هغې مینې ته وایي، چې پای ته رسېدونکې ده او دا مینه له ځان سره هر ډول درد، سختي، او ناخوالې لري؛ خو د داسې مینې پای ډېری وخت بې پایلې او یا هم خواشیني وي خو الله ج دې زما او ستا مینه داسې نه کوي

یوه شېبه دواړه غلي ودرېدل، بیا سولې ویل:

اورېدلي مې دي چې ژوند د یو ګل په ډول ده او مینه د هغه ګل عسل ده خو شمشاد بیرته په ځواب کې ویل:

ما بیا اورېدلي چې مینه د ژوند تر ټولو لویه توانایي ده چې دا به رېښتیا وي او کنه؟

هغې سروخوزاوه چې هو دا خبره رېښتیا ده

شمشاد بیا سولې ته کړل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې ! زه لخیره د پلخمري ښار کې ځانته کوټه نیسم، دلته درسونه وایم، هلته کور کې سم درس نه شم ویلی، له هغې یې پوښتنه وکړه چې ستا څه خوښه ده؟

سولې ورته ویل:

بیخي ښه ده، درسونه دې وواېه چې لخیره اول نومره شې شمشاد په ښار کې ځانته کوټه ونیوه، دیارلس ورځې یې په دې کوټه کې تېرې کړې، د اوړي په دې تاوده موسم کې د پلخمري ګرمۍ نو کانې کولې، له پخو مارکېټونو به تاوده تپونه پورته کېدل خو دوی پکې د مجبوریت ورځې بیګا او شپې سبا کولې، بله ورځ کلي ته لاړ، لومړی ځل و چې شمشاد دیارلس ورځې له کلي لرې تېرې کړې وې، دا ځل یې یوازې خپل کور، کورنی او کلی یادېده او له سولې یې زړه ټول و ځکه هغه یې هره ورځ په پوهنتون کې لیده، د جمعې شپه یې کور کې له ټولو سره تېره کړه، تر غرمې یې کور کې له وریرو، نومیالي او ملالې مور سره کیسې وکړې، غرمه مهال مخکې له ډوډۍ خوړلو له کوره بیرون ووت، دا وخت نو د لمر سترګه د اسمان منځ ته راغلې وه، سیوري پر ځای ولاړ وو، ګرمي وه، داسې ګرمي چې د پوستکي لاندې یې هډوکي سوځول، ډیرې ګرمۍ په بدنونو خولې را ماتولې، ددوی کلی هم غره ته نژدې و، د نورو سیمو په پرتله په دې سیمه کې د تودوښې کچه یو څه زیاته وه، شمشاد ورو ورو د ځانه سره شعرونه دکلمه کول او د کلي د کوز سر په لور روان شو، کلي کې له شولو تاوده تاوده تپونه پورته کېدل، یو یو بزګر د خپلو کروندو په پولو د دنیا له غمو بې پروا ګرځېده، ځینو عمرخوړلو بیا سندرې زمزمه کولې او په خپل پاخه سن یې

شوخ مزاجه سندرې ویلې چې د نوو ځوانانو پاملرنه یې د ځان په لوري را اړوله، هغه د غټې ونې سیوری ته کیناست،د ونې تر ځنګ سیوري ته د روانو اوبو له ویالې څخه یې څو لپې یخې اوبه مخ ته واچولې، بیا یې په مخکنۍ لمن باندې مخ وچ کړ، ورځ یې په کیسو تېره کړې وه، هېڅ کار یې هم نه و کړی خوشې په خوشې ستړی ستومانه ښکاریده،ونې ته یې پورته وکتل، سوچې شو، د ځانه سره یې ویل:

دا ونه څومره ډیرې پاڼې لرې، هره پاڼه یې څومره ښکلې ده، دا وخت یې سوله ور په زړه شوه، د شونډو په څوکه یې دا ټپه تېره کړه

لکه د توت د ونې پاڼې
دومره ګیلې مې سولې زړه کې درته دینه

یو پلو د سولې یاد او بل پلوشنو فصلونو، خوږو توتانو، یخو اوبو، د زاڼو په څېر د کلیوالو بزګرو کتارونو بیا شمشاد ته یو بل زړه راښکوونکی احساس ورکاوه، یو ساعت یې تر همدې ونې لاندې تېر کړ، بیا بېرته د کلي په لور روان شو، دیوالونو ته یې وکتل چې ګولۍ پرې لګېدلې وې او سوري سوري و، د ځینو ونو ډډونه هم بوخ بوخ و، فکر به دې کاوه چې په دې سیمه د مرمیو باران شوی، هغه د ځانه سره ویل:

اخ بدمرغې جګړې زمونږ ښایسته کلی دې څومره بدرنګه کړی دی، د کلي زړه راښکوونکي څېره مو اوس ویرونکې ده، پلې په همدې سوچونو د هدیرې په لوري وخوزېده، د زریالي او توریالي کبرونو ته ورسېده، د اوښکو په بدرګه یې ځوانیمرګو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورونو ته ښې ډېرې دعاګانې وکړې، بیا یې د ټولې هدیرې مړو ته د دعا لپاره لاسونه لپه کړل، ویل یې:

آســـمانه لاس راکـــړه درخېـــژم
پــــه ځمکــــه ځـــای د ورونـــو غــــم نـــــه راکوینـــــه

لړې نورې اوښکې یې هم تویې کړې، بیا له هدیرې د کلي په لور روان شو ، مازدیګر و ، شمشاد دا وخت د زریالي او توریالي غم زاړه خو خبر لا نه و چې په همدې مازدیګر به یې د بریالي ورور غم هم سرباری شي، ټیلفون یې وشرنګېده، وېې کتل چې نابلده شمېرې ورسره اړیکه ټینګه کړې، ټیلفون یې اوکې کړ، د یوه پاخه سن والا کس خبرې پیل کړې، ویل یې:

ته شمشاد یې؟

ده ورته ویل:

هو شمشاد یم، تاسو څوک یاستئ؟

هغه ورته ویل:

زه تورن جلان یم د میوند قول اردو د دریمې لوا د څلورم کنډک ددوهم ټولي قومندان، له هلمند ولایته مې درته زنګ وهلی شمشاد ژر ترې پوښتنه وکړه، صاحبه ووایئ څه خبره ده؟

د تورن غږ لړزېده، ورو یې ویل:

هغه داسې ده چې، داسې ده چې، شمشاد یې خبرې ورپرې کړې ویل یې:

څنګه چل دی هله ژر راته ووایه قومندان صاحب، تورن بیا زړه غټ کړ خو نه یې شو کولای چې شمشاد ته ووایي چې ورور یې په یوه ماین چاودنه کې ژوند دلاسه ورکړی، بیا یې ویل:

هلکه مه وارخطا کېږه، وطن په مونږ او تاسو حق لري، ډېرو ځوانانو سر په وطن کېښود او لړۍ یې روانه ده

شمشاد بیا په بیړه ورته ویل:

قومندان صاحب خبرې یوخوا او بل خواته مه بیایه راته اصلي خبره وکړه؟

د تورن چې اوښکې له سترګو روانې وې په ژړغوني غږ یې شمشاد ته ویل:

مونږ غوښتل چې له روزنیز مرکزه فارغه شوي سرتېري د هلمند نهرسراج ولسوالۍ جهانزیب کمپ ته ورسوو خو له بده بخته چې د بریالی دوی په هاموې ټانک ماین چاودنه وکړه او دده په ګډون پنځه سرتېري مو د لاسه ورکړل

شمشاد چیغې کړې ویل یې:

بریالی لالا مې مړ شوی

تورن په ژړا ورته ویل:

هو شمشاده هغه نور زمونږ په منځ کې نشته

شمشاد له تورن سره اړیکه پرې کړه، په مخ یې د اوښکو باران و او خپل مشر ورور ننګیالی یې خبر کړ چې بریالی په ماین چاودنه کې وژل شوی دی

کور ته روان شو، بیا زنګ راغلی، په لړزېدلو ګوتو یې بیا ټیلفون اوکې کړ، وایې وربېده چې بیا تورن خبرې کوي، هغه ویل:

هلکه ! دوی ټول سوځېدلي دي، هېڅ پېژندل کېږي نه، مونږ ددوی جنازې کابل ته دروړلو او سبا به یې بغلان او تخار ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروليږو ځکه وژل شوي څلور واړه سرتېري مو د بغلان او تخار دي، تاسو مه راځئ او زحمت ونه باسئ.
شمشاد په زوره زوره ژړل او په منډه د خپل کور په لوري را روان و، د کور دروازې ته راورسېده، سترګې يې په نوميالي او ننګيالي ولګېدې چې د هغوی له سترګو هم اوښکې روانې دي خو په زوره زوره نه ژاړي
نوميالي شمشاد په غېږ کې کلک ونيوه، دواړو سلګيو پسې واخيستل، همدلته يې له ژړا زړونه تش کړل، ننګيالي دواړو ته ډاډګيرنه ورکوله، څو شيبې تېرې شوې، ننګيالي شمشاد او نوميالي ته وويل:
شپه راروانه ده، خدای ج راوستي ورځ ده، کورکي هېڅوک مه خبروئ، راځئ چې جانباز اکا او د کلي ملک فتح خان خبر کړو،
د درېواړو له سترګو اوښکې روانې وې او جانباز دروازې ته ورغلل، جانباز اودس کړی و او لمانځه ته روان و، ويې ليدل چې شمشاد، نوميالي او ننګيالي ژاړي، پوښتنه يې وکړه هلکانو څه شوي دي؟
ننګيالي خپلې اوښکې پاکې کړې، ورته ويل يې:
اکا ! د بريالي ورور په موټر ماين چاودنه کړې او وژل شوی دی، جنازه يې آن هلمند کې ده، قومندان يې څو شيبې مخکې شمشاد ته زنګ وهلی و، هی هی يې کړل، خپله ملا يې کلکه ونيوه، له سترګو يې اوښکې راغلې ويل يې:
اوس بايد څه وکړو او چيرته لاړ شو ننګياله بچو؟
ساړه ساړه آسويلي يې ووېستل

ننګيالي هم ورو ورو دوه درې کوکې له خولې ووېستې بيا يې ويل:
جانباز اکا د ملک فتح خان کور ته به ورشو چې جومات ته لاړ نه شي
جانباز نوميالي او شمشاد ته ډاډګېرنه ورکوله، بيا يې د شمشاد له غاړې لاس تاو کړ او د فتح خان تر کوره يې د هغه سر په لاس کش کړ، ويل يې:
شمشاده بچکه مه ژاړه، دا د تقدير فيصلي دي، مرګ حتمي ده، نوميالي د فتح خان دروازه ژر ژر وټکوله، په حويلۍ کې فتح خان وټوخېده او بيا يې په لوړ غږ ويل:
کوم يو يې، دغه ده درغلم
تر څو چې فتح خان له دروازې راوته، ننګيالي دروازه په زوره زوره وټکوله، فتح خان خپل بوټونه هم سم پښو نه کړل، لونګۍ يې په لاس کې راوخيسته او په بېړه بيرون راووته، ويې ليدل چې نوميالی، ننګيالی او شمشاد ژاړي خو جانباز حيران ولاړ دی، هېڅ نه وايي، فتح خان ويل:
څنګه چل دی، څه خبره ده، هلکانو ولې ژاړئ، هغه خبر نه و چې د شمشاد دوی په کورنۍ باندې يوه بله د ماتم ورځ راغلې ده
ننګيالي خپلې اوښکې پاکې کړې، زړه يې غټ کړ، بيا يې ويل:
خان کاکا د بريالي لالادوی موټر هلمند کې په ماين ور برابر شوی دی
تر څو يې چې خبره خلاصوله فتح خان پوښتنه وکړه چې وضعيت يې اوس څنګه دی؟
نوميالي په ژړا ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لالا مي له څو ملګرو سره یې یوځای وژل شوی دی، هغه ژوندی نه دی، شمشاد ته یې قومندان زنګ وهلی و چې جنازه یې نن شپه کابل او سبا بیا بغلان ته درلېږو

فتح خان حیران ودرېده، پرته له جانبازه یې ټولو ته ډاډګیرنه ورکړه، خپل کشر زوی عابد ته یې غږ کړ چې د میلمستون دروازه خلاصه کړي

فتح خان ویل:

راځئ کور کي کینئ، اوس هغه ته دي الله ج جنتونه ورنصیب کړي، ملاله وریندار مه خبروئ، سبا به یې خبره کړو، میلمستون ته ننوتل، ننګیالي، توریالی او شمشاد دربواړه غونج غونج کیناستل، ژړل یې خو له خولو یې غږ نه وته، اوښکې یې له سترګو سیلاب رواني وې

جانباز د نصوارو قطۍ راووېسته، یوه کپه شنه نصوار یې خولې ته واچول او بیا یې رډ رډ شمشاد، نومیالي او ننګیالي ته وکتل، رنګ یې زېړ تښتیدلی و ځکه د شمشاد دوی په خپلوانو کې مشر سړی همدا جانباز و چې په غم او ښادۍ کې به یې نورو تر امر لاندې کار کاوه او هېڅوک نه و چې دده له خبرې دې سرغړونه وکړي، فتح خان خپل سر په زنګنو ایښی و، تر یوې شیبې سوچ وروسته یې په جانباز سترګې وګنډلې، هغه ته یې ویل:

جانبازه ! دا خو هلکان دي، راځه په دې سوچ وکړو چې سبا جنازه چیرته وکړو؟

جانباز خپل نصوار له ژبې لاندې کړل،

د جانباز په ځواب کې یې ویل:

خو کلي ته به جنازه راوړو کنه ولې څه ستونزه ده؟

فتح خان لومړی چوپ شو، بیا یې ویل:

ته خو مشر سړی یې، سر دې په هرڅه خلاصیږي، د حکومت د مخالفینو قانون خو دلته دادی چې د حکومت په ننګه د مړ سړي جنازه په کلي کې نه پرېږدي

په کوټه کې ناستو ټولو په ځیر ځیر ملک فتح خان ته وکتل، جانباز ویل:

هو داسې خو ده، ښار کې هم زمونږ د خپلوانو کورونه نشته، اوس به څه وکړو؟

فتح خان سروخوازوه چې دی هم همدې خبرې ته په سوچ کې دی، ننګیالي نومیالي ته وکتل خو له خولې یې غږ ونه وېسته، نومیالي له جېبه ټیلفون راووېسته، فتح خان او جانباز ته یې ویل:

زما د خسر څرګند خان کور په ښار کې دی، هغه سره به خبرې وکړو، که ستونزه یې نه درلوده هلته به جنازه ویسو او تر دریمې ورځې پورې به ښار کې واوسو

د جانباز له سترګو اوښکې رواني شوې، ویل یې:

اخ خدایه ج ! څه وخت ته دې راوستم چې هم مړ زه یم او هم پړ زه، بیا یې نومیالي ته وکتل، هغه په لاس کې ټیلفون نیولی، له سترګو یې د اوښکو سیلاب روان و، ویل یې:

ته بچیه څرګند خان ته زنګ ووهه ټیلفون ماته راکړه زه به ورسره خبرې وکړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومیالي د خپل خسر څرګند ټیلفون ته زنګ وواهه، ژر یې
ټیلفون جانباز ته ورکړ، مخکې تر دې چې څرګند ټیلفون اوکي
کړي، جانباز د قالیني له څنډې لاندې نصوار توف کړل بیا یې
ټیلفون غوږ ته نژدې کړ،
څرګند ویل:
نومیاله سلامونه، ستړی مه شې، څنګه یې؟
جانباز سلام او ستړي مه شي پرېښوده، په داسې حال کې چې له
سترګو یې اوښکې روانې وې، ویل یې:
څرګنده زه یم جانباز
هغه ویل:
جانباز اکا ته ښه یې، کراري ده؟
جانباز سوړ آسویلی ووېسته، بیا یې ویل:
کراري نشته، د غم لپاسه غم دی، خبره داده چې بریالی هلمند
کې وژل شوی دی، جنازه یې دلته کلي کې د حکومت مخالفین
نه پرېږدي، مونږ د ملک فتح خان په کور کې راټول یو غوښتل
مو چې سبا جنازه ستا کور ته دروړو او له هغه ځایه یې دفن
کړو، ستا نظر څه ده؟
څرګند اوف کړل، په ژړغوني اواز یې ویل:
جانبازه رېښتیا وایې؟
هغه بیرته ځواب ورکړ، ویل یې ته څنګه سړی یې دا وخت د
ټوکو نه دی، مونږ له غمه مړه شولو او ته فکر کوې چې دوی
راته دروغ وایي
څرګند ویل:

هېڅ ستونزه نشته زما کور ستاسي خپل کور دی، زه به نن شپه
ټول چمتووالي ونیسم، سبا جنازه همدلته راوړئ
د سولې ورور عابد خان له میلمستونه ووت، کور کې یې مور
او سولې ته ویل:
ډېر وران کار شوی، ټول میلمستون کې ژاړي، هغوی ترې
پوښتنه وکړه چې څه کیسه شوې؟
عابد ویل:
څه وشي، نن هلمند کې د بریالي دوی په ټانک ماین چاودنه
کړی، هغه یې له څو ملګرو سره یوځای وژل شوی دی، ورونه یې
ټول له جانباز سره راغلي او په میلمستون کې ناست دي ژاړي،
لایې مور نه ده خبره، بیا یې ویل:
بل غم داده چې جنازه یې هم په کلي کې د حکومت مخالفه وسله
وال نه پرېږدي، اوس هغوی او پلار مې په دې سوچ کوي چې
ښار کې جنازه د چا کور ته ویسي او له هغه ځایه یې دفن کړي، د
سولې مور غوټۍ اوف کړل، ویل یې:
ای بدبختي ملالۍ، د غم لپاسه غمونه درباندې راځي، خدای ج
غمونو ته پیداکړې یې، سولې ته یې وکتل، بیا یې ویل:
دوه کلونو کې یې دا دریم زوی دی چې ځوانیمرګ کېږي، نور
یې له سترګو اوښکې راغلې، سوله حیرانه ودرېده، هېڅ یې نه
ویل، له سترګو یې دوه درې څاڅکي راغلي اوښکې له خپله
وروره پټې پاکې کړې، ورور عابدخان ته یې ویل:
د بریالي ټول ورونه اوس زمونږ په میلمستون کې دي؟
هغه ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو، شمشاد، نومیالی او ننګیالی همدلته دي، سترګې یې له ژړا ډکې ډکې شوې، ستونی یې سلګیو ونیوه، ویل یې:

نور خیر خو په شمشاد مې ډېر زړه بدیږي، چې میلمستون ته راننوتی نو له سترګو یې اوښکې روانې دي.

ملالۍ څو واره د کور له دروازې بیرون راووته، په سرک کې یې ښکته او پورته وکتل، اندېښنه یې شوه چې زامن یې ولې نن په وخت کور ته نه و ورغلي، نګورګانو نه یې پوښتنه وکړه چې هلکان به چیرته تللي وي؟

هغوی ورته په ویل:

مونږ نه یو خبرې،

شمشاد غرمه او نور دواړه مازدیګر له کوره وتلي دي

فتح خان له جانباز سره سوچونه وکړل، بیا یې ننګیالي ته ویل:

هلکه ته دې کور ته لاړ شه، په کور کې هېڅوک خبر نه کړې چې بریالی وژل شوی دی، نومیالی او شمشاد به همدلته پاتې شي ځکه که دوی لاړ شي، مور دې پوهیږي نو ټوله شپه به له ډېرو چیغو چیغو مړه شي

جانباز په خپل ځای کې وپشبده، ویل یې:

هلکه ننګیاله ملک رېښتیا وایي، مور ته دې ووایه چې نومیال او شمشاد د جانباز په کور کې دي، هلته میلمانه راغلی و نو جانباز دوی هم راپرې نه ښودل چې کور ته راشي.

ټوله شپه نومیالي او شمشاد د ملک په کور کې وژړل او ننګیالي بیا په چوپه خوله ټوله شپه په کور کې ژړا وکړه خو په کوټه کې ورسره میرمن یې هم پوه نه شوه چې بریالی وژل شوی او دی ورپسې ژاړي.

سهار وختي ننګیالي خپله میرمن خبره کړه چې ورور یې بریالی وژل شوی دی او جسد یې د نومیالي د خسر څرګند خان کور ته راوړي، هغه خپل اوښکې پاکې کړې، له ځانه سره یې سوچ وکړ چې ملالۍ او د کورنۍ نور غړي به یې څنګه د څرګند تر کوره بوځي؟

ننګیالی د غم سربېره په سوچونو کې ډوب و چې جانباز دروازه وټکوله، ننګیالی په دربهار بېرون ور ووت، ویل یې:

اکا جنازه خو د څرګندخان کور ته راوړو نو ادې به څنګه کړو؟

جانباز وپشبده، ویل یې:

څرګند ته وایم چې ستا مور ته زنګ ووهي او د میلمستیا په پلمه یې خپل کور ته وغواړي

جانباز خپلې عینکې په سترګو کړې، د ګوتو په زور یې د خپل ټیلفون بټنې کېکاږلې، بیا یې ننګیالي ته ویل:

هلکه! دغه شمېره ته وګوره چې د چا ده؟

ننګیالي ویل:

اکا دا د څرګند شمېره ده

جانباز ژر د څرګند شمېرې ته زنګ وواهه، ویل یې:

څرګنده! ملالۍ مه خبروه، ته ورته زنګ ووهه چې نهه بجې یې ورته میلمستیا کړې، په همدې پلمه یې کورته دروغواړه

هغه غلي شو، بیا یې ویل:

ولې اکا؟ ملاله نده خبره چې بریالی مړ شوی دی؟

جانباز ویل:

نا ا

(c) ketabton.com: The Digital Library

 څرګند جانباز ته ځواب ورکړ چې ملاله به په کومه پلمه خپل کورته وغواړي

څرګند د ننګیالي ټیلفون ته زنګ وواهه، دغټو او وړو پوښتنه یې وکړه، بیا یې ویل:

خیښې ته ټیلفون ورکړه، ننګیالي ژر ټیلفون ملالي ته ورکړ، د ملالي ملا چې ډیرو غمونو یو څه ور کوپه کړې وه، سترګو یې هم د پخوا په څېر هرڅه سم نه لیدل، څرګند سره یې ستړي مه شي وکړه، بیا یې ویل:

خښېه ! دا لمر له کومې خوا راختلی چې زه دې یاد کړم او زنګ دې راته وواهه؟

هغه غلی شو، بیا یې ملالي ته کړل، زوروې ته خو له نګور ګانو نه ښې طالع لرې، لېمه دا دوه ورځې راپسې شله وه، بیخې یې په تنګ کړی وم چې ملاله مور راوغواړه، نو دادی نن مې درته زنګ وواهه، بیا یې ویل:

میلمستیا مې درته کړې، همدا اوس راروانه شه، ننګیالی هم د ځانه سره راوله چې بیا وروسته لمر تودیږي.

ملالۍ چې د خپل نازولي زوی بریالي له وژل کېدو بې خبره وه کټ کټ یې وخندل، بیا یې څرګند ته کړل:

ګوره لېمه جانې ته به نومیالی ور یاد شوی وي، هسې به یې تاته ویلي وي چې ملاله ادې مې یادیږي او کور ته یې را وغواړه؟

څرګند دومره په غم کې ډوب و چې د تمثیل لپاره یې هم شونډې سره خلاصې نه کړې څو خندا وکړي، ملالۍ ته یې ویل:

د هغه غم مه کوه، ته او ننګیالی راشئ چې وروسته بیا تودوښه زیاتیږي، شمشاد او نومیالی به ستا له لمسیانو او نګور ګانو سره وروسته راشي

ملالي ویل:

سمه ده، څرګند سره یې مخه ښه وکړه

ننګیالي ژر ځان تیار کړ او له ملالي سره د څرګند د کور په لور روان شول، په لاره کې څو ځله ملالي له ننګیالي پوښتنه وکړه چې ولې خپه ښکارې خو ننګیالي هېڅ نه ویل، د ملالي په زړه کې اندېښنه پیدا شوه، بریالی خوار یې لا په یاد هم نه و چې په هغه به څه شوي وي

نومیالی له فتح خان، جانباز او د کلي له یو شمېر سپین ږیرو سره لاړل، کلي کې یې له څو تنو پرته هېڅوک خبر نه کړل چې بریالی وژل شوی او جنازه یې په ښار کې کوي، شمشاد کور ته راغی، کوټې ته ننوت، په لوړ غږ یې چیغې پیل کړې، پوره یو ساعت یې وژړل، د زریالي، توریالي، بریالي او ننګیالي مېرمنې او ماشومان یې هم خبر کړل چې بریالی وژل شوی دی، د بریالی مېرمنې هوسۍ تر شمشاد ډېر چیغې وهلې، د خپل سر وېښتان یې شکول، ځان یې له ډاګې ډاګې واهه، دومره هوسۍ او شمشاد وژړل چې آن غږونه یې کېناستل، نور به یې چې ژړل له خولې به یې غږ هم نه وته، په کور کې ټولو ژړل، د ماشومانو چیغو ټول کلی په سر اخیستی و، د ګاونډیو ښځې راغلې ویل یې څه شوي دي؟

هوسۍ ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې مې په سر شوې، بریالی مړ دی، هرڅوک به چې خبرېدل په خپله خوله به یې لاس کېښووده او ژړا به یې پیل کوله، کوڅه کې د موټر غږ شو، شمشاد همداسې په ژړا ورغی، ویې لیدل چې کلیوال یې ریحان ولاړ دی، مخکې تر دې چې شمشاد خبرې وکړي، ریحان په ژړا ورته ویل چې فتح خان رالیږلی او ټول راځئ چې د څرګند خان کور ته ځو، دوه بجو ته جنازه رارسیږي

شمشاد په منډه کور ته راغی، ورېندارګانې او وریرونه یې په موټر کې کېنول، ټولو چیغې وهلې، د کوټې او حویلۍ دروازه یې همداسې په مخ خلاصې پرېښودې، د ګاونډیانو ښځې راغلې او ددوی دروازې یې بندې کړې، په موټر کې ناستو ټولو ژړل، شمشاد ژړل خو غږ یې نه وته، له روان موټره دومره د چیغو غږونه جګېدل چې فکر به دې کاوه د نړۍ غمیز شور ټول همدا دی، د څرګند کور ته ورسېدل، دا وخت نهه بجې شوې وې، ملاله لاهم نه وه خبره چې زوی یې مړ دی، یوناڅاپه ټوله کورنۍ یې په ژړا د څرګند په کور وردننوته، ملالې رامنډې کړې چې څه شوي دي؟

ټولو ژړل، هېچا خپله ژړا دومره نه شوه کنټرول کولای چې ملاله خبره کړي چې زوی یې بریالی په هلمند کې وژل شوی دی، څرګند رامنډه کړه، ملاله یې له لاسه ونیوه، ویل یې:

خېښې هېڅ خبره نده، د بریالي په پښه یوه مرمۍ لږېدلې او برسېرن ټپي دی، اندېښنه او ژړا مه کوئ، بیا یې ټولو ته اشاره وکړه چې ژاړي دې نه

لېمه راغله خپله خوابښي ملاله یې له لاسه ونیوله، ویل یې:

ادې مه ژاړه هېڅ خبره نده، په بریالي څه نه دي شوي

د ملالې له سترګو اوښکې روانې وې، هسې یې غمو ملا ورماته کړې وه، ویل یې:

لېمې لورې لکه چې خاورې مې په سر شوې، زه طالع نه لرم، لکه چې بریال زوی مې له لاسه ورکړ، بیا لږ په لوړ غږ چیغه کړه، اوف یې کړل

لیمې یې ټیکری په سر ورواچوه او کوټې ته یې بوتله،

هغې ته ویل:

ادې ! بریالی د پلخمري په ملکي روغتون کې دی لخیره یولس بجو ته یې رارسوي

د څرګند کورنۍ د ملالې نګورګانې او لمسیان په میلمستون کې کینول، میلمستون د کور له کوټو یو څه لرې و د چیغو غږ ترې نه راته

هلته نورو کم خو هوسې او شمشاد بیخي ډېر ژړل، په مخ یې اوښکې د سیلاب په څېر روانې وې

شمشاد په خپل ګلکسي ټیلفون کې د بریالي عکس راوستی و، هغه ته یې کتل او په لوړ غږ یې چیغې وهلې، تر دولسو بجو یې چیغې ووهلې

ډېره سخته ورځ وه، شمشاد په کمه موده کې د خپل د دریم ورور د مړینې اورېدلی و، د بریالي جسد یې لا نه و رارسولی خو په ژړا یې کورنۍ ځانونه ستړي کړل، یوازې مور یې د لېمې خبره منلې وه چې بریالی ټپي دی ځکه خو د هغې له سترګو اوښکې نه تلې، دوه بجې د څرګند دروازې سره اته نهه موټر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودرېدل، په منځ کې یې امبولانس و چې د بریالي مړی پکې بار و، دا وخت په ډېرو جوماتونو کې ننګیالي او جانباز اعلانونه کړي و چې جنازه څلور بجې کوي.
شمشاد بیرون ووته، خپل کلیوال یې ولیدل، حیران حیران ټول ولاړ و، دومره حیران چې که له پوزې نیول شوي وای د ځینو ساه لا وته، کلیوال له امبولانسه چارپېر ولاړ و، د خړګند کلیوالو هم رډ رډ کتل، نه پوهېدل چې جنازه د چا ده، یوه له بله پوښتنه کوله چې څه خبره شوې ده، څوک مړه دي او دا جنازه د چا ده؟
تابوت له موټره جانباز، فتح خان، ننګیالي او نومیالي راکوزه کړ، شمشاد هم د تابوت یوه څنډه ونیوله خو زور یې ټول ژړا اوبه کړی و
نژدې خپلوانو او کلیوالو رډ رډ کتل، اوښکې یې تویولې خو تابوت یې له موټر نه رابښکته کاوه، هسې نه و چې هغوی د بریالي په مړینه خواشیني نه و خو ډار یې له دې و چې که څوک یې دلته د تابوت په رابښکته کولو کې عکس واخلي او د حکومت مخالفینو ته ویسي بیا به یې کلي کې ګُزاره سخته شي، لاس تر زني ولاړ و، ځینو خو ان ژړا هم پټه کوله، د بریالي ملګري د دیوالونو سیوری ته ناست و، سرونه یې په زنګنو ایښي و، له سترګو یې بې اختیاره اوښکې د سیلاب په څېر رواني وې، ډېره سخته او خواشینونکې شېبه وه
د خړګند ګاونډیو رامنډه کړه، تابوت یې ونیوه، شمشاد حیران ودرېده، ویې لیدل چې د بریالي په تابوت د هیواد درې رنګه ملي بیرغ پروت دی، پرې ور ټیټ شو، لومړی یې بیرغ ښکل او

بیا یې د تابوت له ښیښې د بریالي مخ ولیده چې د باروتو په اور تک تور شوی و، خپله ملا یې ونیوه او پر مخې یې ځان د بریالي په مړي ورخطا که، چیغې یې کړې، وا بریاله وروره یې ناري کړې، فتح راغی شمشاد یې غېږ کې پورته کړ، نورو ته یې ویل:
هله جنازه دننه ویسئ، وخت کم دی، څلورو بجو ته مو د جنازې اعلانونه کړي دي، جنازه یې دننه کورته وېوړه، له مخامخ کوټې د ملالي سترګې په تابوت ولګېدې، چیغې یې کړې، د تابوت خواته یې رامنډه کړه، تابوت ته راونه رسېده، برنډه کې وغورزېده او بې هوښه شوه
ټول د بریالي په مړي راټول شول، د ټولو چیغو دوه درې کلي خبرول، د خړګندخان مېرمني شېبې او لور یې لېمې ژر د بورې شربت جوړ کړ، د ملالي په خوله کې یې ور وڅڅاوه، جانباز، خړګند او ننګیالي جنازه پرېښوده او د ملالې خواته راغلل، ننګیالي ژړل هېڅ یې نه ویل، جانباز ویل:
وریندارې که وضعیت یې ښه نه وي چې ښار ته یې بوځو؟
خړګند ویل:
ډاکټر ته به یې بوځو خو مېرمني یې شېبې ویل:
نا شربت مو خوله کې ور څڅاوه، ښایي ژر په هوش راشي ننګیالی بیرته د بریالي د مړي خواته ورغی، ملا یې په دواړو لاسو ونیوه، مشر ورور یې ترې ابدي بېل شوی و نو ځکه ورته ډېره سخته وه، ژړل یې خو غږ یې نه وته، په خامکي سنډو ګنډل شوي دستمال باندې یې خپلې اوښکې پاکولې، شمشاد د بریالي سرته او د بریالي مېرمن هوسۍ یې پښوته ناسته وه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړو د زړه په زور ژړلي ځکه نه يې سهار او نه يې غرمه ډوډۍ خوړلې وه، نوميالی حيران د تابوت په څنګ کې ناست او ورو ورو يې ژړل، شمشاد ځان له ډاګې ډاګې واهه، د نوميالي کوژدنه لېمه ورته راغله، هغه يې لاسه ونيوه او لرې يې بوته، هغې ډاډګېرنه ورکوله، دلېمې مور په لوړ غږ جانباز ته نارې کړې، ويل:

جانباز کاکا، وا جانباز کاکا تشويش مه کوه ملاله په هوښ راغله

لېمې د دې غږ په اورېدو سره شمشاد د برنډې په يوه څنډه کېناوه، ژر د خپلې خوابنې ملالې خواته راغله، هغه يې له لاسه ونيوه او د بريالي د تابوت سرته يې بوتله، د ملالې په سترګو توره شپه وه، د غره په څېر زوی يې مړ و، څو شيبې يې وژړل، بيا يې د تابوت د مخې تخته لرې کړه، خپل ښی لاس يې د بريالي په مخ تېر کړ، د هغه مخ د باروتو اور سوځولی و، ترڅو يې چې د بريالي څېرې ته کتل او د هغه په مخ يې لاس واهه ژړا يې نوره هم زياتېده، کوژده کړې نګور يې لېمه راغله، ملالې يې غېږ کې ونيوله، دې هم ژړا پيل کړه، ليمې چې ډېر وژړل ملالې د هغې له غاړې لاس تاو کړ، په حويلۍ کې يې ناستو ښځو ته وکتل، ويې ليدل چې د څرګند د ګاونډ او د خپل کلي ټولې سپين سرې او خپلوان يې راغلي، خپه دي، هېڅ نه وايي، هره سپين سرې ښځه په خپل ځای کې ناسته او اوښکې تويوي، خپلې خپلوانې او نورې زړې ښځې د ملالې خواته راغلې، اول يې د بريالي مړی او بيا يې ملالې ته ډاډ ورکول پيل کړل، ځينو سپين سرو ښځو ويل:

ملالې خوري مه ژاړه د ټولو همدا لار ده، ځينو ويل: الله ج درکړی و بېرته يې درنه واخيسته او ځينو بيا ويل د قسمت هرې فيصلې ته بايد په ورين تندي غاړه کېږدو، له مرګه تېښته نشته

د لېمې مور شېبې ويل:

ملالې الله ج دې د زړه صبر در نصيب کړي، ډېره سخته ده، دا دې دريم ځوان ځوی دی چې په مرميو سوری سوری بې درته راوړي، بيا يې اوف کړل، ويل يې:

الله ج ته خپله ښه پوهېږي

لېمې خپل ليوره شمشاد او د کلي سپين سرو ښځو ملالې ته ډاډګېرنه ورکوله، هوسۍ بيا له ډېره غمه ځان له ډاګې ډاګې په ځمکه ويشته، د خپل سر ويښتان يې شکول او ساړه ساړه آسويلي يې وېستل

له مخامخ دروازې ډله ځوانان هويلۍ ته راننوتل، ننګيالی او نوميالی له جانباز سره مخکې را روان و، څرګند راغی، په لاس يې ښځو ته اشاره وکړه چې جنازه خښولو ته وړو، ننګيالی او نوميالی له جانباز او څرګند خان سره کټ ته ودرېدل، نور ځوانان تابوت ته نژدې رانغلل ځکه د کلي ښځو هلته له راغلو ځوانانو مخونه پټول، ملالې چې دوی وليدل په خپل ځای کې يې د درېدو هڅه وکړه، لاسونه يې په ځمکه ولږول، په ډېر زور وهلو سره ودرېده، د تابوت په لور يې قدمونه واخيستل، د بريالي ناڅاپي مړينې يې د زړه زور اوبه کړی و، هېڅ وسه يې نه درلوده، دريم پل اوچتولو ته پاتې نه شوه او بېرته په ځمکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راولوېده، ژر شېبې په غېږ کي راکلکه ونیوه، بیرته یې راپورته
کړه، نورو ښځو هم رامنډې کړې، هغه یې تر تابوته ورسوله
ملالي ورو ویل:
ننګیالیه چیرته یې وړئ؟
تر څو چې ننګیالي خبرې کولې جانباز ویل:
ملالي ورینداري ورځې دومره اوږدې نه دي، دوه بجو ته مو د
جنازې اعلانونه کړي و، دادی دوه نیمې بجې دي، تودوښه هم
ډېره ده، خلک له لرې سیمو راغلي دي، ناوخته ده، بیا کلو ته
موټر هم نه ځي نو جنازه به لږ وخته وکړو، ترڅو یې چې ښخوو
نو مازدیګر کېږي.
ملالي چیغې کړې، ویل یې:
مانه مې بریال زوی مه وړئ، زه بې بریاله ژوند نه شم کولای،
وا بریاله سر دې راپورته کړه ټول خپل او خپلوان دې دیدن ته
راغلي دي
ننګیالی او نومیالی حیران حیران غلي ولاړ و هېڅ یې نه ویل،
د جانباز له سترګو اوښکي راغلې، په خپل ځای کي کېناسته،لږ
په لوړ غږ یې ژړا پیل کړه، بریالی که هرڅنګه و خو په جانباز
ډېر ګران و، پنځه دقیقې یې هېڅ خبرې نه وکړې، بیا یې ویل:
ملالي ! زما چې دومره زړه خپه دی، پوهېږم چې ته ډېره خپه یې،
دده په مړینه ټول کلیوال او خپلوان خپه دي خو څه وکړو، ټول
مرو، څوک مخکي او څوک وروسته، ملالي ته یې ویل:
همت دې د زمری کړه، پوهېږم د اولاد د مړیني درد تر هره درده
ډېر زور غواړي، اوس خیر دی ملالي ورینداري ته راشه او د
وروستي ځل لپاره د بریالي دیدن وکړه چې بیرون خلک جنازې

ته په تمه دي، هغې دوه سوې سوې چیغې نورې هم وکړې خو په
خپل ځای کي وخوزېده او د تابوت په لور یې د تلو هڅه وکړه،
ننګیالي رامنډه کړه او د مور له اوګې لاندې یې شو، ژر یې د
تابوت سرته ور وسته، له ولاړې یې د بریالي په باروتو
سوځېدلي مخ ته وکتل، ښایسته بریالی د باروتو اور داسې
تک تور کړی و لکه تازه چې دې د سکرو له کانه راویستلی
وي، د مخ د ځینو برخو پوستکی یې هم نه و، ملاله پرې ور ټیټه
شوه، ننګیالي ته یې ویل:
زویه ته یې دا د تابوت تخته لرې کړه
ژر جانباز او ننګیالي د تابوت تخته لرې کړه
ملالي د بریالي په مخ خپل ښی لاس کېښوده، ژړا یې څو چنده
زیاته کړه، په مخ یې بې شماره اوښکي رواني شوې، څو شېبې
یې سوې سوې کریغې وکړې او بیا یې په خپل لاس د تابوت
تخته بېرته پرې ور کېښوده، ایسته ایسته یې وکتل، په هوسۍ
یې سترګې ورخښې کړې، ویې لیدل چې په لوړ غږ چیغې وهي،
دومره په لوړ غږ چې آن د کلي په کوز سر کې یې هم خلک
خبرول، ملالي هوسي ته لاس وخوزاوه، ځان خواته د راتلو
اشاره یې ورکړه، خو هغه د بریالي غم په ملا ماته کړې وه، پرته
له بې روحه جسده یې نور هېڅ شي ته پام نه و، د ملالي زړه په
باروتو د سوځېدلي ځوی جسد او نګور سوو سوو چیغو بیخي
خپه کاوه، شېبه په شېبه یې خپګان ډېرېده، هوسې ته یې غږ
کړ، هغه یې خواته را روانه شوه، ویل یې:
ملالي مورې څه وایې؟
هغې په ژړا ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هله لوري همت دي له لاسه مه ورکوه، له غیرته کار واخله او راشه د خپل بریالي وروستی دیدن دي وکړه چي کلیوال جنازي ته په تمه دي، هوسي له ولاړي د بریالي مخ ته وکتل چي ټول د باروتو اور سوځولی دي، بیا غلي هماغلته کېناسته

جانباز ویل:

تاسو خو مړی وکوت، نو مونږ به جنازه ویسو، ټولو د سرپه خوزولو سره د هو ځواب ورکړ، جانباز له ښځو لري ولاړو ځوانانو ته هم د لاس په خوځولو اشاره وکړه چي رادي شي، هغوی چي راغلل، بیا یي ویل:

هلکانو جنازه پورته کړئ چي خلک ډېر په تمه دي، تابوت ته ننګیالي او نومیالي هم اوږه ورکړه، کله چي هغوی جنازه پورته کوله نو د شمشاد، ملالي، هوسۍ او نورو چیغي څو برابره زیاتي شوې، فکر به دي کاوه چي ټول کاڼي، بوټي، دیوالونه او په دي کلي کي شته موجودات خپه دي او د بریالي په مرګ کریغي وهي، هغوی جنازه پورته کړه، وار په وار چیغي ډېرېدې، تر څو چي ځوانانو جنازه له حویلۍ بیرون ویسته، هوسۍ او ملالي دواړه بي هوښه شوې، د کلي ښځې په هغوی ورټولي شوې، ځینو ویل:

نظم یي ونیسي، او ځینو نورو ویل چي د بورۍ شربت یې په خوله کي وروڅڅوئ

جنازه یي هدیرې ته ورسوله، نومیالي او ننګیالي په هدیره کي دومره وژړل چي جنازې ته راغلي کسان یې ډېر له ځانه سره په ژړا کړل

دیني عالم مولوي احساس چي کلونه وړاندې یې ددوی په کلي کي امامت کړی و، د قبر(کَبر) په سره د وعظ او نصیحت لپاره پورته شو، ویل یي:

وا خلکو! بریالي ډېر نېک هلک و، هروخت به یي لمونځ د کلي په جومات کي په جماعت سره ادا کاوه، صالح ځوان و، د چا په کار کي یي کار نه درلوده، غیرت یي بې جوړې و، په وطن او خلکو یي زړه سوځېده الله ج دي ورته دا کَبر د جنت له باغچونه څخه یوه ښایسته باغچه وګرځوي، بیا یې په هیواد کې روانو ناخوالو ته په اشارې سره ویل:

وګورئ دا څه حال دی، په یوه او بل نامه وژل کېږو، هم مو مړی بې قدره دي او هم مو ژوندی بې قدره دی، ترڅو به مو دا حال وي او تر کومه به همداسې د سپین او تور په نامه وژل کېږو، ګناه مو څه ده، بیا یې ویل:

وخت کم دی زه ډېرې خبرې نه اوږدوم خو دومره وایم چي هره خوا مسلمان، افغان او بیا په ځانګړي ډول پښتون وژل کېږي، د خپلي خبرې د تاید لپاره یې ویل:

د کافرې پښتونخوا پښتون کافر دی
قتل عام یې دی روا پښتون کافر دی

نور یې وروستی دعا وکړه، کبر کیندونکو خپل بېلونه وټنګول او بریالی یې تر انبار خاورو لاندې کړ، ټول خپه روان شول، فکر به دي کاوه چي د وخت شاهان همدا و او کوم رالوتي باد یې پاچاهي ړنګه کړې ځکه بېوا که په لار روان دي، هېڅا خبرې نه کولې، د سږو آسویلو غږونه اورېدل کېږي او له خپګانه د هریوه په وچلي دولس بجې وې، مخکې تر دي چي ننګیالی دوی له

(c) ketabton.com: The Digital Library

هدیري راوګرځي هوسۍ په هوښ راغله او ملاله بیا تر ناوختي هماغسي بې هوښه وه، په همدې شپه ملاله، زامن، نګورګاني او لمسیان یې ټول د څرګند په کور کې پاتي شول، پرته له ماشومانو نورو ټولو دا شپه همداسي په آهونو او غم په وینښه تېره کړه، سبا سهار وختي مخ په خپل کور وخوزېدل، هلته نو بیا د حکومت حاکمیت نه و، ننګیالی دوی نه شو کولای چي په جومات کي د خپل وژل شوي ورور بریالي فاتحه واخلي، نیم او نیمکله خپلوان یې کورته راغلل او د فاتحي مراسم یې په کور کې ترسره کړل، د بې وسۍ له امله یې په درېیمه ورځ خیرات هم ونکړ.

اته ورځي تېري شوې، د شمشاد په ګډون ټول د بریالي په غم خپه و، د بریالي مړینه د شمشاد لپاره یو غم، پوهنتون کې غیرحاضري یې بل غم او له سولي بې خبره یې بیا بل غم و چې شېبه په شېبه یې تشویش ډېرېده.

سولي ته هم شمشاد ډېر یادېده، اندېښنه یې وه چي وضعیت به یې څنګه وي ځکه مور یې ویلي و چي د بریالي د مړیني په ورځ د شمشاد وضعیت سم نه و او ډېرې بدې ورځي یې کولې، خپل ټیلفون یې راواخیسته، زړه نا زړه یې د هغه ټیلفون ته زنګ وواهه، شمشاد ټیلفون اوکې کړ، ویل یې:

بلې سولي سلامونه!

هغې ستړي مه شي ورسره وکړه، ویل یې:

شمشاد جانه خدای ج دې بریالي لالا ته جنتونه، تاسي او ستاسي کورنۍ ته دې د زړه صبرنصیب کړي، مرګ حق دی، ټول مرو خو ځوک مخکې او ځوک وروسته.

هغه ترې مننه وکړه، په ژړغوني غږ یې ویل:

سولي مننه، والا ډېره سخته ده، خدای ج دې چاته د خپل ورور غم نه ور وینې، سړی غوټ په ملا ماتوي، زه مي د لالاګانو مړیني داسي کړی یم چې لاره رانه ورکه ده، اوف یې کړل نور غلی شو

سولي ورته کړل:

اې! خیر دی ډېره اندېښنه مه کوه، یوازې تاسي خپه نه یاستئ، تاسو سره په دې غم کې ټول کلی او خپلوا ن شریک دي، قسم دی چې زه،هم ډېره خپه یم شمشاد ورته کړل:

پوهېږم سولي، ستا پلار هم زیات زحمت ووېسته، په هماغه شپه چې بریالی لالا مړ شوی واو جنازه یې په کابل کې وه، مونږ ستاسو په میلمستون کې وفتح خان اکا هېڅ ویده نه شو

سولي ویل:

شمشاده ! هره ورځ وژل کېږو، له مرګه تېښته نه کېږي، بیا یې هی هی کړل

شمشاد زړه غټ کړ، ټوله دنیا یې په خپل غم کې له ځانه سره شریکه کړه، د زړه په زور یې ویل :

نه سولي نه، زه یوازې نه یم، د مرګونو لړۍ روانه ده، دا د هر کور کیسه ده، هر ځوان همداسي ورونه لري، مور لري، خویندې لري، میرمن لري، اولادونه او خپلوان لري، هره ورځ په ګڼو کورونو کې همدا حال دی، له څلورو پېړیو راهیسي د یوه او بل په نامه وژل کېږو، وینه مو ارزانه ده د سولي په سترګو کې اوښکې ډنډ شوې، ویل یې:

هو داسي خو ده، هېڅ کورنۍ بېغمه نده او روانو بدبختیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅوک بې داغه نه دي پرېښي خو بریالی لا ځوان و، د مرګ وخت یې نه، الله ج دې ورته هغه دنیا ګُل او ګلزار کړي، شمشاد زړه غټ کړ، سولې ته یې ویل:

مونږ او زمونږ په څېر د ګڼو کورنیو ژوند له همدا سې زړه بوږنونکو تراژیدیو او ښېښو سره ملګرتیا کوي، اوږه په اوږه ورسره مخ ته ځي، کاش، زما د ورور مړینه وروستۍ شي، کاش بیا تورسرې مېرمنې د خپلو خاوندانو او سپین سرې مورګانې د خپل اولادو داغ ونه ویني، له غمه یې دنګې ملاګانې راکوپې نه شي، بیا یې اوف کړل چوپ شو سولې ورو ویل:

افسوس زمونږ په حال، چیرته چې د جګړې میینان وي، چیرته چې د انسان وینې خپل ارزښت بایلي وي او چیرته د زورورو اوبه په بره روانې وي هلته به هره ورځ همدا حال وي، د یوې مور کمزوری زړه به اور اخلي، یوه ځوانه میرمن به د خپل خاوند په تابوت اوښکې تویوي، د یوې خور له سترګو به د اوښکو په ځای وینې روانې وي، یو ورور به د خپل مټ د غوځیدو غږ اوري او یو خوږ ملګری به په بل ملګري خاورې اړوي او په ابدي سفر به یې لېږي.

شمشاد ته ځمکې ځای نه ورکاوه، ویل یې:

بریالیه وروره ته په ما څومره ګران وې، کاش مخکې زه پوهېدلی چې نه شتون دې دومره سخت دی، بیا یې اوف کړل ویل یې:

ځوانیمرګه وروره ستا دردونه مې حس کړل، ته چې تللی یې شپه او ورځ راباندې داسې تېرېږي لکه د اور په تبخې چې ولاړ یم، غم دې دومره درونډ دی چې ملا یې راماته کړه، ټول عالم

راسره ژاړي خو ستا د غم په راکمولو کې راسره هېڅ مرسته نه شي کولای، سولې ویل:

شمشاده ډېر غمونه مه کوه، هسې هم ډنګر یې دا غمونه به دې نور هم کمزوری کړي، هغه ایسته ایسته وکتل بیا یې هغه وخت ور په زړه شو چې په مازدیګر کې یې د بریالي جنازه خاورو ته سپارلې وه، ویل یې:

په تور ماښام دې کډې بار کړې
په تور ماښام د مرورو کډې ځینه

سولې ته یې ویل:

اې! ازموینې هم راورسېدې، زه خو په جنازه او دواړو کې بند شوم، نه مې درس ویلی او نه خبر یم چې ازموینې کله او څه وخت دي نو ته دې درسونه وایه، زه هم اوس کار لرم، مینه درسره لرم، ښه وخت ولرې.

هغې ورته ویل:

سمه ده خو ته دې ډېر په ځان پام کوه

پنځه ورځې نور هم شمشاد په کور کې و،
څوک به دعا ته راتلل او څوک به تلل

بله ورځ یې ټولګیوال ملګري مرجان ورته زنګ وواهه، شمشاد ته یې ویل:

همت مو د زمري او صبر مو لکه د کرکر غر شه، بریالی لالا دې الله ج جنتي کړي، درې ورځې وروسته د پوهنتون ازموینې دي، لومړۍ ازموینه مو هم د ادبي فنون ده، چمتووالی دې ونیسه، شمشاد ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرجانه ستا دې کور ودان وي، سمه ده زه ډېر بوخت يم خو کوښښ به وکړم چې لږ درس ووايم او ځان له ناکامېدو خلاص کړم

د ازموينې په ورځ شمشاد پوهنتون ته لاړه، په سولې يې سترګې ولګېدې، ډېرې ورځې يې هغه نه وه ليدلې، که څه هم د ورور مړينې له هرڅه ويستلې و خو له سولې سره يې په مينه کې کمی نه و راغلی، هغې وليده، خواته يې راغله ستړې مه شې يې ورسره وکړه

سولې ويل:

شمشاده څنګه يې، درس دې ويلی، ازموينې ته چمتو يې؟

هغه ورو ويل:

هو لږ لږ درس مې ويلی خو ډاډه نه يم چې له کومه ځايه به پوښتنې راشي، دواړه له ټولګي بېرون او د پوهنتون د انګړ په لور روان شول، سولې ويل:

اې ! ځان دې څومره ډنګر کړی دی، بې خوبي خو به دې ډېره نه وي کړې؟

شمشاد ځواب ورکړ:

نا سولې، د ازموينې غم يوخوا او د بريالي لالا د مړينې غم بله خوا ، بيخي يې له خوبه ويستلې يم، شپه او ورځ مې د لالا په اړه فکرونه کوم، بيا يې ويل:

ازموينه به ورکړم خو ښايي چې پوهنتون رانه پاتې شي، دا لګښتونه به له کومه کوو، د کور جنجال يو خوا او د پوهنتون بله خوا

سولې ورته ويل:

غلې شه، هرڅه درسره منم خو دا خبره درسره هېڅ نه منم چې ته وايې د اقتصادي ستونزو له امله پوهنتون پرېږدم، بيايې هغه ته کړل:

اې دا زه د څه شي لپاره يم چې ته به پوهنتون خوشې کوې؟

د فتح خان ځمکې ډېرې دي، زه يې يوه لور يم، کومې پيسې چې ماته د درس ويلو لپاره راکوي د دواړو چاره پرې کېږي، هېڅ غم ونه کړې، بيا يې نېغ نېغ شمشاد ته وکتل چې په رنګ کې يې وينه وغړېده، ويل يې:

که نور هرڅه خلاص شول نو پلار مې راته يو لک روپۍ څو ورځې وړاندې طلايي لاکټ واخيسته هغه به خرڅ کړم او پيسې به يې تاته درکړم

شمشاد غلی شو، ويل يې:

سمه ده سولې وبه ګورو چې څه کېږي

سولې خپلې دواړه سترګې د شمشاد ليدو ته څلور کړې وې، رډ رډ يې ورته کتل،

ويل يې

شمشاده ته وګوره چې زه څومره ډنګره شوې يم؟

هغه نېغ نېغ ورته وکتل، ويل يې:

وبښه زما خو هېڅ پام نه و، خپلو غموکې ډوب وم، رېښتيا ته ولې دومره ډنګره شوې يې؟

هغې وخندل، شمشاد ته يې کړل:

ته څه فکر کوې چې ولې به دومره خرابه شوې يم؟

شمشاد غلی شو، ويل يې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ډنګره شوې یې خو له خپلې پخوانۍ شوخۍ نه یې پاتې، زه نو څه پوهېږم چې تا ولې د خپل ځان خوښې کمې کړې دي؟

سوله مسکۍ شوه ویل یې:

نور نو ستا سوله پرته ستا له غمه څه غم لري، بیا یې دا ټپه د کلمه کړه:

چې مړوندونو کې مې تنګ و
هغه بنګړي مې اوس څنګلو ته راځینه

شمشاد روان شو، سولې د خپل ښې لاس د دوه ګوتو په خوزولو سره له شمشاد سره مخه ښه وکړه.

د پوهنتون ازموینې روانې وې، سولې شپه او ورځ په ځان یوه کړې وه، درسونه یې ویلې، هڅه یې داوه چې په ټولګي کې یا خپله او یا یې مین شمشاد اول نومره شي خو شمشاد د کور په کارونو کې دومره بوخت و چې د ازموینې په شپه به یې دوه درې ساعته د ازموینې چمتووالی نیوه، هر استاد به چې د خپلې اخیستې ازموینې نومرې اعلانولې نوتر ټولو لوړې نومرې به پکې د شمشاد وې.

بله ورځ یې هغو ټولګیوالو چې په خپل سر کې د اول نومره کېدو نیت درلوده په ټولګي کې ویل:

شمشاد تکړه نه دی هسې استادان ډېرې نومرې ورکوي

بل ټولګیوال یې ودان ویل:

زه پوهېږم چې ولې استادان شمشاد ته ډېرې نومرې ورکوي؟

د ودان خبرې نه وې خلاصې چې شاهد پرې راغبرګ کړ:

هلکه چې دومره پوهیږې نو ولې یې نه وایې مونږ دې په سل رقم شک کې اچولي یو؟

ودان خوله خلاصه کړه، ټولو ټولګیوالو یې د سولې په ګډون غوږونه چڅ ونیول چې هغه به اوس څه وایي؟

ودان ویل:

شمشاد ډېرې اقتصادي ستونزې لري او ورور یې هم څه موده وړاندې مړ شو، استادان ددې لپاره زیاتې نومرې ورکوي چې دا هلک وهڅول شي او پوهنتون بس نه کړي کنه نور خو چندان تکړه نه دی

د شمشاد نژدې ملګری مرجان چې له مزاجه شوخ طبیعته و کټ کټ یې وخندل،

بیا یې ټولو ته ویل:

هلئ چک چکې وکړئ، هلئ ژر کوئ، ټولو لاسونه وپړکول، مرجان بیا په خندا شو ویل یې:

شمشاد له ښوونځي هم اول نومره فارغه شوی دی، نومرې څوک خیرات نه ورکوي، هسې مو ګډې وډې خبرې پیل کړې دي، تختې ته یې ډب ورکړ، په غوسه یې ویل:

تاسې د یو چا وړتیا نه شئ زغملی، وغواړئ که ونه غواړئ هغه هلک استعداد لري، خیر دی چې د خان زوی نه دی او پلار یې ډېره ارګاه او بارګاه نلري خو ښه استعداد، خندانه څېره او پاک زړه خو لري د خدای ج ظالمانو نور دا کیسې پرېږدئ، ودان په خپله چوکۍ کې ودرېده چې خبرې پیل کړي خو په دې وخت کې شمشاد ټولګي ته راننوت، ټول غلي شول، چا آه هم ونه کړ، حیران شو، ویل یې:

څه خبرې مو پیل کړې وې، لکه چې زه پردی یم او مانه یې پټوئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

وډان چې مخکې يې د شمشاد د ډېرو نومرو اخيستو په غبرګون کې خبرې کولې مسکی شو، په ټولګي کې يې ټولو ټولګيوالو ته وکتل چې ټول غلي ناست دي او هېڅ نه وايي، ويل يې:

شمشاده ! هلکان د ازمويني غم وړي و، زړه مې پرې بد شو، يوه ټوکه مې ورته وويلې چې لږ خوشاله شي هسې خو يې هم د نومرو غم لړمونونه وراسته کړي دي، تر څو چې شمشاد څه ويل مرجان په کړس وخندل خو وډان اشاره ورته وکړه چې د نومرو په اړه دې هېڅ هم نه وايي، مرجان ويل:

شمشاده ! وډان ماته په ډېره وړه خبره داسې غوسه و چې هېڅ نه غلی کېده خو ته چې ټولګي ته راننوتې لکه په اور چې اوبه توبې شي غلی په خپل ځای کې کېناسته، ګوره ورته له تيرې غږ وځي له ده نه، شمشاد ورو وخندل ويل يې:

نېکبختو زه خو څه د چا پلار يا مشر ورور نه يم چې رانه وډار شئ

دوی په همدې خبرو کې و چې استاد ټولګي ته راننوت او ازموينه پيل شوه

ازمويني پای ته ورسېدې، يوه اونۍ وروسته تدريسي مدير شمشاد ته زنګ وواهه، ويل يې:

هلکه تاته دې مبارک وي، اول نومره شوی يې او په ټول پوهنځي کې لوړه فيصدي ستا ده

هغه ژر منډه کړه، په خندا خندا يې ملالې مور ته غېږه ورکړه، ويل يې:

ادې ! مبارک مبارک مبارک

زه په پوهنتون کې اول نومره شوی يم، تر ټولو لوړې نومرې زما دي، ننګيالي او نوميالي د مبارکي تر څنګ شمشاد ته غېږه ورکړه، نور يې هم وهڅاوه، د ملالې لپاره په تېره څه باندې يوه مياشت کې ترهرڅه زياته د خوشالۍ ورځ همدا وه.

شمشاد خوشاله خوشاله هره خوا تاوېده، دومره خوښ و لکه د پاچاهي باز يې چې په سر ناست وي، سوله ور په زړه شوه، بيرون ووته، د هغې شمېره يې په خپل ټيلفون کې ونيوله، سولې ټيلفون اوکې کړ، ويل يې:

بلې سلامونه زما شمشاده ستړی مه شې

شمشاد ځواب ورکړ، خندل يې

سولې ورته ويل:

نن ډېر خوشاله ښکارې څه خبره ده؟

ويل يې:

ليونۍ ! زه ستاسې اول نومره شوم ماته مبارکي راکړه، لوړې نومرې مې خپلې دي

سولې او کړل، بيا يې ويل:

اې ! ته رېښتيا وايې؟

شمشاد ځواب ورکړ چې هو رېښتيا وايم، هغې مبارکي ورکړه خو شمشاد ويل:

لس ورځې وشوې ته مې نه يې ليدلې، بېخي درپسې خپه شوی يم، سولې په ټيلفون کې مې ستا هغه تصوير ته ګورم چې د پوهنتون په انګړ کې مو د ټيلفون په سلفي کمره اخيستی و.

اې ! ته پوهېږې سولې، تصوير ته چې دې ګورم لامکاني خبرې راته کوي او د ونو د پاڼو په شېر د خپل مينتوب ګڼې خاطرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راپه زړه کوي
سولې ! ستا نه د لرې والي او د يوازېتوب سکوت مې هم د تصوير په بيا بيا کتو د صبر کورگی ړنگوي، گوره ته خو رانه لرې يې خو انځور دې زما د سترگو په نيني گک کې برجونه درولي دي او د مينې جنگيالي پکې ستا د حسن دنيا ساتي
سولې ښاا کړل خو شمشاد بيا پرې ور غږ کړ ويل يې:
واپه ماميينې !
د يادښتونو په يادېدو سره دې نوره هم زما د زغم کېږدۍ مظبوطيږي، نه غوارم د سکوت طلسم مې مات کړم
سولې ورته وخندل ويل يې:
په خبروکې دې دومره هنريت پروت دی چې بيخي په انسان اغېز کوي، ته څومره تکړه يې، توري داسې سره اوبدې لکه کلونه چې دې ليکوالي کړې وي، بيا يې ويل:
گوره ستا يادونو څومره ډنگره کړې يم خو ته بيا برعکس زما تصوير ته په کتو خپلې تجربې پخوې او داسې خبرې دې د ذهن په کتاب کې ليکې چې عواطف راپاروي
شمشاد ويل:
نانا سولې داسې نده خو سولې يې خبرې ور پرې کړې او ورته ويل يې:
غم دې په غم پسې زياتيږي
زه دې نور غم په غم کې نه حسابومه
شمشاد ارشاد کړل خو هغې ويل چې همدا يوه ټپه يې په ذهن کې وه

بې پامه سوله له شمشاد سره د مينې او ميينتوب په خبرو بوخت وه چې مور يې پرې راغله، د سولې خبرې يې واورېدې چې له شمشاد سره ښه په خوند غږيږي، ورسره کيسې کوي او يو له بله سره د زړه خبرې شريکوي، د سولې يې چې مور ته پام شو ژر يې ټيلفون پرې کړ، مخکې تر دې يې چې مور ترې پوښتنه وکړي رنگ يې سور او سپين واوښته، ويل يې:
ادې شمشاد راته زنگ وهلی و، د درسونو په اړه يې راته خبرې کولې، خو مور يې سترگې پرې را ايستلې وې او رډ رډ يې ورته کتل، سولې هڅه کوله چې ځان سپين ثابت کړي خو مور يې هېڅ نه ويل، سترگې يې پرې گنډلې وې او په تروش تندي ورته ولاړه وه، سولې چُپ شوه، مور يې په غوسه ويل:
ته مې څومره پاکه گڼلې خو ستا په اوړو کې هم شگه راووته او د پوهنتون په لومړی کال دې د مينې تارونه زغلولي دي، که همداسې روانه واوسې د فتح خان نوم به د خاورو سره خاورې کړي، په کلي کې به چاته کتلی ونه شو.
سوله په ژړا شوه، ويل يې:
مورې ما له شمشاد سره د خپلو درسونو په اړه خبرې کولې خو ته چې دومره په ما بې باوره يې او شکونه راباندې کوې اړه يم چې پوهنتون پرېږدم، مور يې غلې شوه او سوله په تريو تندي له کوټې بيرون شوه
ورځې همداسې تېرېدې، ورو ورو پوهنتونونه پيل شول، دا سمستر په دومره تودې هوا کې پيل شو چې ټولگي کې به په ټولو ناستو نجونو او هلکانو خولې راماتې وې او د هر استاد تر درس وروسته به نجونو او هلکانو هڅه کوله چې له ټولگي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرون ووځي ، بله ورځ د رخصتي په ساعت کې شمشاد او سوله سره د پوهنتون په انګړ کې ودرېدل، شمشاد ویل:
ښه شو چې دا پوهنتون خو پیل شو کلي کې مې بیخي طاقت نه کېده، بیا یې ویل:
پوهنتون خو ښه ده خو هوا دومره توده ده چې بیخي انسان له پوهنتونه زړه توری کوي، په کاغذي دستمال یې د خپل مخ خولې پاکې کړې، سولې ته یې وکتل، کټ کټ په خندا شو هغې ویل:
ولې خاندې خبره څه ده شمشاده؟
هغه لږ مسکی شو، ویل یې:
اې ! دومره خولې درباندې را راوانې دي چې آن کالي دې ټول لامده شوي دي ستا خو هېڅ ورته پام نه دی، سولې خپلو کالیو ته وکتل ویل یې:
ته اوس دا خبرې پرېږده، یو وخت مې اورېدلی و چې په ژوند کې باید داسې یو ملګری انسان پیدا کړي چې د هېنداري او سیوري په شان وي هغه ځکه چې هنداره دروغ نه وايي او سیوری دې یواځې نه پرېږدي
شمشاد لومړی غلی شو، بیا یې ویل:
اې ! نو داسې انسان کله پیدا کېږي وا سولې؟
سوله په خندا شوه په ځیر ځیر یې شمشاد ته وکتل، ویل یې:
شمشاده ته د هنداري او سیوري په څېر یې راته، نه دروغ راته وايي او نه مې یوازې پرېږدې، هغه امم کړل، په خندا شو سترګې یې یوخوا او بل خوا واړولې، د پوهنتون په انګړ کې یې

ټول وڅارل چې څوک یې په څنګ کې ولاړ نه وي، بیا یې سولې ته ویل، یوه شاعر ویلي:

ځان رانه ورک و، پوهېدم نه چې زه چېرته یمه
تانه مننه، ته چې راغلې ځان مې بېرته وموند

سولې او شمشاد ددې ورځې خبرې همدلته پای ته ورسولې او ځانونه یې یو د بل په دیدن ماړه کړل
ننګیالي له نومیالي او شمشاد سره مشورې پیل کړې چې څه وکړي؟ نومیالي ویل:
زه د واده کولو په نیت راغلی وم خو د بریالي لالا تر مړینې وروسته مې له ځانه سره پرېکړه کړې چې بېرته ایران ته لاړ شم، خواري او مزدوري وکړم څو پیسې راولېږم او تاسو د کور روزګار پرې وچلوئ، شمشاد غلی ناست و، هېڅ یې نه ویل، ننګیالي ویل:
نا نومیالیه ناا ته څو کاله له کور او کلي لرې وې، په ایران کې دې سخت کارونه وکړل او مونږ په کور کې ناست و ستا رالېږلې پیسې مو نوش جان کولې، اوس نوبت زما دی چې کار وکړم او پیسې راولېږم چې د کور اړتیاوې پرې پوره کړو
شمشاد په خپل ځای کې وخوزېده له ټوکو یې ویل:
تاسو پیسې رالیږئ شمشاد به یې مصرفوي، بل وار لخیره زما نوبت دی چې پیسې وګټم او تاسو پرې د کور اړتیاوې پوره کړئ
نومیالي غلی شو، هېڅ یې ونه ویل خو ننګیالي ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاده ! تاته لا ډېر وخت شته، لومړی دې درسونه خلاص کړه او بیا د پیسو ګټلو فکر ته دې په سر کې ځای ورکړه، اوس ددې وخت نه دی چې درس دې پرېږدې او پیسې وګټې

نومیالي ویل:

که ستاسو خوښه وي، ملاله مور به راضي کړم او زه به لخیره همدې اونۍ کې ایران ته وخوځېږم، ننګیالی په خپل ځای کې ودرېده، یوخوا او بل خوا یې وکتل، ویل یې:

نومیاله ورورکه ته دې ورو ورو د واده تیاری وکړه، شمشاد به یې هم همداسې خپل درسونه وایي، په ټولګي کې به اول نومره وي، زه به لاړ شم ملي اردو ته

شمشاد په خپل ځای کې ودرېده، ویل یې:

لالا ته هم ځې ملي اردو ته؟

ننګیالي د سر په خوزولو سره د هو ځواب ورکړ

هغه په ډېره حیرانتیا ویل:

لالا له لوږې نه مړه کېږو، زریالي، توریالی او بریالی لالا د وسلې شوقیان و ګوره چې دریواړه مړه شول، هغو خپله لاره ونیوله، سترګې یې پناه کړې، غم یې ملالې ادې، مونږ، خپلو ماشومانو او میرمنو ته پرېښوده، زما خو له زړه وینې څڅېږي، اوف یې کړل نور غلی شو، نومیالي ویل:

د بریالي لالا مړی له پردي کوره خښ شو، زړه مې قلم قلم دی، هېڅ ویلی نه شم، اوف څه وکړو نو

شمشاد چې له وسلې یې زړه تورو او درې ورونه یې په ګولیو سوري ورته بې روحه راوړي و، ننګیالي او نومیالي ته یې وکتل، بیا یې ویل:

هاغه نظر اوس په هغو سترګو کې پاتې نه شو
نه ځو زړګیه نه ځو نور په دغه لاره نه ځو

د شپې یې په کور کې یې خبرې تاو راتاوې کړې، ننګیالي ویل:

مورې درې ورونه مې مړه شول، مېرمنې او اولادونه یې پاتې شول، دوی ته روزي پیدا کول آسانه کار نه دی او نه هم دا پیسې دلته په کلي کې پیدا کېږي، وریندارګانې یې د ننګیالي خبرو ته ځیر وې، ټول چوپ شول، مور یې ملالۍ ویل:

څه وکړونو الله ج راوستې ورځ ده، چاره نلرو، وچه او لمده به خورو او خپله ګوزاره به پرې کوو.

نومیالی ورو په خپل ځای کې وخوزېده، په کوټه کې ناستو ورونو، وریندارګانو، وریرو او مور ته یې وکتل چې غلي ناست دي ورو یې ویل:

څه وکړو او چېرته لاړ شو؟

شمشاد ژر ویل:

ولې تا او ننګیالي لالا خو په خپلو کې ښه مشوره وکړه نو اوس ولې وایئ چې څه وکړو او چېرته لاړ شو؟

د ملالۍ شاته بالښت ایښی و، په خپل ځای کې یې ځان رانېغ کړ، په غوسه غوسه یې ننګیالي او نومیالي ته وکتل، په تُنده لهجه یې پوښتنه وکړه:

هلکانو ! شمشاد خو به دروغ نه وایي تا سو څه تصمیم نیولی؟

نومیالی غلی شو ویل یې:

ادې هېڅ تصمیم مو نه دی نیولی خو ننګیالي ورو ورو خبرې پیل کړې، مور ته یې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادې ګوره پوله او پټې نلرو چې په شمشاد پوهنتون ووایو، کونډې او یتیمان وساتو او خپله هم په کور کې کینو. له خلکو پوروړي کېږو

ملاله لومړی غلې شوه، بیا یې ویل:

نو څه کوئ، څه مو له وسه کېږي، خیر دی شولې او غنم به کرو، پردۍ ځمکې به په اجاره ونیسو، ننګیالی یې د مور په ځواب کې ویل:

مورجانې کاش یو غم واي، نومیالي کلونه په ایران کې تېر کړل، د کوژدې یې دوه کاله وتلي دي، باید هم د روزګار غم وکړو او هم دده د واده، تر څو به پردۍ لور دده په نامه د پلار په کور کې ناسته وي؟

ملالې ویل:

ننګیالي به بیا کوم لیونی پلان له ځانه سره جوړ کړی وي، اړتیا نشته چې د هغه په اړه له مونږ سره مشوره وکړي، ننګیالی په خپل ځای وښورېده، رډ رډ یې ملالې مور ته وکتل، شمشاد او نومیالي ته یې د خپلو خبرو د تایدولو لپاره سترګه ووهله، ویل یې:

مورجانې ! تر څو به پردۍ ځمکې په اجازه نیسو، په شولو او غنمو کې هم دومره ګټه نشته چې خپل روزګار پرې مخ ته ویسو او هم د نومیالي واده پرې وکړو نو که ستا او د ټولې کورنۍ خوښه وي زه غواړم چې د بریالي لالا په ځای ملي اردو ته لاړ شم؟

وریندارګانو او مېرمنې یې چې د ننګیالي خبرې واورېدې لاسونه یې په خپلو خولو کېښودل، حیرانې شوې، اورۍ په خپل

ځای کې غونجه کېناسته، هېڅ یې نه ویل په تمه وې چې د ننګیالي ددې خبرو په غبرګون کې ملالۍ څه وایي؟

ملالې تندی تریو کړ، له سترګو یې اوښکې راغلې، ویل یې:

تاسو نو ما وژنۍ، زړه مې غمونو وخوړ، سترګې مې د پخوا په څېر دید نه کوي، د بریالي تر مړینې وروسته مې ګوره ملا نوره هم راکوپه شوې، ورځ تر بلې کمزورې کېږم، په دوه درې کلونو کې مې درې زامن ځوانیمرګان شول، د ملالې خبرې چې خلاصې شوې د څو شېبو لپاره هېچا په زوره خپله ساه هم نه وېسته، یوه بل ته کتل، د خبرو کولو جرات په چاکې نه و، فکر به دې کاوه چې په کوټه کې بې روحه بوتان اېښودل شوي، سا په چا کې نشته، ځکه خبرې یې نه کولې

تر څو شېبو وروسته ننګیالي ویل:

مورې زه به ملي اردو ته لاړ شم خو ژمنه مې داده چې جګړو ته نه ځم او په کومه اداري شعبه کې خپله دنده مخ ته وړم

نومیالي ویل:

که په شعبه کې دنده کوې بیا خو خطر نشته لاړ شه خو جګړو ته که ځې اجازه نه درکوو، د بریالي کونډې هوسۍ سوړ آسویلی ووېسته، ویل یې:

نا نا اورۍ خورې که دې یاد وي بریالی هم چې ملي اردو ته روانېده ژمنه یې وکړه چې جګړو ته به نه ځي خو هغسې ونه شو، ملالې خپل سر په زنګنو اېښی و، د هوسې خبرې چې خلاصې شوې سر یې له خپلو زنګنو پورته کړ، ویل یې:

اه خدایه ج ! د زړه صبر راکړې، دا څه اورم او څه وکړم؟

د ملالې زړه نه غوښتل چې ننګیالي ته اجازه ورکړي څو ملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اردو ته لاړ شي خو نیستي او ناداري دا هم اړه کړه څو د ننګیالي ملا ور وتړي او ملي اردو ته یې روان کړي، ملالې ټولو ته وکتل، په ننګیالي یې سترګې ورخښې کړې، ویل یې:
زویه ! نور زه د غم زغم نه لرم، ملي اردو ته لاړ شه خو چې د بریالي په څېر جګړو ته لاړ نه شې
شمشاد ، ننګیالي او نومیالي لاسونه وپړکول، دوی درېواړه خوشاله شول چې مور یې ملي اردو ته د تلو اجازه ورکړه خو د اوریږ هېڅ زړه نه و چې د هغې خاوند دې ملي اردو ته لاړ شي.
ننګیالي ویل:
مورې سبا به د ملي اردو فورمه د جلب او جذب له مرکزه واخلم او بله ورځ به لاړ شم، ملالې د سر په ښورولو ننګیالی پوه کړ چې سمه ده
د همدې شپې په سبا اوریږ ننګیالي ته ډېر زاری وکړې چې ملي اردو ته دې نه ځي خو هغه ټینګار کاوه چې په کروندو کې ګټه نشته او یواځې ملي اردو ته په تګ سره کولا ی شي چې د کور اړتیاوې پوره کړي، دا ورځ او شپه هم تېره شوه، سهار وختي هغه ملي اردو ته د تلو په نیت روان شو ، د ننګیالي دوی روزنیزه دوره د بلخ ولایت په شاهین قول اردو کې وه.
سولې ته په نیمه شپه شمشاد ور په زړه شو ، آن دومره چې د کوټې دیوالونه ورته ویرونکي ښکارېدل، د کوټې چت ورته د هجر پېغورونه ورکول، په خپل ځای کې اړخ په اړخ واوښته خو خوب ورنغی، ټیلفون یې واخیسته، غوښتل یې شمشاد ته زنګ ووهي خو هغه ورته ویلي و چې د شپې له خوا خبرې نه شي کولای، پیغام لیکل یې شمشاد ته پیل کړل،

په پیغام کې یې ولیکل اې ! نه غواړم هېر مې شې او نه هم دا غواړم چې د فراق درد دې ډېر په ځان تېر کړم، د پوهنتون د رخصتیو پای ته یې په اشارې ولیکل:
ورځې لنډېږي او اونۍ هم راباندې ژر ژر تېرېږي هغه ځکه چې د راز او نیا زد شریکو وخت په نژدې موده کې راتلونکی دی، ښایي د بېلتون دیوال مو د وخت په یوه څپېړه ونړېږي او په پوره مینې دواړه سره یوځای شو او په مړه ګېده زه ستا او ته زما دیدن وکړې.
بې تا مې رڼې ورځې تیارې او تیارې شپې مې د ګور په څېر دي
درې ورځې وروسته د شمشاد دوی دوهم سمستر او د ننګیالی دوی روزنیزه دوره په یوه وخت پیل شوه، شمشاد او سولې په پوهنتون کې سره کیسې وکړې، څه موده یې یو او بل سره نه و لیدلی، سولې شمشاد ته ویل:
اې ته بیخي خپه ښکارې څه شوي دي؟
هغه ویل:
لالا مې ننګیالی ملي اردو ته روان شو ، له بدې ورځې لاړه ډېر ورته خپه یم.
سولې ویل:
خیر دی، په هغه به هېڅ نه کېږي، اندېښنه مه کوه، بیایې له شمشاد پوښتنه وکړه، اې تا ولې اول راته دا خبره ونه کړه چې لالا مې ملي اردو ته لاړ، اخر دې زه اړه کړم چې څو ځله درنه ستا د خپګان په اړه پوښتنه وکړم؟
شمشاد په ځواب کې ورته دا بیت دکلمه کړ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې خاموشي مې ګرانې ټوله ځواني وخوړله
ګوره په زړه مې کيسې وې درته کولې مې نه

وختونه همداسې تېرېدل، د سولې دوی دا سمستر هم پای ته ورسېده او ازموینې یې ورکړې په دې ازموینه کې بیاهم شمشاد اول نومره شو

منی شو، ننګیالي هم د ملي اردو روزنيز ه دوره پای ته ورسوله او د هیواد په سویل لویدیځ زون کې یې دنده پیل شوه

ننګیالي د شمشاد ټیلفون ته زنګ وواهه، په کور کې یې د ټولو غټو او وړو پوښتنه وکړه، بیا یې ویل:

شمشاده ملاله مور څنګه ده؟

هغه ویل:

اوس شکر ښه ده، بیخي ډېره ستا اندېښنه کوي، ته دې په ځان ډېر فکر کوه، دوه شپې وړاندې یې هم بیخي ډېر یادولې، له مایې پوښتنه وکړه چې ننګیالي خو به زنګ نه وي درته وهلی

بیا یې ویل: لالا ملاله ادې دې په خوله خو اوربې، ورینداړ دې په زړه کې یادوي،بیا یې په کړس کړس وخندل ننګیالي ته یې ویل:

په مینتوب واده کول او بیا د لومړي ځل لپاره دومره اوږده جدایي کنه ډېره سخته ده

شمشاد غوښتل خبرې اوږدې وکړي خو ننګیالي یې خبرې ورپرې کړې، هغه ویل:

غلی شه تانو پیدا کړه دا خبره

شمشاد ویل:

نومیالی غواړي موټر واخلي، له ښاره به کلي او له کلي به کلیوال ښار ته بیایي او دومره پیسې به پیدا کوي چې د کورنۍ

یوه برخه اړتیاوې پرې پوره شي

ننګیالي لومړی چوپ شو، بیا یې ویل:

سبا لخیره دیرش ذره افغانۍ درته درلېږم نومیالي ته یې ورکړه چې موټر پرې واخلي، نور یې سره مخه ښه وکړه.

د همدې ورځې په سبا شمشاد د کلي کوز سر ته روان شو، منی و، د ونو پاڼې د طلا په څېر تکې زېړې شوې وې، طبعیت عاشقانه و، سوله ور په زړه شوه، هغې ته یې زنګ وواهه، تر جوړ پخير وروسته یې ویل:

اې! طبعیت څومره ښکلی شوی، هرڅه شته خو یوازې ستا د دنګې ځوانۍ، الف قد، خماري سترګو او مارډوله تورو زلفو دیدن نشته، څانګې! باور وکړه زه بیخي درپسې خپه شوی یم، آن دومره چې د ونو د پاڼو په څېر مې څېره زېړه پېړه شوې ده، هڅه کوم چې زړه مې ټکور کړم خو ستا یاد مې داسې په زړه منګولې ښخې کړي چې د ټولو هڅو سره مې هم بیا په پرېکړه کې پاتې راځم او ته بیا زما د زړه د پرېکړې خلاف نوره هم ډېره یادیږې.

سولې لومړی شمشاد ته ډاډګېرنه ورکوله، ویل یې:

د ملک فتح خان د لور خپلول آسانه کار نه دی، زغم او صبر ولره، وخت به هرڅه سم کړي، بیا یې ویل:

که ما وپوښتې ته به وتښتې ځکه چې تر تا زه ډېر دردونه لرم، یو ډول د نهیلۍ احساس کوم، اې!

زه لکه د مني پاڼه ورو ورو مخ په وچېدو یم او ته هم لکه سیم د ځوانۍ غرور نری کړی یې، بې تا دې نه شم خوږه غم مې له غروره او زغم مې له معصومیته یو بل غاړه او غېږ نه ورکوي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوف تر څو به زه دلته او ته هلته له جدايي کړېږې، په ياد به مې شپې سبا کوې، خدايه ځ صبر راکړې.

شمشاد ويل:

سولې ته هم ډېر زړه مه خوره، دوه درې کاله وړاندې مو ديوځاى کېدو هيڅ تمه نه وه، اوس خو په پوهنتون کې سره ګورو او ښه خبره بيا داده چې په ټيلفون خومو بنديز نشته، سولې هيڅ ونه ويل، ټيلفون يې نور هم غوږ ته نژدې کړ خو خبرې يې ونه کړې،

شمشاد ويل:

مينتوب مې ورځ تر بلې په روحي خپګان بدلېږي، نه غواړم چې روحي خپګان مې ددې لپاره کم کړم څو له تا سره مې مينه کمه شي، په موسکا يې دا بيت دکلمه کړ.

بس يوه د مينې کلمه راته راياده ده
ژوند ستا سلګۍ سلګۍ کيسه راته ياده ده

سولې خپه وه، د زړه په زور يې وخندل ويل يې:

زما او ستا د يوځاى کېدو لوى لامل زده کړې دي، که دې پوهنتون ووايې او همداسې لا ښه وځلېږې نو په آسانه به مې خپله کړې

هغه په خندا شو، ورو ويل:

سولې ته رښتيا وايې؟

هغې هو کړل او ددې ټپې په ويلو سره يې شمشاد ته د يوځاى کېدو پيغام ورکړ

دا وايه وايه سبق وايه
چې لوى سړى شې مابه تاته درکوينه

نوميالي سراچه ډوله موټر واخيسته او سورلي به يې پکې ښکته او پورته وړله، ژوند يې که څه هم ډېر ښه مخته نه ته خو ګُزاره يې پرې کېده، لاس يې چاته اوږد نه و، د ژمي په سړو ورځو کې يې موټر وچلاوه، او هڅه يې داوه چې پيسې پيدا کړي څو د را روان پسرلي په دوهمه او يا وروستۍ مياشت کې خپل واده وکړي.

پوهنتونونه پيل شول، د پوهنتون په دوهمه ورځ سولې او شمشاد وروسته تر اوږدې جدايي يو د بل ديدن وکړ، دواړو سره ستړي مه شي وکړه، د ټولګي په يوې څنډه کې سره کېناستل، شمشاد د سولې په څېره خپلې سترګې وګنډلې، رډ رډ يې ورته کتل:

ويل يې:

اې ! بيخي درپسې خپه شوى وم، يادېدې مې شکر چې پوهنتون پيل شو

هغې ويل:

شمشاده! مشرانو ويلي چې د صبر ونې درنې وي نوکه ما او تا صبر نه واى کړى دلته به مو څنګه اوس سره کتلي واى، د هغه ليدو ته يې دوه سترګې څلور کړې، په څېر ځير يې ورته وکتل، بيا يې په خندا ويل:

کاشکې ژمى هم پوهنتونونه نه رخصت کيدلى، په وړيا او آسانه به مو سره ديدنونه کول، بيا يې په ټولګي کې ښکته او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورته وکتل چې هېڅوک نشته، له سترګو یې اوښکې راغلی ویل یې:

مینتـــوب یـــم داســـې حـــد تـــه رســـولې
یـــار د بـــل درومـــې او زه ورپســـې ژاړم

شمشاد په چوکۍ کې وخوزېده، هڅه یې وکړه چې خبرې پیل کړي خو داچې د سولې لیدو ته یې دوه سترګې څلور کړې وې هېڅ یې ونه ویل

دوی په خپلو خبرو بوخت و چې ټولګي ته یې ټولګیوال اټک، ببټ او اند راننوتل، هغوی سولې او شمشاد ته وکتل چې په کیسو سره اخته دي، اند چې یو څه شوخ ویل یې:

سولې او شمشاده مونږ خو به مزاحمت درته نه وي کړی؟

سولې د سر په خوزولو سره د نا ځواب ورکړ خو شمشاد ویل: نا هسې د درسو په اړه غږېدو، مونږ به څه پټې خبرې وکړو په عادي توګه یې په دې کال هم درسونه مخته لاړل، شمشاد چې د لوړ استعداد څښتن و، هڅه یې دا وه چې ښه درسونه ووایي او په دې کال هم د خپل ټولګي اول نومره شي.

د دریم سمستر درسونه او ازموینې یې هم تېرې شوې، په دې ازموینه کې شمشاد بیا اول نومره شو، په ډېرې خوشالۍ سره یې ټول خبر کړل چې په دې ازموینه کې هم اول نومره شوی دی، هغه ډېر خوښ و، یوه اونۍ تېره شوه، شمشاد ته په ځان مینه سوله ور په زړه شوه، سوچونه او فکرونه یې وکړل، له کوره د سولې دوی د دروازې په لور روان شو، بیا یې خپل ټیلفون راوویسته، په ښیښه یې ورته ګوتې تېرې کړې، په پیغام خونه کې یې سلام او ستړي مه شي ولیکه، د پیغام په لیکلو لیکلو د

سولې دروازې ته ورسېده، په سرک کې یې یوې خوا اوبلې خوا ته وکتل، په دروازه کې ولاړ پاتې شو، بیا یې په پیغام خونه کې دا شعر ولیکه:

غلـــی دې کوڅـــه کـــې مســـا پر غونـــدې ولاړ یمـــه
مـــات مـــې دی غـــرور یـــوه ســـوالګر غوندې ولاړ یمـــه

څـــومره ســـخت مـــزل و پـــه ســـختیو مـــې پیـــدا کړلـــې
اوس دې دروازه کـــــې مـــــرور غونـــــدې ولاړ یمـــــه

د همدې ورځې په سبا سولې د شمشاد پیغام وکوت، هغه چې هم ورپسې ډېره خپه شوې وه، شمشاد ته یې زنګ وواهه، ویل یې:

اې ! ته څنګه یې بیخي رانه ورک یې؟ وبښه اوس مې دې پیغام وکوت

شمشاد د کلي په کوز سر کې د یوه ولاړ غټ توت ډډ ته تکیه وکړه، بڼ کې یې ټولو ونو ته وکتل چې په ځمکه یې وزرې غوړولې او د لمر وړانګې نه پرېږدي څو په ځمکه ولږېږي سولې ته یې ویل:

ښه یمه خو دومره ډېر هم ښه نه، تېره ورځ مې زښته ډېره یادېدې، ونو او بوټو ستا د نه شتون پېغورونه راکول، آسمان راته داسې ښکارېده لکه ټول زور یې چې زما په سر وي، ځمکې په خپله غمازه هنداره کې د یوې نابریالۍ مینې انځور راښوده، بیا مې پیغام درولېږه

سولې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول مي فکر درته نه و
اوس مي د زړه ستني کړې درپسې ځينه
شمشاد واه واه کړل نور غلی شو، سولي دوه سترګي له کړکۍ د حويلۍ انګړ ته ځلور کړې وې، ناڅاپه يې پام شو چې مور يې غوټۍ غوږونه بوخ نيولي دي، او ددې خبرو ته غوږ ده، ژر يې ټيلفون پرې کړ، ويل يې:
ادې ! زه له شمشاد سره غږېدم، پوښتنه مي وکړه چې که کتابونه ولري ماته يې د کوم ماشوم په لاس راوليږي، غوټۍ توره او شنه واوښته، تندی يې تروش کړ، غوښتل يې چې ځانکه له وښتانو راونيسي او جزا ورکړي، خپل ځان يې کنټرول کړ، سوله غلي ناسته وه، ښکته يې ځمکي ته کتل او په قالينه کي يې د لاس په ګوته خطونه ايستل، غوټۍ سولي ته وکتل، وړاندې ورغله،د لاس په خوزلو سره يې خبرې پيل کړې، ويل يې:
ما ځومره په تا باور درلوده، زما باور دې له خاورو سره خاورې کړ، نور ځوک اوس په کلي او ښار کي خلاص شول چې ته له شمشاد سره خبرې کوې، هغه شمشاد چې د کورنۍ نوم يې په بې وځلۍ کي ځانګړی شهرت لري.
سولي ورو ويل:
مورې ! اوس ما خو کومه ګناه نده کړې، يوشتمه پېړۍ ده، له خپل ټولګيوال سره مي غږېدلي يم، ته ولې په ما دومره بدګمانه يې؟
غوټۍ نور هم خپل تندی تروش کړ، اوف اوف يې کړل، بيا يې سوړ آسويلی ووېسته، ويل يې:

سولي سولي !! ته به مي اخر د ډوډۍ پرځای په تناره کي پخه کړې، نور چوپ شوه، غوټۍ په سولي باندې ورځې بدې کړې، هره شپه يې ورپسې څار کاوه،همدا سې ورځې تېرېدې، د پوهنتون ځلورم سمستر پيل شو،
غوټۍ ويل:
سولي ! نور دې خوښه خو که خبره شوم چې له شمشاد سره دې په پوهنتون او يا په ټيلفون کي خبرې کړي دي نو هماغه شپه به دا دنيا درباندې تنور کړم او پوهنتون ته به دې هم پرې نه ږدم، هغې د سر په خوزولو سره د سمه ده ځواب ورکړ او پوهنتون ته ترې روانه شوه.
د پوهنتون يوه مياشت نوره هم تېره شوه، د پخوا په څېر به سولي او شمشاد په پوهنتون کي په عادي توګه يو او بل ليدل، سره به يې خبرې کولې او د زړه دنيا به يې په ديدنونو اباده وه.
د شمشاد دوی کورنۍ د نوميالي د واده بند اوبست کاوه، يوه اونۍ هغه پوهنتون ته رانغی، خپله به په کور او زړه به يې په پوهنتون کي و، د غوټۍ له خبرداري وروسته سولي هڅه کوله چې له شمشاد سره کتل او خبرې په داسې ډول وکړي چې څوک د اړيکو درلودو شک پرې ونه کړي.
سولي چې اته ورځې شمشاد نه و ليدلی زړه يې غوښتل چې خبرې ورسره وکړي او خواته يې ورشي خو د مور له ويرې يې د پوهنتون په انګړ کي له ټولګيوالو بختورې، برېښنا، پښتنې، تلوسې او خوږې سره ولاړه پاتې شوه، د هغه څنګ ته وره نغله څو ورسره د زړه خواله وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد لـه لـرې واټـنـه پـرې سـترګي ګنډلي وې، رډ رډ يې ورته کتل،د هغې لاسونو ته ځير و چي کله به ورتـه د لاس پـه خوځولو اشاره وکړې، سولې هڅه کوله چي لـه ټولګيوالو سره يې خبرې لنډې کړي او د شمشاد خواته ورشي خو هغوی په يوې پوښتنې پسې بلـه پوښـتنه کولـه او د سـولې خبـرو تـه بـوختې ولاړې وې ، هغې شمشـاد تـه پرلپسې څو واره وکتلې، شمشـاد پـه خندا شو ، سولې ولیده چي هغه ورتـه ګوري او خاندې لـه ملګرو يې څو قدمه لرې لاړه، آسمان او ځمکې تـه يې وکتـل چي هرڅـه پـه خپل ځای دی او يـواځې ددې زړه ده چي د شمشـاد پـه مينـه کې بند دی، دا بیتونه يې د ځانه سره دکلمه کړل:

سـوځم پـه انګـار د لـرې لـرې نـه
خانـدي راتـه يـار د لـرې لـرې نـه

نـاز کـوي ادا کـوي مسـتي کـوي
اخلـي مـې ازار د لـرې لـرې نـه

سـتورو کتـل ماتـه او مـا سـتورو تـه
يـار تـه انتظـار د لـرې لـرې نـه

دا ورځ همدا سې تېره شوه، د سولې پـه زړه کې دومره خبرې او پوښتنې پيدا کېدې چي ددرس ويلو پرځای به يې لـه شمشـاده د پوښتنو کولو لپاره تياری نيوه

سبا د پوهنتون پـه انګړ کې سره مخ شول، د شمشاد تور وېښـتان باد رپول،د لمر سترګي هم خپلې وړانګې ډېرولې او د روښانه سبا پـه نيت هلکان او نجونې پوهنتون ته پـه راننوتې وې.

سولې ويل:

اې ! بيګا مې سوچ وکړ،ډېرې هلې ځلې مې وکړې څو پوه شم ولې يو شمېر انسانان د مينې په درياب ځان ورګډوي او ولې يو شمېر نور بيا د خير پـه غونډۍ ناست او لاسونه ورته پړکوي؟

شمشاد کټ کټ وخندل ويل يې:

مينه د چا پـه اختيار او اراده کې نه ده چي زړه دې وغـواړې ويـې کړې او زړه دې ونه غواړې ويې نه کړې، مينـه لکـه اور سـوځول کوې، د سمندر پـه څېر دې لـه ځانه سره وړي او د سپرغۍ پـه څېر دې الوځوي او وزرونه درکوي، د مينې زور هېڅوک نـه لري، کله ډېره ساده او کله دومره پيچلې شي چي حد نه لري، ښـه خـو خبره يې چي د مين سترګې ړندې وي.

سولې کټ کټ وخندل ويل يې:

پخوانيو خلکو بـه ويـل چي مينـه سړی ړندوي نو ځکـه څېړنو ښودلې ده چي د مينې پـه وخت کې انسان کولای نـه شي د خپلې مينې او يا مېين کمې ووينې.

شمشاد ويل:

سولې خبرې نه اوږدوم زه بېرته ځم کورته، ددې لپاره راغلم چي پـه ټولګي کې غيرحاضر نـه شم دوه ورځې وروسته د نوميالي لالا واده ده لـه وړاندې د ې خبره يې

سولې ويل:

سمه ده زه او مور مې دواړه درځو لخيره

واده تيار شو ، د واده پـه ورځ سوله او مـور يې غـوټۍ د ورابانو پـه ډلـه کې د نوميـالي د خُسـر کـور تـه ورغلـل، شمشـاد سـوله وليده، غوښتل يې چي خبرې ورسره وکړي، ناڅاپه يې ټيلفون

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړنګېده، سولې ورته په پیغام کې لیکلي و:
شمشاده زما خواته رانه شي چې مور مې ځاري.
واده تیار شو، د کلي هغو سپین سرو ښځو چې ګیبي پایځې اوپه ځانګړي افغاني دود کالي یې درلودل اتڼ ته راپورته شوې، تورپیکې، درخانۍ او زرکه چې د اتڼ په چمبه وهلو کې نوموتې وې له چمبو یې کوکارې پورته کړې، په سرو لاسونو یې چمبې ته داسې ګوزارونه ورکول چې غږ یې لسم کلي ته هم رسېده، د مستې قلندرې سندرې ته اتڼ روان و، د سولې مور غتۍ هم ملالۍ اتڼ ته پورته کړه په دې وخت کې شمشاد ځان ناوې ورینداري لېمې ته ور ورساوه، سوله یې وروښوده، ویل یې:
لېمې ورینداري تاسره مې ژمنه کړې وه، هاغه له قده دنګه او په څېره زړه راښکوونکې نجلۍ سوله ده چې ماسره یوځای درس وایي او پرې مېین هم یم.
واده تېر شو،
د سولې او شمشاد د څلورم سمستر ازمویني پیل شوې،
هغوی دواړه به په ازموینه کې څنګ په څنګ کېناستل،
سولې به له شمشاد او شمشاد به له سولې سره مرسته کوله،
په ازموینه کې بیا شمشاد اول نومره او سوله څلورم نومره شوه.
د پوهنتون رخصتۍ سولې او شمشاد ته د یوه اوږده بېلتون زیری ورکاوه، منی و، د ځینو ونو پاڼې ژیړې او د ځینو لا لاندې را تویې شوې وي، تر ونو لاندې په ځمکه پرتې ژېړې پاڼې داسې ښکارېدې لکه طلایي فرش چې چا په ځمکه هوار کړی وي، عمرخوړلو کسانو د سترګو په سر د لاس چتر جوړ

کړی و څو د لمر وړانګې یې سترګې وې نه سي، شمشاد د بڼ په خوا کې د سیند په څنډه په لویه غټه تیږه پلتۍ وهلې وې او ناست و، په سیند کې د پخوا په څېر اوبه زیاتې نه وې، په تېږه به چې لږېدې یو ډول خوږه موسیقي به یې تولیدوله، د مرغانو شورجوړ و، شمشاد چې د سولې مینې لکه سیم نری کړی و خپل ښي جېب ته یې لاس کړ، شپیلۍ یې ترې راوویسته، یوخوا او بل خوا یې وکتل، د شپیلۍ په هرسوري باندې یې په ډېر هنر سره ګوتې کېښودې، په هر پوکي سره به یې یو ډول سوې کریغې له شپیلۍ ویستې، شمشاد چې د شپیلۍ په جادویي غږ د مینې نغمې راتاوې کړې د مېینانو په ټپونو یې د ځان او سولې په ګډون مالګې وشیندلې.
هغه هم دا نغمه:
نن د جانان دیدن ته څمه توري نرۍ وریځې
خدای خودې لنډه کړي دا د ځمکې تنابونه مستې نازنینې
شمشاد لا شپیلۍ نه وه ایښې چې ټیلفون یې وشرنګېده، ژر یې ټیلفون اوکې کړ، تر سترې مه شې وروسته سولې ورته ویل:
شمشاده لږ لږ رانه هېر وې
کوم ځوانیمرګ شپیلۍ وهي غرقه یې کړمه
هغه په لوړ غږ وخندل ویل یې:
سولې فکر کوم د شپیلۍ غږ دې واورېده، هغه زه یم د سیند په غاړه ته رایاده شوې او زړه مې په شپیلۍ یخ کړ.
سولې ویل:
که رېښتیا ته یې نه زه اړیکه پرې کوم ته یوه بله خوږه نغمه په شپیلۍ کې راته وغږوه، وخت په شمشاد او سولې ډول ډول

کانې وکړې خو د یوځای کېدو تمه یې ډېره او په مینه کې یې ماته لا هېڅ منله .

د ژمي سړې او د بېلتون اوږدې شپې دواړو همداسې تېرې کړې، پسرلی راورسېده، د هغوی پوهنتون پیل شو .

ننګیالي شمشاد ته زنګ وواهه، ننګیالي ویل:

دنده مې اوس په کندهار ولایت کې ده، قومندان راته ویل چې شل ورځې وروسته په رخصتي کورته لاړ شه، شمشاده درځم تاته او ملالې مور ته څه دروړم؟

شمشاد وخندل، ویل یې:

ماته هېڅ مه راوړه خو ملالې ادې ته چې هرڅه راوړې ستا خوښه

ننګیالي ویل:

زه اوس په ټانک کې سپور یم بیا غږېږو په مخه دې ښه

لس ورځې تېرې شوې ټول په تمه و چې ننګیالی به لخیره کور ته راځي، بله ورځ سهار د نومیالي ټیلفون ته له نامعلومه شمېرې زنګ راغی، هغه ورسره خبرې وکړې.

نومیالي ترې پوښتنه وکړه چې څوک یې او چاسره کار لرې؟

هغه ویل:

زه جګړن پتنګ پتیال یم د ننګیالی دوی د ټولي قومندان، نور غلی شو

نومیالي ویل:

ښه وایه قومندان صاحب څه خبره ده؟

جګړن پتیال ورو او په ژړا ویل:

كُلُّ نَفْسٍ ذائقَةُ الْمَوْتِ تېره شپه زمونږ په پوستو بریدونه شوي و، ننګیالي دوی د جګړې سیمې ته په لاره و چې د حکومت د

مخالفینو کمین ته برابر شوي، اته نفره مو ورک دي او د ننګیالي په ګډون څلور کسان مړه شوي دي، الله ج دې وبښي

نومیالي چیغې کړې ویل:

جګړنه ته رینښتیا وایې؟

جګړن ویل:

هو اوس یې جنازې په روغتون کې دي ځکه ټول سوځېدلي پېژندل کېږي نه، تر پېژندو وروسته لخیره جنازه کابل ته درلېږو ، جګړن له خپلو سترګو راغلې اوښکې پاکې کړې ویل یې:

ورور جانه تاسو زحمت مه باسئ زمونږ امبولانس جنازه د مرکزي بغلان تر ښاره در رسوي، مړی به تر درې بجو هلته در ورسېږي، هېڅ د کتو نه دي کوښښ وکړئ چې همدا نن یې دفن کړئ.

نومیالي ژړلي خو جګړن تیلفون پرې کړ

لېمې له نومیالي پوښتنه وکړه چې څه شوي خو هغه ځواب ورنکړ او په بېړه یې ځان د جانباز کور ته ورساوه او خبر یې کړ چې ننګیالی وژل شوی دی، له هغه ځایه نومیالی او جانباز د فتح خان کور ته راغلل، فتح خان یې خبر کړ، نومیالي د فتح خان په میلمستون کې په لوړ غږ چیغې وهلې، په خړ څادر جانباز هم خپلې اوښکې پاکولې او فتح خان سر په زنګنو ایښی و هېڅ یې نه ویل، جانباز خپل ټیلفون راووېسته او د نومیالي خسر څرګند سره یې اړیکه وکړه، هغه ټیلفون اوکې کړ، جانباز ورته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځرګنده ! خبره واوره ننګیالی مړ شوی دی، جنازه یې نن تر درې بجو له کندهار رارسیږي، قومندان یې ویل چې ټول سوځیدلی او د کټو نه ده نو باید همدا نن یې خښ کړو ته هلکان هدیرې ته ولیږه او مونږ به له ده ځایه در روان شو.
نومیالۍ د خپل کور پر لور منډه کړه، سرک کې خلکو چې هرڅه غږونه وریسې وکړل د هیچا ځواب یې ورنکړ، خپل دروازه په غربهاري خلاصه کړه، د حویلۍ په منځ کې یې په لوړ غږ چیغې پیل کړې، ټول پرې راټول شول، نومیالۍ په لوړ غږ چیغې وهلې، ټول یې خبر کړل چې ننګیالی وژل شوی دی.
ټولو چیغې پیل کړې خو د ملالۍ، اورۍ او شمشاد چیغو ټول کلی خبر کړ، په کوڅه کې ټول کلیوال راټول شول، د کلي بوډۍ ښځې راغلې، هغوی هم ژړلې، کلیوالو په کوڅه کې رډ رډ یوه بل ته کتل، حیران ولاړ و، ځینې خو آن دومره خپه وچې له زړه یې وینې څڅېدې، جانباز د شمشاد دوی کور ته راننوته، ویل یې:
ملالۍ ورینداري وخت کم دی موټر دروازې ته راغلي دي تاسو پکې کینئ او د ځرګند کور ته درځئ، څو قدمه وړاندې لاړه زرکې او شمشاد ته یې ډاډګېرنه ورکړه، هغوی یې هم له حویلۍ بیرون راووېستل او په موټر کې یې کېنول، له خپل ښي جېبه یې د نصوارو قطی راووېسته، مخکې تر دې چې نصوار خولې ته واچوي ویل یې:
کلیوالو ! جنازه څلور بجې د نومیالي د خسر ځرګند په کور کې ده ټول هلته راشئ، نور په موټر کې کیناسته او دروازه یې په غرَب په ځان پسې پورې کړه

د غرمې تر ډوډۍ وروسته د ملي اردو یو رنجر موټر او یو امبولانس راورسېدل، له رنجر موټر دوه پنډ پنډ دریشي کړي کسان راکوز شول، یو یې د ننګیالی دوی د ټولی قومندان جګړن پتنګ پتیال او بل یې د هغوی د ټولي برید مل محب الله زغم و، سترګو ته دواړو لاسي دستمالونه نیولي و او خپلې اوښکې یې پاکولې، جانباز سره یې سترې مه شي وکړه، د ننګیالي ملګرو د پوځي امبولانس دروازې خلاصې کړې، هغو ویل:
ننګیالی دی الله ج وبښي مونږ یې خپله له امبولانسه راکوزوو، د جنازې تر راښکته کولو وروسته جګړن پتیال ویل:
ستا سو غم زمونږ غم دی، ټول وجود یې سوځېدلی دی، پېژندل کېږي نه، هېڅ اړتیا نشته چې د تابوت د سر تخته لرې کړئ.
جانباز د سر په خوزولو سره د سمه ده ځواب ورکړ، کلیوالو یې تابوت په لسو نفرو ونیوه او د حویلۍ پر لور یې روان کړ، جنازه یې چې د ځرګند په حویلۍ ورننوېسته زرکې، ملالۍ او شمشاد رامنډه کړه، کلیوالو ژر تابوت په ځمکه کېښوده، لرې لرې خپه ودرېدل، شمشاد او ملالۍ پړمخې ځان په تابوت ور واچوه، زرکه د تابوت سرته کېناسته، جانباز راغی، هغوی ټول یې پورته کړل، کلیوالو ته یې اشاره وکړه چې تابوت دې د حویلۍ په انګړ کې کېږدي.
ملالۍ غوښتل چې د تابوت د سرتخته لرې کړي او د ننګیالي جسد وګوري خو جانباز نه پرېښوده، شمشاد د تابوت اړخ ته او زرکه د ننګیالي د مړي پښو ته ناسته وه، د سرو ښتان یې شکول، ددوی زړونه لا په چیغو نه و یخ چې جانباز له څو کلیوالو سره حویلۍ ته راننوته ویل یې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوخته ده ملالې جنازه وړو ، بېرون کليوال ډېر په تمه دي، ملالې هڅه کوله چې څو شيبې نور هم تابوت ته وګوري خو هغوی جنازه پورته کړه، په دې وخت کې د چيغو غږ دومره ډېر شو چې آن دوه درې کلو کې اورېدل کېدل.

پرته له دې چې کليوال د تابوت تخته لرې کړي جسد يې خاورو ته وسپاره او د هغه د کورنۍ په زړه يې يو نه جوړېدونکی داغ پرېښوده.

شل ورځې تېرې شوې، د ملالې ملا د ننګيال غم راکوپه کړه، د سترګو ديد يې کم شو او ناروغه شوه، هره شېبه به يې د ننګيالي نوم يادوه.

بله ورځ سولې زړه نا زړه د شمشاد ټيلفون ته زنګ وواهه، تر جوړ پخير وروسته يې ويل :

خدای ج دې تاسو ته د زړه صبر درکړي ، ورور دې ډېر نيک او ښه انسان و جنتي دې شي ، څه وکړو الله ج دې ورته هغه دنيا ښه کړي .

شمشاد ويل :

هو سولې ګور ته ټول کډې کوو خو د چا کډې وړاندې او د چا بېرته .

سولې له شمشاده پوښتنه وکړه چې پوهنتون ته ولې نه راځې؟

شمشاد سوړ اسويلی وويسته ويل يې:

سولې ښايي نور پوهنتون ونه شم ويلی ځکه په هغو دېوالونو مې چې تکيه کوله ټول ونړېدل، ژوند مې ډېر تريخ دی، درې کلونو کې مې څلور ورونه مړه شول، څلور کُنډې مونږ ته په کور

کې ناستې دي، ملاله ادې مې چې د هريوه ورور مېرمنې ته ګوري له سترګو يې لارې لارې اوښکې ځي.

سولې غلی شوه، بيا يې ويل:

ګوره دا به د الله ج رضا وه، استادانو ويل چې شمشاد خبرکړئ څو پوهنتون ته راشي، څو ورځې وروسته ازمويني پيل کېږي.

شمشاد سولې ته په ځواب کې ويل:

سمه ده خپله هڅه به وکړم، بيا يې دا لنډۍ په غمجن غږ د شونډو په څوکو تېره کړه

دا خو مې زړه دی چې لا ټينګ دی
دومره غمونه دريابونه وچوينه

سولې ويل:

شمشاده ! ما درسره ژمنه کړې چې د پوهنتون لګښت دې زه درکوم نو د پوهنتون له اړخه بېغمه اوسه، شمشاد هېڅ ونه ويل خو سولې ويل:

ريښتيا زيات وخت وشو نه مې ليدلی ډېره درپسې خپه يم هغه ځواب ورکړ چې سمه ده لخيره سبا ستا لپاره درځم وبه دې وينم او هم به لږ درس ووايم زه هم در پسې زيات خپه شوی يم.

سبا يې پوهنتون کې سره وليدل، سولې ويل:

اې ! ننګيالی ډېر ښه انسان و، ملکوتي شوي روح ته به يې دوعا کوو خو شمشاد غلی شو، په سترګو يې لاس وواهه، بيا يې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ســـردرو وطـــن تـــه وایـــه
پـه مـړو مـوړ شـوې کـه لا نـور کـوې مرګونـه

آســـمانه درز وهــــه رالــــو ېږه
پـه ماقیامـت دی چـې پـه ټولـو قیامـت شـینه

دوی په خبرو بوخت و چې ټولګیوالې یې شغله، شربت ګله، شبېه، ننتکۍ، مکۍ او ورېمه راغلې ټولو شمشاد او سولې سره سترې مه شي او غم شریکي یې ورسره وکړه، مکۍ ویل:

شمشاده! باور وکړه چې د ننګیالي ورور په مرګ دومره خپه شولو لکه خپل ورور مو چې مړ وي، بیا ستا نه راتګ پوهنتون ته بیخي زیات اندېښمن کړي و.

دوی خبرې خلاصې کړې او ټولګي ته په ګډه روان شول، ددې سمستر ازموینې پیل او تېرې شوې، شپږم سمستر کې شمشاد نه غوښتل چې پوهنتون ته راشي، سولې څو واره زنګونه ورته ووهل خو هغه ویل چې کور کې ډېرې ستونزې لري او نه شي کولای چې پوهنتون ته راشي، لس ورځې پوهنتون ته رانغی.

د پوهنځي د پښتو څانګې آمر جهانزېب څو واره هڅه وکړه چې شمشاد سره خبرې وکړي چې ولې پوهنتون ته نه راځي خو ټیلفون یې رُخ نه شو، اخر دېته اړ شو چې د شمشاد دوی کلي ته ورغی، د غرمې ډوډۍ یې د سولې دوی په مېلمستون کې وخوړه، د سولې پلار سره یې کیسې وکړې، هغه یې هم د ځانه سره ملګری کړ او د شمشاد دوی کور ته ورغی.

فتح خان د شمشاد دروازه وډبوله، نومیالی ورته راووته، تر سترې مه شي وروسته فتح خان ویل:

دا د شمشاد دوی د څانګې آمر صاحب جهانزېب دی، له پوهنتونه راغلی دی

نومیالي ژر دروازه خلاصه کړه، ویل یې:

راځئ پاتې کیسې به په مېلمستون کې وکړو، نومیالي هغه کینول او خپله په منډه کور ته لاړ، شمشاد ته یې ویل چې د څانګې مشر یې راغلی دی

شمشاد هم کوټې ته ورغی، د سولې مشر جهانزېب تر دعا وروسته ویل:

شمشاده! غم او ښادي په ژوند کې راځي خو ته لس ورځې کېږي چې پوهنتون ته نه یې راغلی، ټولګیوالو ته دې ویلي و چې نور پوهنتون ته نه شم راتلی، ما هڅه وکړه چې زنګ درته ووهم خو ټیلفون دې چالانه نه و نو ځکه دلته راغلم، غرمه مې د فتح خان اکا په کور کې ډوډۍ وخوړه، بیا یې نومیالي ته ویل:

که ستونزه نه وي ځوانه! مورکۍ مو هم کوټې ته راولئ، زه غواړم یو څه خبرې تاسو ته وکړم.

نومیالي هېڅ ونه ویل او له کوټې ووت، ملاله یې له لاسه نیولې وه او کوټې ته یې رانویسته، ملالې په زوره زوره خپله ساه وېسته، تر سترې مشي او ډاډ ورکولو، وروسته د سولې مشر جهانزېب ویل:

مورې! شمشاد زمونږ د پوهنتون یو له ممتازه زده کوونکو څخه ده، پنځه سمستره اول نومره پاتې شوی، ښه راتلونکې په مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لري، ده یې ټولګیوالو ته ویلي چې نور پوهنتون ته نه راځم نو ځکه زه ورپسې راغلم.

د آمر جهانزیب تر خبرو وروسته په کوټه کې ټولو یوه بل ته کتل خو هېڅ یې نه ویل، ملالۍ چې د کوټې په قالینه سترګې خښې کړې وې ویل یې:

آمر صاحب زمونږ هیله او امېد همدا شمشاد و، اوس مو هم خوښېږي چې دی پوهنتون خلاص کړي خوځه وکړم. ځلور زامن مې مړه شول، ځلور تور سرې ښځې ترې پاتې دي، هر زوی مې یوه یوه لپه ماشومان لري نو که شمشاد پوهنتون ته لاړ شي دومره پیسې به لکومه کړو چې هم یې مونږ وخورو هم خپل روزګار پرې مخته بوځو او هم شمشاد پرې پوهنتون ووایي.

دې وخت کې دروازه خلاصه شوه، جانباز کوټې ته راننوته، فتح خان ورته آمر ور وپېژنده، آمر په کوټه کې ټولو ناستو کسانو ته وکتل، ویل یې:

الله ج روزي رسان دی، کلي کې مالداره کسان زیات دي، تمه ولرئ، ناهیلي کېږئ مه، بیا یې فتح خان ته وکتل چې غلی په خپل ځای کې ناست او هېڅ نه وایي

جانباز چې بوخ په خپل ځای کې ناست او امر ته یې کتل اول وپشېده او بیا یې ورو وخندل، ویل یې:

یاره امر صاحب زه خپله ددې پوهنتون او مکتب سخت مخالف وم، آن تر دې چې شمشاد په کانکور کې پوهنتون ته کامیاب شوی و مبارکي مې هم ورنکړه خو اوس وایم چې پوهنتون ښه دی باید هرڅوک یې په خپلو اولادونو ووایي، له جېبه یې د نصوارو قطی راووېسته امر جهانزېب ته یې ویل:

یاره انجنیر صاحب مال د خدای ج دی لس زامن او شل جریبه ځکه لرم، ټولو زامنو ته مې ودونه کړي خو درس مې په یوه هم نه دی ویلی اوس لږ پښېمانه یم، لونې خو مې هېڅ جومات ته نه دي لېږلي.

امر رډ رډ ورته وکتل، تندی یې تریو کړ، جانباز پوه شو چې امر ته غوسه ورغله، بیا یې ویل:

ښاا دا کیسې به پرېږدو تر څو چې شمشاد پوهنتون خلاصوي هرکال زه سل منه وریجې او سل منه غنم همداسې وړیا ورکوم اخر خپلوان مې دي پردي خو نه دي

ملالۍ او نومیالي مسک شول، خوشالي یې په سترګو کې ښکاره شوه، په کوټه کې یې ټولو ته وکتل بیا یې ویل:

سمه ده جانباز اکا چې مونږ سره دومره مرسته وکړې نو مونږ هېڅ کله شمشاد له پوهنتون نه راتاووو.

شپږم سمستر هم همداسې تېر شو، د شمشاد د پوهنتون ټول لګښت به هغه میینې سولې ورکاوه.

د سمستر په وروستۍ ورځ سوله او شمشاد په یوه موټر کې تر کوره راغلل، په لاره شمشاد په معصومو، سترګو سولې ته کتل، زړه کې یې خبرې وې خو په خوله یې نه راتلې، سولې ویل:

اندېښنه دې وه، هروخت به دې تندی تریو نیولی و چې پوهنتون نه شم ویلی، پرېږدم یې، هسې او دسې دغه ده شپږم سمستر هم خلاص شو، اووم سمستر به هم تېر شي او اتم سمستر خو هسې هم په منوګراف لیکلو تېرېږي.

شمشاد کټ کټ وخندل ویل یې:

غلې شه اوس به مې یو ساعت کې له پوهنتون فارغ کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سولې خپلې دوه سترګې د هغه لیدو ته ځلور کړې وې، په ځیر ځیر یې ورته کتل، له ځانه سره مسکۍ شوه، ورو یې سوړ آسویلی ووېسته، ویل یې:

آوف خدایه ! چې د ا د ژمي اوږده رخصتي به څنګه تېرېږي؟

شمشاد ورته هېڅ ونه ویل، سترګې یې د موټر ښیښې ته ږدې نیولې وې، موټر دومره تیز روان و چې آن ددوی له سترګو ونې په حرکت کې ښکارېدې

سولې شمشاد ته وکتل چې په سوچونو کې ډوب دی، ویل یې:

وا په ما مینه

یاره کابل ته کډې لاړې

څه په سوچونو کې ورک یې، لږ ماته ځیر شه، کیسې وکړه، سمستر اخر شو ښایي بیا ژر سره ونه ګورو، شمشاد سترګې سولې ته راواړولې، په دې وخت کې سولې په خپلو وېښتو کې ګوتې د ګومنځې په څېر تېرې کړې، شمشاد ویل:

سولې زه ډېر درپسې خپه کېږم خو هېڅ نه وایم، زه غم په زړه دننه تېروم

سولې یې له لاسي بیکه د خپلو یادښتونو کتابچه راووېسته، د کتابچې په وروستۍ پاڼه یې په سره قلم لاسلیک وکړ، شمشاد ته یې وسپارله، ویل یې:

اې ! تر کوره حق نه لرې چې دا کتابچه خلاصه کړې، په دې کتابچه کې مې د زړه خبرې د زړه په وینو لیکلې دي، ښایي لوستل یې درته ډېر سخته واوسي خو ته یې وزغمه، کله مې چې یادښتونه لولې فکر وکړه چې ته فرهاد یې او د شیرینۍ د لاس ته راوړلو لپاره غر په تېشه سوری کوې.

هغه وخندل ویل یې:

هههههه خو زه شمشاد یم فرهاد نه

موټر چلوونکي موټر د امام قطیبې ځلور لارې یوې څنډې ته ودراوه ویل یې:

پخیر راورسېدئ، کوز شئ، ستاسې کیسې څومره اوږدې او خوږې دي چې هېڅ نه خلاصېږي، د میینانو په څېر چې یوه کیسه خلاصه کړئ نو بله مو تیاره راجوړه کړې وي هغه پیل کوئ.

ورځې او وختونه تېرېدل، بله ورځ د ژمي سړې سیلۍ یو ډول ویرونکی غږ کاوه، شمشاد د کلي له دوکانه د کور په لور روان و، زنګ ورته راغی، ویې لیدل چې سوله ورته زنګ وهي، شمشاد سره یې ملګري و، ژر یې ټیلفون بې غږه کړ، غټ غټ قدمونه یې واخیستل، ملګرو یې تکل، خاورین او سمسور وخندل، سمسور ویل:

شمشاده ! فکر کوم معشوقې دې زنګ درته وواهه څنګه له مونږه دوه درې قدمه مخکې شوې، د سمسور خبرې نه وې خلاصې چې خاورین بیا وخندل ویل یې:

شمشاده ساده ګله، د معشوقو غم مه کوه، هغه دې نه دي اوریدلي چې(یار له کوځې تېر کړه رنګ یې هېر کړه) تکل ویل:

خاندئ مه، بل چا به زنګ وهلی وي ورته، تاسو ته خدای ج درکړه، یوه خبره چې پیدا کړئ کوچ ترې باسئ.

شمشاد ودرېده، ویل یې:

نومیالی لالا مې دی، هغه راته ویلي و چې ژر کورته راشه خو ما ناوخته کړه ځکه مې ټیلفون اوکې نه کړ چې راباندې غوسه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي.
څو ورځې نورې هم تېرې شوې، د میینانو ورځې راورسېده، د سولې دوی کورنۍ د بي بي سي نړۍ دا وخت خپرونه کتله، خبریال ویل:
نن د میینانو ورځ ده، په ګڼو هېوادونو کې دا ورځ میینان لمانځي او اوس اوس په افغانستان کې یې هم میینانو لمانځنه پیل کړې، د سولې ورور پاڅون ژر ټلوېزیون ګُل کړ، پلار یې فتح خان چې د بي بي سي دې راپور ته غوږونه څک نیولي و او سترګې یې د ټلوېزیون په ښیښه ورګنډلي وې، په خپل ځای کې رانبغ شو ویل یې هله پاڅونه زویه بېرته ټلوېزیون چالانه کړه، هغه په غوسه ټلوېزیون چالانه کړ، هېڅ یې ونه ویل، د ریموټ په ټڼه یې د کوټې په قالینه کې خطونه ایستل، د راپور تر خلاصېده وروسته مور یې غوټۍ ترې د ټلوېزیون د ګُل کولو د لامل پوښتنه وکړه
پاڅون ویل:
نوې ناوې راغلې نوې کځورې ورپورې، دا خلک خو په هېڅ هم نه پوهېږي، ورځ تر بېګا په بېکاره خبرو خپل او د خلکو وخت ضایع کوي، دلته په بغلان کې همدا نن څومره کسان په یوه جګړه کې مړه شول او دوی لګیا دي ددې راپور پرځای یې د میینانو په ورځ راپور جوړ کړی، هلک نجلۍ او نجلۍ هلک ته ګلان په غاړه کې ور اچوي.
غوټۍ غلې شوه، فتح خان په خپل ځای کې په ګونډو شو، پاڅون ته یې وکتل چې له ډېرې غصې یې په وچلي دولس بجې دي، ویل یې:

زویه ! هره ورځ د جګړو، وژنو او تاوتریخوالو خبرونه اورو، پرېږدئ چې د میینانو د ورځې په نامه هرڅوک خپل ځان خوشاله وساتي، بیا یې خپلې بوډۍ شوې مېرمنې غوټۍ ته وکتل ویل یې:
کاشکې زه ستا په مور همد اوس میین وای چې ما هم د یوه لاسي ګل پرځای دوه درې ګلان ورته راوړي وای
غوټۍ تندی تریو کړ، وبې خندل، ویل یې:
غلی شه د ماشومانو پلاره، سپین ږیری شوې خو له دې شوخۍ او خبرو دې وانوښتې، سبا سهار شمشاد سولې ته زنګ وواهه ویل یې:
زه غواړم ستا خواته درشم، دروازه کې دې لیدلی شم؟
هغې لومړی د کوټې له کړکۍ خپله حویلۍ وځارله، بیا یې ویل:
هو درسره لیدلی شم خو ډېرې خبرې ښایي ونه شي شمشاد له ښاره یو سور ګل سولې ته د میینانو د ورځې په خاطر په خپل جېب کې اچولی و، دروازې ته یې راورسېده، سولې ته یې زنګ وواهه، هغې یې ټیلفون پرې کړ، دروازه خلاصه شوه، د سولې او شمشاد زړه درېېده چې څوک یې ونه ویني، سولې ویل:
شمشاده ژر دې خبره راته وکړه چې پلار او پاڅون ورور مې په کور کې دي.
هغه جېب ته لاس کړ، ګل یې راوویسته، سولې ته یې ډالۍ کړ، ویل یې:
تور توتان له تا قربان، د میینانو ورځ دې درته مبارکه وي، مینه درسره لرم، همدا مې له وسې کېده، پرون د میینانو ورځ وه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما هېره نه وه خو بوخت وم ، نن مې درته ګل راوړ، ډېره زیاته ښننه درنه غواړم، نور روان شو.
بیا یې تر پسرلي سره ونه لیدل، کله کله به دواړو په ټیلفون سره خبرې کولې
د پسرلي په لومړیو ورځو کې سولې او شمشاد سره تر یوه اوږده لرې والي ولیدل، دواړو یو د بل په دیدن سترګې مړې کړې، د اووم سمستر لومړۍ ورځ یې د مینې او مینتوب په خبرو تېره کړه، شمشاد ویل:
د هرې سختۍ تر شا ښه وختونه هم شته، د ژمي په رخصتیو کې مې بېخي ډېره یادېدې، کاڼو او بوټو به ستا د نه شتون پېغورونه راکول، ومې زغمل دادی اوس درته مخامخ ولاړ یم او وړیا دې دیدن کوم.
سوله په خندا شوه ویل یې:
که ما وپوښتې ته به وتښتې، ستا یادونو او غمونو مې زړه سوری سوری کړ، بیا یې دا ټپه دکلمه کړه

لـــه زړه مـــې یـــو الله خبـــر دی
ددنیـــاګۍ عـــالم پـــرې خلـــه خبرومـــه

مخامخ د پوهنځي په ودانۍ کې د ټولګي کړکۍ په غرب خلاصه شوه، ټولګیوالې شفیقې او مینې یې ورته رډ رډ وکتل، شمشاد د ټولګي په کړکۍ دواړه سترګې خښې کړې، سولې ته یې ویل:
اې ! شفیقه او مینه ګوره څنګه په ځیر ځیر راته ګوري لکه یې هېڅ یې چې لیدلي ونه اوسو
سولې وخندل ویل یې:

شمشاده ! هغوی ما او تا څاري، دوی څومره وزګاره دي او څومره یې له وسې کېږي چې ما او تا پسې وګوري چې چېرته ولاړ یو او څه کوو
دا سمستر هم پای ته ورسېده، دهرې ورځې په تېرېدو سره د سولې او شمشاد د زړه اړیکې نورې هم سره نژدې کېدې، یو بل ته خوږېدل، دیوه اوږده یوځای والي په تمه یې ورځې او شپې شمېرلې.
بله شپه شمشاد او کورنۍ یې ټول سره ناست و، ملالې ویل:
نومیالیه زویه ! دغه دی درې میاشتې وروسته لخیره شمشاد له پوهنتونه فارغېږي، بیا یې د شمشاد په سر لاس تېر کړ، افرین افرین یې کړل
نومیالي وخندل، په کوټه کې یې د ټولو سترګو ته وکتل چې څوک هېڅه نه وایي، له مخې یې د چای ډکه پیاله لرې کړه، له توشکې ورکوز شو او په قالینه کېناسته، مور ته یې ویل:
لخیره له پوهنتون نه خو فارغېږي خو تر څو چې فارغېږي یو چېرته به یې غم وخورو، واده به ورته وکړو، ملالې شمشاد ته وکتل، ویې لیدل چې شمشاد له شرمه ښکته ګوري، هېڅ نه وایي، ویل یې:
ما هم همدا خبره کوله، اوریدلی مې و چې زړه په زړه آینه وي نو هغه خبره ریښتیا ده، ما د واده خبره کوله خو تا راباندې وار ړومبی کړ، ملالې خپلو نګورګانو ته په خندا ویل :
تاسو خپلو کوټو ته درځۍ ، زه ، نومیالی او شمشاد سره پټې خبرې لرو ، هغوی روانې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی چې دا خبرې پیل کړې د شمشاد په زړه راننوتل ، په زړه کې یې سل ډول خبرې راغلې .
ملالۍ رډ رډ نومیالي او شمشاد ته وکتل ، ویل یې :
شمشاده زویه غوښتل مې کوژده درته وکړم ، په زړه مې ارمان وخو څه وکړم پښتو ته په کور کې درې کونډې راته ناستې دي اوس که تاته چیرته بل ځای ښځه وکړم نو خلک به سل رنګه خبرې راپسې وکړي .
نومیالي ویل :
څه ووایم مورې ، خدای ج دغه ورځ په مونږ راوستې ده ، نصیب به مو خراب وي ، بیا یې شمشاد ته وکتل چې خپه ناست دی .
ملالۍ ویل :
شمشاده زویه ! چانس درکوو ، درې کونډې وریندارګانې دې ځوانې دي او په کور کې ناستې دي چې ډېر یې ساتل ښه نه دي ، پښتو ده نو ته یې یوه خوښه کړه چې درته یې نکاح کړو.
شمشاد غلی شو ، تر څو شیبو چوپ کېدو وروسته یې ویل :
مورې زه مې په خپله خوښه ځانته کوژده کوم ، وریندارګانې مې ماته د خویندو په څېر دي ، هیڅ نه کیږي چې زه دوی کې یوه ځانته نکاح کړم .
زریالۍ د کوټې په چت سترګې وګنډلې ، ویل یې :
شمشاد جانه څه وکړو اوس که وریندارګانې همداسې پرېږدو او تاته بل ځای کوژده وکړو داهم ښه نه او هم د پښتو د دود خلاف خبره ده .
شمشاد خپلې دوه پښې په یوه موزه کې کړې ویل :
نا مورې او وروره ! زه مې وریندارګانو کې یوه هم نه کوم .

دا شپه همداسې په خبرو تیره شوه ، سبا شپه ملالۍ او نومیالي جانباز هم راوغوښته څو شمشاد قانع کړي چې یوه کونډه وریندار یې ورته نکاح کړي ، خبرې پیل شوې ، نومیالي ، ملالۍ او جانباز شمشاد ته نصیحتونه پیل کړل
خو شمشاد ویل :
چې په هیڅ صورت باندې مې وریندارګانې نه نکاح کوم ، زه مې په خپله خوښه ځانته کوژده کوم ، وریندار سره نکاح کول راته په هېڅ صورت د منلو نه ده .
ملالۍ ټینګار کاوه چې شمشاد باید خپله یوه کونډه وریندار خامخا نکاح کړي خو جانباز ویل :
نا وریندارې خیر دی شمشاد دې په خپل زړه ځانته کوژده وکړي ، ډېره پسې مه شله کیږه .
ددې خبرې په اورېدو شمشاد شین شو ویې خندل
سبا غرمه چې د ملالۍ ټولې نګورګانې په کوټه کې ناستې وې ورته ویې کتل، ویل یې:
وا نجونو زه خو دا دوه درې کاله کېږي چې کوژدو او ودو ته نه یم تللی، څوک ښه لور لرې چې لخیره شمشاد ته یې ریباري وکړو، مشرې نګور یې زرلښتې ویل:
مورې ! د سپین ګل اکا لور نېکبخته ښه نجلۍ ده، که مو خوښه وي سبا به ورشو ریباري ته؟
زرکې ویل:
بیخي سمه ده ور به شو خو په دې وخت کې لېمې ورو ویل:
تاسو خان وپوښتۍ چې شوله خوري کنه، شمشاد لوستی ځوان دی، له پوهنتون فارغېږي، ښایي څوک په ده او یا دی په چا

(c) ketabton.com: The Digital Library

میین وي هغه به ورته وکړو ، نالوستې ښځه څه کوي، بېړه مه کوئ.

نومیالي وخندل، ویل یې:

شمشاده ! ورینداردې څه وایي، په چا خو به میین نه یې، شمشاد غلی شو هېڅ یې ونه ویل، له ځمکې غږ ووت خو له شمشاد نه، زړه یې ټوپونه وهل

ملاله مسکۍ شوه ویل یې:

زویه څنګه غلی شوې؟ لکه چې په چا میین یې نو ماته یې ووایه، ریباري به یې درته وکړم

لېمې په زوره زوره وخندل، ویل یې:

د شمشاد په زړه زه پوهېږم، زه خبره یم چې څوک په ده میینه ده، څو ورځې وروسته یې لخیره ریباري پیل کوو زه له پخوا خبره یم.

ملالې ویل:

لېمې ته چې خبره وې نو زه دې ولې نه خبرولم خو خیر اوس مې خبره کړه چې شمشاد زوی ته مې د هغه په خپله خوښه واده وکړم.

درې ورځې وروسته لېمې ملالې ته کیسه وکړه چې شمشاد او سوله یو په بل میینان دي او کیسه یې د ښوونځي له وخته پیل شوې ده.

ملاله غلې شوه ، لېمې ته یې ویل :

دا د میینتوب کیسه لاپکې له کومه شوه ، په پښتو او پښتنو کې دا خبرې نشته ، د شمشاد دې وچې سترګې څنګه شي چې میین شوی دی او بیا زمونږ غریبي او د فتح خان خاني کله سره

جوړېږي چې د هغه په لور شمشاد میین شوی دی ، ریښتیا خبره ده چې لوستې نجونې او هلکان چې په پچه وخیژي کشمیر وینې او له پوهنتونه چې په فارغېدو وي نو آسمان ته زینې ږدي .

شپږ ورځې یې په همدې سوچ وکړ چې څنګه وکړي؟

یوه اونۍ تېره شوه، بله ورځ ملاله له خپلو پنځو نګورګانو سره د ملک فتح خان کور ته ورغله، ملاله وروسته تر شپږو کلونو د ملک فتح خان کور ته ورغلې وه، وروسته د ډوډۍ تر خوړلو ملالې او غوټۍ د سولې د مور کوټې ته لاړې، دې وخت کې ملک فتح خان کور ته راغی، ملالې سره یې ستړي مه شي وکړه ورته ویل یې:

ملالې وریندارې دا لمر له کومې خوا راختلی چې ته زمونږ کورته راغلې، لار خو به دې نه وي ورکه کړې؟

ملاله په خندا شوه ویل یې:

ملکه وروره زه به لخیره ډېره درته راشم، دې وخت کې فتح خان خپلې مېرمنې غوټۍ ته وکتل، حیران شو چې ملاله څه وایي او په زړه کې یې کومه خبره ده؟ غوټۍ غلې شوه خو فتح خان ویل:

وریندارې هر وخت راشې قدمونه مو په لېمو

ملالې وخندل، ویل یې:

ملکه وروره زه په نیمه نه پوهېږم اوته بیا په یوه نیمه، د ملالې ددې خبرو په اورېدو سره غوټۍ او فتح خان وخندل ویل یې:

هههههه زه بیا هم پوه نه شوم، سپینه خبره راته وکړه چې پوه شم.

ملالې ویل:

فتح خانه وروره لور چې پېغله او هلک په کور کې ځوان شو ساتل یې نه دي پکار، باید کوژده ورته وشي نو زه ستا د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نازولې لور سولې ريبارۍ ته راغلې يم چې شمشاد ته يې وکړم.
فتح خان چې پښتني دودونو او ميلمه پالنې ته ډېر ژمن سړی و
ملالۍ ته يې وکتل ، کټ کټ ويې خندل ، ويل يې :
وريندارې خيښي به وشي او يابه ونه شي خو دغه زما کور ته دې
راتګ او ميلمه کېدل ښه شول ، زما ميلمانه ډېرخوښيږي چې
کور ته مې راشي ، بې ميلمه کور ته پيکه او بدرنګه ښکاري.
د هغه خبرې نه وې خلاصې چې غوټۍ فتح خان ته وکتل، ويل
يې:
سوله خو وړه ده اوس يې نه ورکوو ، فتح خان وپښېده ويل يې:
ملالې وريندارې سوله خو له پوهنتونه هم نه ده خلاصه شوې،
هغه خو لوستې ده پوښتنه به ترې وکړم که يې خوښه وه ولې نه،
تر تا ښه خواښې او تر شمشاد ښه ځوان په دې ولايت کې کله
پيدا کېږي.
ملالې ويل:
مخصد ما نا امېده له کوره ونه لېږئ، زه په ډېرې تمې او پوره
باور وروركه ستا کور ته راغلې يم، ته خان يې او زه غريبه خو
خيښي به راسره کوې.
غوټۍ هېڅ نه ويل خو فتح خان ويل:
وريندارې سمه ده مونږ به کور کې سلامشورې وکړو او بيا به
تاسو ته د هو او نه په اړه خبر درکړو.
اتم سمستر پيل شو ، بله ورځ سوله اوشمشاد په ټولګي کې سره
څنګ په څنګ ناست و ، شمشاد ويل:
زما کورنۍ خو سولې ستا سو کور ته د ريبارۍ لپاره درغلې وه،
مور او پلار دې څه ويل؟

هغه موسکۍ شوه، په ټولګي کې يې يوخوا او بل خوا ته وکتل،
ويل يې:
ته نو په دومره آسانۍ سره غواړې چې د ملک فتح خان لور
کوژده کړې؟
هغه غلې شو ، يو دوه شېبې يې هېڅ خبرې ونه کړې، بيا يې ويل:
ته لکه چې په ما باندې د اوسپنو پښې زړوې او بيا راسره کوژده
کوې؟
سولې سترګې د شمشاد سترګو ته نېغې ونيولې ويل يې:
نو زړه دې څه غواړي؟
دې وخت کې ټولګي ته د هغوی ټولګيوال راننوتل، ملګرې يې
تلوسې ورته وکتل چې سوله او شمشاد بوخ د ټولګي په کُنج
کې ناست، يو او بل سره يې مرکه ډېره خوږه پيل کړې، ويل يې:
کيسې مو خلاصې دي که مونږ له ټولګي بېرته ووځو؟
شمشاد وخندل ويل يې:
تلوسې ته څومره له خبرو ډکه يې، مونږ به د څه شي خبرې وکړو ،
هسې مو د پايليک ليکلو ته اندېښنه ده، خپلو کې يې په اړه
وغږېدو چې څه وکړو؟
د اتم سمستر دا ورځې هم تېرې شوې، شمشاد ته استادانو د
مونوګراف ليکلو موضوع د عرفاني ادبياتو په برخه کې او
سولې ته يې د ښځو ونډه د لنډيو په ليکلو او ويلو کې ورکړه.
درسونه همداسې په عادي توګه روان و ، د نورو ټولګيوالو نه
وړاندې سولې او شمشاد خپل پايليکونه تيار کړل، د منې
علامې په ځينو ونو باندې راڅرګندې شوې، ميوې پخې وې،
په کلي کې د مڼو يوې ونې ته ودرېده، يوه زېړه مڼه يې ترې

راوشکوله، له منې سره یوه زېړه پاڼه هم له ونې راولوېده، شمشاد حیران دې پاڼې ته وکتل، بیا یې ژر له خپله جېبه هنداره راووېسته، په چپه لاس کې یې خپل مخ ته مخامخ هنداره ونیوله، په ښي لاس یې په وېښتو کې د ګومنځې په څېر ګوتې کش کړې، ویې لیدل چې خپله هم د میینتوب درد اود ورونو غم لکه د منې پاڼه زېړ کړی، ژر د یوې غټې ونې لاندې کېناسته، پاس منږو ته یې وکتل چې په ونه کې ښکته راځوړندې دي،بیا یې د ونې په ډډ باندې تکیه وکړه، اوږ آسویلی یې ووېسته، ټیلفون ته یې لاس کړ، د خپل ګلکسي ټیلفون په ښیښه یې له خاورو ډکې ګوتې تېرې کړې، د سولې شمېره یې ډایله کړه، هغې ټیلفون اوکې کړ ویل یې:

په ما میینه شمشاده څنګه یې؟

شمشاد ویل:

ښه یم دومره ډېر ښه نه، اوس مې د میروس اکا په بڼ کې یوه منه له ونې وشکوله، بیا مې هنداره کې خپل مخ ته وکتل، دې منې زه هم لکه د منې پاڼه زېړ کړی یم.

سولې ورو ورو وخندل، ویل یې:

آه څومره ګیلې کوې، خیر دی بیرته به تیار شې او رنګ به دې تر او تازه شي

شمشاد وخندل، ویل یې:

نااا ! غم غم د میینتوب دی، درې میاشتې تېرې شوې چې زما کورنۍ ستاسې کور ته د ریبارۍ لپاره درغلې خو تاسو د هو او نه ځواب مونږ ته نه دی رالېږلی، نه پوهېږم،حیران دریان یم چې دا وږۍ به شړۍ شي کنه خو تمه مې لا په زړه کې شته او همت له

لاسه نه ورکوم، پرون هم درباندې میین وم، نن هم او سبا به هم درباندې میین واوسم.

سوله مسکۍ شوه، ویل یې:

ما د هماغې ورځې په سبا مور او پلار ته ستا په اړه وویل چې شمشاد سره مې کوژدې کولو ته زړه دی ته نو اوس زړه مه خوره چې لخیره فارغ شوو بیا به کوژده هم وشي، صبر ولره، بېړه ښه نه ده.

شمشاد ویل:

اې ! ته رینښتیا وایې؟

هغې ویل:

هو نو ما کله تاته دروغ ویلي دي چې اوس یې درته ووایم.

اړیکه دواړه سره پرې کړه، څو ورځې نورې هم تېرې شوې، منوګرافونه یې دفاع کړل او د پوهنتون د فراغت غونډه هم برابره شوه، د فراغت په ورځ شمشاد د دریځ په سر ویاندویې کوله، په تور واسکټ او سپین کالیو کې بیخې ښایسته شوی و، سولې خو څه چې نورو هم زړونه پرې بایلل، د سولې مور غوټۍ په همدې ورځ په زړه کې ومنله چې لور به یې شمشاد ته ورکوي.

درې ورځې وروسته تر فراغته، ملاله بیا د سولې دوی کور ته د ریبارۍ لپاره راغله، فتح خان په دې پلمه ځواب ورکړ چې ګڼنې په خپلو کې یې سلامشوره نه ده کړې، بیایې ملالې ته ویل:

وریندارې ! ښایي زمونږ او ستاسو خیښي سره ونه شي خو مونږ به بیاهم په دې اړه وغږېږو ، دملالې سترګې له اوښکوډکې ډکې شوې، په کوټه کې یې غوټۍ او فتح خان ته په ځیر ځیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکتل، په زړه ماتې توګه د فتح خان له کوره د خپل کور پر لور روانه شوه.

له مني تر پسرلي شمشاد ددې سربېره چې د ځان لپاره د دندې پیداکولو په هڅه کې و د سولې په خپلولو پسې يې هم په ځان شپه او ورځ یوه کړې وه، تر پسرلي پورې يې ملالۍ، نومیالی او جانباز پرې ستړي کړل، څوارلس واره يې د سولې ریباري وکړه خو فتح خان خپلې دوه پښې په یوه موزه کې اچولې وې چې شمشاد ته يې لور نه ورکوي.

دوه شپې وروسته بیا ملاله، نومیالی او جانباز په توره شپه د ملک فتح خان کور ته راغلل، جانباز ویل:

مونږ ریبارۍ ته راغلي یو او دا وار به خامخا مونږ ته سم ځواب راکوې

پرته له سولې او مور يې نور هېڅوک راضي نه و چې دا کوژده دې وشي، ملک فتح خان نورې پلمې پیدا نه کړې، ویل يې:

جانبازه یاره ! شمشاد ښه هلک دی، دنده نه لري او زه مې لور داسې چا ته نه ورکوم چې څوک دنده ونلري، او بله خبره داده چې زه لس لکه افغانۍ ولور غواړم، خپه نه شئ، تاسو زما د خیښۍ زور نه لرئ

د سولې زړه هم نور کور ونیوه، داسې وه لکه په تاوده طبخي چې ولاړه وي، کور او کوټو ځای نه ورکاوه، هره شېبه به يې دشمشاد په اړه فکرونه کول، ورځ په ورځې يې رنګ زېړېده، څو واره يې مور په ښار کې تر ډاکتره بوتله خو پنډ پنډ درملو پرې هېڅ تاثیر نه کاوه او ورځ په ورځ د مېینتوب درد نوره هم کمزورې کوله، بله ورځ يې مور ته ویل:

زه یو خاوند حق لرم او غواړم چې له شمشاد سره واده وکړم، پلار مې په دوه درې کلو کې تر ټولو شتمن سړی دی، دی نو پیسو ته څه اړتیا لري چې لس لکه ولور غواړي، اخر ما په پیسو خرڅوي؟

مور يې غلې شوه، سر يې په زنګنو کېښوده، ویل يې:

سمه ده، زه دې د پلار سره په دې اړه خبرې کوم

دوه شپې وروسته ملالې خپل زوی شمشاد ته ویل:

زویه د سولې پلار آسمان په ډبرو ولي، تمه نلرم چې هغه دې له مونږ سره خپښي وکړي، ډول ډول پلمې کوي، راځه زویه د یو بل چا کور ته به د ریبارۍ لپاره لاړه شم، څه يې کوې، سوله ښه جلۍ ده خو مونږ ته يې نه راکوي.

شمشاد خپل سر په زنګنو کېښوده، ویل يې:

موري! پرته له سولې زه هېڅ بله نجلۍ نه کوم، دوی په همدې خبرو بوخت و چې سولې د شمشاد ټیلفون ته زنګ وواهه، شمشاد يې له موره یو څه لرې لاړه، سولې سره يې په ټیلفون کې خبرې پیل کړې، سولې ویل:

شمشاده ! قربان دې شم، پلار مې نه درکوي او ما درسره ژمنه کړې، راته ګران يې، بې تا راته ژوند ناشونی دی، نه شم کولای یواځې واوسم او یا له بل چا سره کوژده وکړم.

شمشاد ویل:

خورې ! پنځلس ځلې مې کورنۍ ستاسو کور ته د ریبارۍ لپاره درغله، څه وکړم، ته راته یوه لاره راوښیه چې څه وکړم او له کومو لارو مخ ته لاړ شم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سولې د زړه په زور وویل:

میینــــه یــــم منکــــره نــــه یــــم
کــه شــینکی خــال مــې د چــړو پــه څوکــو ځینــه

شمشاد غلی شو، سولې ویل:
غم مه کوه دوی چې ما خرڅوي ماته يې هم لارې معلومې دي چې څه وکړم، دوه لکه افغانۍ لرم او طلايي لاکټ به مې هم خرڅ کړم او دواړه به کوم بل هېواد ته پټ وتښتو.
شمشاد د زړه په زور وخندل ويل يې:

خپـل کچکـول بـه ګرځومـه خپـل رباب بـه ټنګومـه
باباګــان بــه رالړزومــه شــاه زلمــي بيدارومــه

دقــام خيــر بــه ټولومــه د پښــتو پــت بــه ســاتمه
خپــل کچکــول بــه ګرځومــه

سولې ويل:
ښه نوچې داسې ده، ته کوم ملاته لاړ شه او زما په لار باندې تاويذونه وکړه څو چې په تا مهربانه شي او مادرته درکړي.

دا دا مــې نــه درکــوي تالــه
راشــه زمــا پــه دا وکــړه تاويزونــه

هغه ويل سمه ده.
د همدې شپې په سبا باندې کوز کلي ته لاړه او هلته ملا برېتور ورته تاويذونه وکړل، هغه لاپې زياتې وکړې چې فتح خان به يې تاويذونه ژر مهربانه کړي.

لس ورځې همدا تاويذ سولې د خپل پلار د کوټې په دروازه باندې راځوړند کړ، بيايې شمشاد ته ويل چې بيا ريباران راوليږه، جانباز، ملاله او نوميالی بيا ورغلل، د ريباري يادونه يې ورته وکړه خو فتح خان چې په خپل خره سپور و او د هېڅ خبره يې نه منله ټينګار يې کاوه چې شمشاد ته خپل لور نه ورکوي او بيا يې ريباران ځواب کړل چې خپښي ورسره نه کوي.
يوه ورځ وروسته سولې شمشاد ته په پيغام خونه کې وليکل:

دادا پــه هــيڅ نــه رضــا کېــږي
د درواغجـــن مـــلا دې ورک شـــي تاويزونــــه

دوه مياشتې نورې هم تېرې شوې، دا ورځې نور په شمشاد او سولې داسې تېرېدې لکه د دوزخ په منځ کې چې ولاړ واوسي، ورځ پرې اونۍ، اونۍ پرې مياشت او مياشت پرې لکه د کال په څېر تېرېده.
۲۹ ځلې د شمشاد کورنۍ ريباري وکړه، د کلي ټول مخور کسان يې په فتح خان سترې کړل خو هغه لا په خپله خبره ولاړ و.
دېرشم ځل ريباري ته د شمشاد دوی د څانګې امر استاد جهانزيب، جانباز، د جومات امام مولوي جمعه دين او ملاله ورغلل، مولوي جمع الدين په خپلو ږېره لاس وواهه، دوه درې آيتونه او حديثونه يې تلاوت کړل، نصيحتونه يې وکړل، فتح خان په کوټه کې سر ټيټ نيولی و او سترګې يې په قالينه خښې کړې وې، په تروش تندي يې جانباز ته وکتل، ويل يې:
جانبازه! زه به مې لور شمشاد ته ورکړم خو لس لکه روپۍ غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

جانباز ژر خوله راټوله کړه، نصوار یې د قالینې له څنډې لاندې توف کړل، په کوټه کې اِیسته اِیسته وکتل، ټول غلي و، ویل یې:

فتح خانه هوښیار سړی یې، په کلي او کور کې درې لکه ولور دی نو تا ولې دوه پښې په یوه موزه کې کړي او د بل چا خبره نه اوري؟

د شمشاد او سولې دوی آمر استاد جهانزیب ویل:

ګورئ! شمشاد او سوله دواړه زما محصلین و، زحمت مې ورسره ګاللی حق لرم چې ولور زیات یا کم کړم، اوه لکه افغانۍ سمې دي، فتح خان هېڅ ونه ویل:

جانباز په خپل ځای کې له غصې تور او شین واوښته، ویل یې:

سمه ده فتح خانه ورشه، دستمال راوړه، د خپل زاړه واسکټ د چپ اړخ له جېبه یو لک افغانۍ راوویستې او د فتح خان په مخ کې یې کېښودې.

د سولې ورور پاڅون ژر کورته منډه کړه، غوټۍ او سولې ته یې ویل:

ریبارانو سره جوړ راغلو په اوه لکه روپې مو خپښې وشوه، یو دستمال راکړئ چې ور یې کړو.

دستمال دوی د فتح خان له کوره بېرون کړ، چای څکلو او مجلس کولو ته هم تم نه شول، جانباز له ټولو ځان مخکې کړ، دستمال یې په اوږو اچولی و، د شمشاد دوی په کور ورننوته، د حویلۍ په انګړ کې یې په لوړ غږ نارې کړې چې چیرته یاستئ دستمال مې راوړ.

ملاله نومیالې له لاسه ونیوله اوله کوټې یې بېرون راوویسته، ویې لیدل چې د جانباز په اوږو دستمال پروت دی، لېمې د چاکلیټو ډک پاکټ راوړ او په جانباز یې وشینده، زرکې خپل بکس په بېړه خلاص کړ، د ځو کلونو وړاندې ګلان یې راوړل او د شمشاد په غاړه کې یې ور واچول.

خوشالي وه، شمشاد او سوله دومره خوښ و چې حد یې نه و، لېمې چمبه راوړه، ملالې په ناستې له چمبې غړونه ووېستل، نومیالی یې د شمشاد په مخ کې ګډه کړ، بیا د شمشاد دوی د سولې مشر استاد جهانزیب او مولوي جمعه الدین دننه د حویلۍ انګړ ته راغلل، ملالې ته یې مبارکه ورکړه، مولوي جمعه دین ویل:

خدای ج دې دواړه سره واړه او زاړه کړي،نور هغوی روان شول د همدې ورځې په سبا سولې او شمشاد دواړو په ټیلفون سره خبرې پیل کړې، د خوشالۍ او مینې خبرې، شمشاد ویل:

سولې ! دیرش واره مې ریباران کور ته درولېږل، اوس د اوسپنې پښې نشته که هغه هم وای نو زړېدې

هغې کټ کټ وخندل ویل یې:

شمشاده ! که دې همداسې ژر ژر ریباران نه وای رالېږي او جانباز اکا زیات ټینګار نه کولای زما او ستا کوژده هېڅ سره نه کېده، پلار مې هېڅ نه راضي کېده، ته ګوره آن د ملایانو تاویذونو هم پرې تاثیر ونه کړ، شمشاد ورو وخندل ویل یې:

ټول ټولګیوال خبر شوي چې ما او تا سره کوژده وکړه، ټول زنګونه وهي، بیا یې آسمان ته وکتل چې وربځې په حرکت کې دي، کله د لمر سترګه پناه کړي، ویل یې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سولې ! آسمان ته ګورم کله کله وربخې د لمر سترګه پناه کوي، داسې وخت دې رانه شي چې تا څوک له مانه پناه کړې او رانه لرې شي.

هغې په کړس وخندل، ويل يې:

اوه لکه روپۍ پيدا کول آسانه کار نه دی، يو لک روپۍ مو زما پلار ته ورکړي د شپږ لکه افغانيو نورو پيدا کول به دې يا په کلي کې زور کړي او يا به دې له هېواده ورک کړي.

شمشاد غلی شو هېڅ يې نه ويل، دې وخت کې د شمشاد ملګری ښايسته خان د هغه خواته راغی، ويل يې:

شمشاده ! مبارک د ملک فتح خان له لور سره دې کوژده وکړه، پرته له دې چې له سولې سره شمشاد مخه ښه وکړي اړيکه يې پرې کړه.

دوه شپې وروسته جانباز، نوميالي او ملالې يو لک افغانۍ نورې هم ملک فتح خان ته ور وړې، دپاتې پنځه لکه افغانيو پيدا کولو ته د ملالې توره تبه وه، تر هر لمانځه وروسته به يې دعا ګانې کولې چې خدايه ج ته پخير د شمشاد واده وکړې، وختونه همداسې تېرېدل، منی راورسېده .

بله ورځ شمشاد چې لوستی و خپل وريرونو ته يې زده کړه ورکول پيل کړه ، خپلو يې پلاره وريرو ته يې ويل:

لوستی کاکا دې درنه ځار شي درس ووايئ ، زده کړې مو له سيلانو سره سيال کولای شي ، بيا يې خپلې وريرې بسو ته ويل

:

خورې بسو ته به ډېر درس وايې زه غواړم له تا په راتلونکې کې ډاکټره جوړه کړم او له وراره ګل مې نعمت جان انجنير......

د منې په لومړيو ورځو کې شمشاد او مور يې ملالۍ د څرګند خان کور ته په ميلمستيا تللي و ، ناڅاپه کلي کې د جګړې آوازه خپره شوه، يوه بل ته ويل چې نن شپه جګړه کېږي،دا خبره په کلي کې زياته شوه، ورو ورو له کلي کورنۍ په وتو شوې، ځينو خو آن خپل څاروي هم په مخکې واچول او هغه کلو ته روان شول چې د جګړې آوازه پکې نه وه.

نوميالي شمشاد ته زنګ وواهه، ويل يې:

شمشاده ! رانه شئ چې په کلي کې د جګړې آوازه توده ده مونږ هم ښار ته درځو

هغه ويل:

پخير راشئ

مازديګر مهال يې نوميالي خپله مېرمن، وربرونه او درېواړه وريندارګانې په خپل موټر کې کينولې او د ښار پر لور روان شول، د نوميالي په ګډون يولس ماشومان او ښځې په دې موټر کې سپرې وې، له خپل کلي تېر شول څو ښار ته ځان ورسوي، دوی له دې وېرې تښتېدل چې په کور يې مرمۍ ونه لږېږي، څوک مړه او ټپيان نه شي خو دوی له په خپل هغه قسمت ناخبره و چې لا دمخه يې انتظار باسي، په لاره کې ددوی موټر يوه خښ کړل شوي ماين ته برابر شو ، درز شول، سراچه موټر ټوټې ټوټې شو ، د بل کلي خلکو رامنډې کړې، ګوري چې د انسانانو د غوښو او د موټر ټوټې پرتې دي، کليوالو د مړو ټوټې راټولې کړې، د ټولو له سترګو اوښکې روانې وې، حيران حيران يوه بل ته کتل، ټول کلي هڅه کوله چې په ماين چاودنه کې وژل شوي کسان وپېژني چې څوک دي، د ماين له ځايه سل متره لرې يوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوټه ښکارېده، ددې کلي یوه اوسېدونکي چې تر لسم ټولګي بې ښوونځي لوستی و ورمنډې یې کړې، واسکټ نیم پاتې و، جیب یې وکوت چې پکې پېژند پاڼه پرته ده، ژر یې په پېژند پاڼه سترګې ورخښې کړې، بیا یې خپل تندي ته پړق ورکړ، ویل یې:
وا خلکو! معلوم شول چې دا وژل شوي څوک دي، دغه ده پېژند پاڼه یې، یو وژل شوی نومیالی نومیږي د کوز کلي اوسېدونکی دی، هغه چې دا دوه درې کلونو کې یې څلور ورونه مړل شول.
ماښام شو، د برکلي ملک انارګل د کوز کلي ملک فتح خان ته زنګ وواهه، ویل یې:
څو دقیقې وړاندې یو سراچه موټر زمونږ کلي سره نژدې ماین والوزاوه، سپاره کسان پکې لکه چې ښځې او ماشومان دي، ټول مړه شوي دي، هېڅ نه پېژندل کېږي، بیا یې ویل:
د واسکټ یوه ټوټه مو پیدا کړه، پېژند پاڼه پکې پرته وه، یو وژل شوی نومیالی نومیږي ستاسې د کلي دي.
فتح خان په بېړه ویل:
اوس ریښتیا وایې؟
هغه ویل:
هو زمونږ کلي خواته ژر له څو نفرو سره راشه.
د سولې په سترګو تور ماښام شو، ژر یې د شمشاد ټیلفون ته زنګ وواهه، هغه ټیلفون اوکې کړ، سولې ویل:
ته چېره یې؟
شمشاد ورته ځواب ورکړ چې زه او مور مې د څرګند په کور کې یو او له نومیالي لالا سره مې نور ټول راروان دي، ویل یې:

ولې څه خبره ده.
سوله غلې شوه، بیا یې ویل:
همدا اسې په کلي کې د جګړې آوازه وه ځکه مې دې پوښتنه وکړه بیاغږېږو.
فتح خان د ماین ځای ته ځان ورساوه، ویې لیدل چې د شمشاد دوی ټوله کورنۍ وژل شوې، دې وخت کې یې مېرمنې غوټۍ ورته زنګ وواهه، ویل یې:
ملکه شمشاد اوملاله د څرګند کور ته تللې و، ته دا وژل شوي وګوره چې څوک دي
فتخ خان ویل:
سمه ده، په مخه ښه
فتح خان او جانباز دواړو د وژل شوو د غوښو ټوټې ټولې کړې، ژر یې بل موټر راوغوښته او د یولس وژل شوو د خوښو ټوټې یې پکې بار کړې، په وژل شوو کې د لېمې، او هوسۍ جسدونه لږ روغ و خود نومیالي، زرکې او نورو ماشومان مړي هېڅ نه پېژندل کېدل، مخصد یې غوښې سره راټولې کړې.
جانباز ویل:
مړي به له ښاره خښ کړو، ښایي په کلي کې جګړه وشي، مړي یې په موټر کې بار کړل او د روغتون په لور روان شول څو هلته هر مړی تر پېژندو وروسته په کفن کړي او تابوت کې یې کېږدي.
فتح خان خپل ټیلفون راوویسته، څرګند ته یې زنګ وواهه، ویل یې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کورنۍ دې یوځه لرې لاړ شه کار درسره لرم
هغه ویل:
سمه ده وایه لرې لاړم.
فتح خان ویل:
نومیالي دوی له جګړې درتښتېدل، موټر یې ماین ته برابر شوی او ټول پکې وژل شوي دي، ته یې مور او شمشاد مه خبروه، یوه بانه ورته وکړه او د روغتون په لوري را روان شه مونږ مړي په موټر کې بار کړي دي او در روان یو.
ټوله شپه، څرګند ،فتح خان او جانبار په روغتون کې هم ژړا کوله اوهم یې مړي په کفن او تابوت کړل، څرګند به چې د خپلې لور لېمې او زوم نومیالي مړي ته ودرېده چیغې به یې بیخي په لوړ غږ شوې.
یولس جنازې یې په کفن کړې او تابوتونه یې ورلو ته تیار کړل، د سهار ملایانو چې اذانونه پیل کړل جانباز دوی مړي په امبولانسونو کې بار کړل، فتح خان سولې ته زنګ وواهه، ویل یې:
لورې شمشاد او ملاله جوړ دي نور ټول وژل شوي دي، ډېر مړي ټوټه ټوټه دي، هېڅ نه پېژندل کېږي، جنازه یې یولس بجې کوو، ته او مور دې راشئ، نور یې ټیلفون پرې کړ.
سهار یې مړي د څرګند د کور پر لور روان کړل، څرګند د خپلې لور لېمې او زوم نومیالی مړي چې په یوه موټر کې بار کړي و سر ته یې ناست و او تر خپل کوره یې لپې لپې اوښکې تویې کړې.

لا سمه رڼا شوې نه وه چې فتح خان او جانباز دوی د څرګند کور ته یوولس جنازې ور وړې، جانباز دوی جنازې د څرګند کور ته ننویستې، له مخامخ کړکۍ د شمشاد، ملالې او د څرګند د کشرې لور شیبې سترګې په جنازو ولګېدې، یوناڅاپه چیغې شوې، ټولو په چیغو جنازو ته رامنډې کړې، ملالې ویل:
جانبازه ! دا څوک مړه شوي دي؟
جانباز خړ څادر خپلو سترګو ته نیولی و او غلی ولاړ و، په دې وخت کې فتح خان او څرګند بل تابوت د حویلۍ انګړ ته رادننه کړ، فتح خان ویل:
ملالې خورې! څه چې د خدای رضا وي، ستا زریالی، نګورګانې او لمسیان ټول په لاره کې په خښ شوي ماین وربرابر شوي، یو هم جوړ نه دی، بیخي مړي پېژندل کېږي نه، موټر یې په بم الوتی، شمشاد د خپل خسر ددې خبرو په اورېدو سره په لوړ غږ چیغې پیل کړې او ملاله په خپل ځای کې راولوېده، د څرګند کورنۍ او شمشاد په زوره زوره کوکارې وهلې، ملاله بې هوښه پرته وه، شیبې لږ د بورې شربت په خولې کې ورڅڅاوه او نور د خپلې خور لېمې د تابوت سرته کېناسته.
فتح خان او جانباز غلي ولاړ و، له سترګو یې لارې لارې اوښکې روانې وې، د څرګند ګاونډیان په منډه د هغوی کور ته راغلل، په دروازه کې ټول لاس تر زنې ولاړ و، عمرخوړلې ښځې تابوتونو ته حیرانې ناستې وې، دوه بوډیو د ملالې مخ ته یخې اوبه ورشیندلې او د بورې شربت یې په خوله کې ورڅڅاوه چې بېره په هوښ راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فتح خان او جانباز بیرون ووتل، د څرګند کلیوالو ته یې د کبر د کیندلو دنده ورکړه، اته بجې شوې چې د شمشاد دوی خپلوان او کلیوال هم راورسېدل، هره ډله سپین سرې ښځې به چې د څرګند په حویلۍ راننوتې ورسره سم به چیغې په حویلۍ کې څو برابره زیاتېدې، غوټۍ او سوله هم راورسېدې، غوټۍ ملالې ته ورمنډې کړې خو ملاله بې هوښه په خپل ځای کې پرته وه د سولې له سترګو اوښکې روانې وې، مخامخ شمشاد ته ودرېده، بیا یې یو مړی وکوت، څو شیبې وروسته ملاله په هوښ راغله، ویې لیدل چې دنګورګانو مړي یې پېژندل کېږي خو د زریالی او لمسیانو مړي یې ټوټې ټوټې دي، په لوړ غږ یې چیغې وهلې، غوټۍ له یوه لاسه او سولې له بله لاسه نیولې وه، د هر مړي سرته به یې چې وروسته سوې سوې کوکې به یې کولې او پرې ورټیټېده به.

د مور چیغې یې چې ډېرې شوې شمشاد بې هوښه شو، سولې ژر ورمنډې کړې، نور د کلي سپین سرې ښځې او خپلوانې یې راغلې، سوله لرې ودرېده .

ټول حیران حیران ولاړ و، یولس بجې شوې، جانباز او فتح خان د څرګند کور ته راننوتل، جانباز ویل:

هلئ ژر ژر مړي وګورئ چې وخت پوره دی جنازې کوو، مړي ډېر دي ترڅو یې چې خنبوو ناوخته کېږي، دوه درې شیبې غلې غلې هغوی په خپل ځای کې ودرېدل، بیا جانباز په دروازه کې ولاړ ځوانانو ته لاس وخوازاوه، ورته ویل یې جنازې پورته کړئ دې وخت کې چیغې ډېرې شوې، د ملالې، شمشاد، شیبې او سولې په ګډون ټولو خپلو او پردیو ښځو چیغې ووهلې، آن

دومره په لوړ غږ چیغې وهل کېدې چې فکر به دې کاوه آسمان کړنګیږي.

ټولې یوولس جنازې د څرګند له کوره خاورو ته وسپارل شوې.

شپږ میاشتې تېرې شوې، شمشاد په دې موده کې هڅه وکړه چې چیرته دنده ځان ته پیدا کړي خو د زور او زر د نه شتون له امله چا دنده ورنکړه، بله ورځ تر سلا مشورو وروسته شمشاد او ملاله د جانباز کور ته ورغلل، ملالې ویل:

زه خو تباه شوم، کور مې په مرګ سپېره شو، جانبازه وروره یو لک افغانۍ به نورې مونږ فتح خان ته ورکړو، لږ زارۍ به هم ورته وکړو که مونږ ته واده راکړي، جانباز په خپل ځای کې وپشپېده، ویل یې:

فتح خان ډېر بل ډول سړی دی فکر نه کوم چې د خپلې لور ولور دې درې لکه افغانۍ واخلي او نورې دې معاف کړي.

ملاله او جانباز یې په توره شپه کور ته ورغلل، یو لک افغانۍ یې ور وسپارلې، ملالې ساړه ساړه آسویلي وویستل، بیا یې ملک فتح خان ته ویل:

ملکه وروره! خپله ناروغه یم، په لاره ګرځېدی نه شم، او ورځ په ورځ مې ناروغي زیاتېږي ښایي چې ښه نه شم نو خیر دی که دا نورې پیسې مونږ ته راوبښې څو مونږ واده وکړو؟

مخکې تر دې چې فتح خان څه ووایي جانباز په خپل ځای کې په ګونډو نیغ کیناسته، ویل یې:

څومره د ډوډۍ لګښت چې کېږي ملک فتح خانه هغه به زه راوړم، اوس ددوی ټوله کورنۍ تباه شوه، دا ښه مونږ سره وکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او واده راکړه خو جانباز تندی تروش نیولی و او خپلې پښې یې په یوه موزه کې کړې وې چې د لور ولور یې کم نه اخلي.

یو کال نور هم تېر شو، شمشاد ټولو حکومتي ادارو ته لاړ څو دنده پیدا کړي خو چا ورته دنده ورنه کړه ځکه د دندې معیار د وطن په ډېرو ادارو کې د ورتیا او پوهې پرځای اړیکې، زور او زر و، بله ورځ د سولې دوی کور ته ورغی، له ډېرې مودې وروسته یې له خپلې کوژدنۍ سولې سره ولیدل، د شمشاد رنګ زېړ اوښتی و او د کورنۍ د یوولسو غړو مرګ بیا بیخي داسې تک تور اړولی و چې هېڅ پېژندل کېده نه.

سولې ته یې ویل:

چې له پوهنتون فارغه شوی یم دغه ده یو نیم کال تېر شو خو دنده مې پیدا نکړه، بیا یې د هغې په تورو زلفو لاس وواهه، سولې یې سترګو ته وکتل، د شمشاد سترګو کې ډنډ اوښکې ولاړې وې، د یوې اوږدې بیوسۍ تصویر یې د سترګو په نینیګک کې ښکارېده، نبغ نبغ یې ورته وکتل بیا یې د خپل بکس په لور روانه شوه، په سنډو یوه ګنډل شوي سپین دستمال کې تاوکړې یو لک روپۍ یې راوړې، شمشاد ته یې ویل:

دا پیسې واخله، سبا مې پلار ته راوړه چې دی پرې مور شوي او خېټه یې پرې ډکه شي.

هغه پیسې په جېب کې واچولې او د خپل کور په لور روان شو.

شپږ میاشتې نورې هم تېرې شوې، شمشاد دنده پیدا نه کړه، ځمکې ځای نه ورکاوه، ملالې همدا یو لک روپۍ فتح خان ته راوړې، ویل یې:

ملکه وروره دا یو لک روپۍ هم واخله خو خیر دی زمونږ واده راکړه نورې پیسې نه لرو، زوی مې دنده نه لري، اخر څه وکړو خو فتح خان په تریو تندي ویل:

ما خو په لومړیو کې درته ویلي و چې کم ولور نه اخلم، جانباز شاهد دی اوس مې نو ولې غموئ.

لس واره ملاله د فتح خان کور ته راغله خو هغه په دې پلمه چې درې لکه افغانۍ ولور یې پاتې دي نو واده یې ورنه کړ.

بله ورځ شمشاد او مور یې په کور کې ناست و، شمشاد ویل:

مورې! دنده مې پیدا نه کړه که دې خوښه وي ته یو کال د جانباز اکا په کور کې واوسېږه او زه به ایران ته لاړ شم، درې لکه افغانۍ به وګټم او را به یې وړم څو ولور خلاص شي او فتح خان را ته واده راکړي.

ملالۍ دا شپه په ژړا تېره کړه، د همدې شپې په سبا یې شمشاد ته ویل:

سمه ده زویه، زه د جانباز په کور کې اوسېږم او ته نو ایران ته لاړ شه، د خسر له غمه دې ځان بې غمه کړه.

په همدې ورځ د سولې دوی کور ته ورغی، هغې سره یې ستړي مه شي وکړه، سولې په خپلو وښتانو مخ ته وواهه، شمشاد ته یې کټ کټ وخندل، ویل یې:

ته څومره خوږ شوی یې، ډېر مې یاد یې، څه وکړم پلار مې ضد نیولی او نغواړي چې ژر مې تا ته در واده کړي، شمشاد غلی شو، سولې ته یې په ځیر ځیر او په مینه وکتل، ویل یې:

تر څو به دلته بې دندې ګرځم، پلار دې پیسو ته هېڅ اړتیا نه لري، ما ته د زوم په سترګه نه ګوري دوښمني یې راسره پیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې، بیا یې د کوټې چت ته وکتل، د سولې ورته پام شو چې په سترګو کې یې اوښکې ډنډ دي، ویې خندل، ویل یې:

شمشاده وخانده، څومره په سختیو دې خپله کړم او څومره په آسانۍ به مې واده کړې، غم مه کوه دا وختونه تېریږي.

شمشاد ورته مسکی شو، وروستی ځل یې ورته له نږدې وخندل، ویل یې:

سولې خورې! ما اومور مې مشوره وکړه چې دا پیسې دلته نه پیدا کېږي، دنده نلرم نو زه به سبا ایران ته لاړ شم، خدای پاماني ته راغلی یم

سولې نه غوښتل چې شمشاد ته د تلو اجازه ورکړي خو د پلار فتح خان له ضده یې خپل زړه راغټ کړ، دا د زهرو غړپ یې هم وکړ، شمشاد ته یې ویل:

ورځه لاړ شه، زما قسمت به همدا و، بیا یې آسمان ته لاسونه پورته کړل، ویل یې:

خدایه! په څنګه یوه کورنۍ کې دې پیدا کړې یم چې پلرونه خپلې لونۍ د ولور په نامه خرڅوي، بیا یې آه کړل نور غلې شوه، سترګې یې پټې کړې، دا شېبه دواړو ته ډېره سخته وه، شمشاد سولې ته وکتل چې سترګې یې پټې نیولې دي، آه یې کړل او د خپل کور پر لور روان شو.

سبا د ایران په لوري وخوزېده، شل ورځې یې په لاره کې تېرې کړې، سختۍ یې په ځان وګاللې، اته میاشتې یې په ایران کې تېرې کړې، په دغه موده کې یې ۱۵۰۰۰۰ افغانۍ نورې هم راولېږلې خو لاهم ۱۵۰۰۰۰ نورې افغانۍ کمې وې څو د سولې اووه لکه افغانۍ ولورو خلاص شي.

شمشاد ته په ایران کې سوله او سولې ته په افغانستان کې شمشاد یادېده، هغه مینه چې تړون یې په ډېرو ستونزو او ننواتو شوی و خو ستونزو دواړه یوه اوږده بېلتون ته اړ کړل، څلور میاشتې نورې هم شمشاد په ایران کې تېرې کړې، د مساپرۍ یې کال پوره شو، دا یو کال په شمشاد باندې داسې تېر شو لکه سل کاله یې چې مساپري کړې وي، هره ورځ به یې سوله او خپله مور ملاله یادېده، ډېرې شپې به یې د سولې په یاد کې په رڼو سترګو سبا کولې.

ډېرو اندېښنو او غمونو ناروغ کړ، په خپله کوټه کې پروت و، تودې تبې نیولی و، سوله یې په زړه راوګرځېده، هغې ته یې زنګ وواهه، ورسره خبرې یې پیل کړې.

ویل یې:

سولې! دعا راته کوه ناروغ یم، ستا اندېښنو بیخي داسې تک تور کړی یم لکه اور لوښی، دا شل ورځې کېږي چې هېڅ کار ته هم نه یم تللی، چې سترګې پټې کړم ته او ملاله ادې مې یادیږئ، بیګا مې هم په خوب لیدې، اوف یې کړل او خپلې غزولې پښې یې راټولې کړې، بیا یې ویل:

مینه دې اور دی او په ما پور دی

رنګ مې تک تور دی غم دې زور دی مړ به شمه

سولې د شمشاد دا خبرې واورېدې، په ژړا شوه، د خپل ټیلفون په ښیښه کې یې د شمشاد انځور ته وکتل، په ډېرې بېوسې سره یې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای دې د خولې لاړې دارو کړه
زه درتلی نه شمه دعا درته کومه

شمشاد ورته ویل:
سولې که ښه شوم لخیره نیت مې دی چې ترکیې ته واوړم، هلته کارونه زیات دي، یو کال ترکیه کې کار کوم او بیا افغانستان ته درځم واده کوم.
سولې خپل زړه غټ کړ، ورته ویل یې:
افرین زمریه، غم ونه کړې په نارینه دا ورځې راځي، په زحمت پسې راحت شته، مخکې تر دې چې دواړه مخه ښه وکړي اړیکه یې پرې شوه، په اصل کې همدا اړیکه ددوی وروستۍ وه.
درې ورځې وروسته شمشاد ښه شو، ملالې مور او جانباز ته یې زنګ وواهه، هغوی ته یې ویل چې غواړي ترکیې ته واوړي، خدای پاماني یې ورسره وکړه، د خپل کلیوال زېړوک، لعل جان او غنمرنګ سره د ترکیې په لور روان شو، لاره کې یې زېړوک ته ویل:
چې ترکیه کې دوه لکه افغانۍ پیدا کړم یوه ورځ هم نوره پکې نه تېروم، ځم افغانستان ته او خپل واده کوم.
ترکیې ته دوی په ناقانونه لارو تلل، د سین د لارې د ترکیې خاورې ته په شپه کې تېر شول، دې وخت کې لعل جان ته زنګ راغی، ټیلفون یې وشرنګېده، د سین څنډې ته د ترکیې پولیسو پام شو، د شمشاد دوی په لور یې څو تنو رامنډې کړې، یوه یې ورباندې ډزې وکړې، د مرمیو یو جاغور یې په دا توره شپه کې په دوی تش کړ، منډې شوې، شمشاد ځان بېرته سین ته واچوه، ملګرو یې دی ونه لیده، ترکي پولیس په زېړوک، لعل جان او

غنمرنګ پسې لاړل، شمشاد چې هرڅومره هڅه وکړه خو ونه توانېده چې ځان د سین څنډې ته کړي.
اوبو کې ډوب شو، په اوبو کې یې هره خواته لاس واچوه، آن څګونو ته یې لاس واچوه چې ځان پرې وژغوري خو بخت ورسره یاري ونکړه او اوبو ډوب کړ، کله چې د پولیسو پام شو هغه وخت شمشاد اوبو وژلی و.
شمشاد یو عالم هیلې درلودې څو له سولې سره واده وکړي، هغې ته په مینه وګوري، خپله راتلونکې ښه برابره کړي او د بورې مور ملالۍ هیلې یې پوره کړي خو له دې نه وخبر چې په څلورو پنځو زامنو بوره شوې مور ملالۍ به یې ده هم بوره کیږي. ملاله او سولې شمشاد ته په تمه وې چې د ولور پیسې به ګټي خو د ولور پیسو یې سر وخوړ، پولیسو د هغه مړی له اوبو راوویسته، د ترکیې پولیسو بلې پوستې زېړوک، لعل جان او غنم رنګ درې واړه یې ونیول، پولیسو له هغوی ټیلفونونه هم اخیستي و، لس ورځې تېرې شوې، په دې لسو ورځو کې د شمشاد ملګري له ترکیې پولیسو سره بندیان و او دده جنازه هم په سړه خونه کې ساتل کېده، په یولسمه ورځ د شمشاد جنازه ورته پولیسو په الوتکه کې بار کړه، لعل جان، زېړوک او غنم رنګ یې هم په همدې الوتکه کې کېنول، درېواړو یوه اوبل ته رډ رډ کتل، الوتکه هوا ته پورته شوه، وروسته تر څو شېبو یې جنازه او دوی د حامد کرزي په نړیوال هوایي ډګر کې ښکته کړل، مرجان او غنم رنګ دواړه د شمشاد تابوت ته ناست و او ژړل یې، زېړوک په هوایي ډګر کې له یوه سرتېري ټیلفون واخیسته، د جانباز شمېرې ته یې زنګ وواهه، ویل یې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه زېړوک یم، ترکیې ته اوښتو، پولیسو په موټر باندې ډزې وکړې، وتښتېدو، شمشاد ځان سین ته اچولی و، اوبو وړلی دی، جنازه مو د کابل هوايي ډگر ته راورسوله، نن شپه یې بغلان ته دروړو ته دې خبر یې د جانباز شونډې ورپېدې، ویل یې:

هلکه دورغ وایې که ریښتیا؟

زېړوک په ژړا شو، ویل یې:

کاکا والاکه دروغ وایم غنمرنگ او مرجان هم راسره دي، یواځې نه یم نور یې ټیلفون پرې کړ.

ټوله شپه جانباز ویده نه شو، فتح خان یې هم خبر کړ چې په ولور پسې تللی زوم یې د ترکیې اوبو کې غرق کړی دی او مړ دی.

سبا نهه بجې د جانباز کور سره یو سراچه ډوله موټر ودرېده، په کوڅه کې منډې شوې چې هله جنازه یې راوړه، زېړوک، غنم رنگ، مرجان، او بهیر جنازه د جانباز کورته راننوېسته، جانباز خپل گریوان څېرې کړ، چیغې کړې، ویل یې:

وا شمشاده ! اوف خدایه !

له کوټې ملالۍ جنازه ولیده رامنډه یې کړه، جنازې ته یې ځان راورساوه، ځان یې پورته کړ او په ځمکه یې ووشته، په خپلو ویښتو کې یې گوتې بندې کړې، غوټه ویښتان یې له غمه وشکول ،د تابوت د مخ تخته یې لرې کړه چې شمشاد مړ دی، خپل مخ یې د شمشاد په مخ یې خپل مخ کېښوده، بې اختیاره یې له سترگو اوښکې روانې وې، لس دقیقې همداسې یې سر د شمشاد په مخ وراېښی و، بیا یې ځان پرمخې په تابوت ور واچوه، ټولو فکر کاوه چې ملاله ژاړې، د جانباز میرمن رڼا په

ببړه راغله، ملاله یې له لاسو ونیوله، ویې لیدل چې د ملالۍ زړه درېدلی او په وجود کې یې ساه نه چلېږي.

رڼا ویل:

هله جانبازه ملاله ترور ساه نه باسي ، دې وخت کې د جانباز د گاونډي ملک سلام بوډۍ میرمن ښاپیرۍ حویلۍ ته راننوته ، د شمشاد د تابوت ترڅنگ یې ولیدل چې ملالۍ اوږده غزېدلې او رڼا یې کله په خوله لاس ږدي او کله یې په سینې لاس ږدي چې ساه باسي او کنه ؟

ژر ژر ورته راغله ، رڼا ویل :

ښاپیرۍ موري ته دا وگوره چې ساه باسي کنه ؟

ښاپیرۍ خپل لړزېدلي لاسونه د ملالۍ په خولې او سینې کېښودل ، ویل یې :

فکر کوم ساه نه باسي ، هلۍ هنداره راوړئ چې په خوله یې ورته کېږدم ، بیا معلومېږي چې ژوندۍ ده که مړه ؟

رڼا ژر ورته هنداره راوړه ، ښاپیرۍ چې د ملالې په خوله هنداره کېښوده ، خپل لاسونه یې وټکول ، ویل یې:

خدای ج دې وبښي دا هم مړه شوې ده .

دا وخت نو د جانباز حویلۍ له د کلیوالو ډکه وه ، خپل او خپلوان یې حیران دریان ولاړ او سلگۍ یې وهلې .

د یوې دردېدلې او بورې مور د مهربان زړه په درېدو سره په کلي کې د یوې اولس کسیزې کورنۍ روښانه ډېوه په نړدې یوه لسیزه کې له یوې مخې مړه شوه، خپلوانو او کلیوالو ته یې یوازې ساړه اهونه او ځوروونکې یادونه پرېښودل، ددې آهونو او دردونو په اور کې تر ټولو ډېر درد او سوی د گلونو رنگینې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سولې ته ور ورسېده، د اور او مینې په دې جګړه کې د هغې محبوب سمندرونو واخیست او دا د خپلو اوښکو او فریادونو په سیند کې ډوبه وه.

و من الله توفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library